

OCTOGON

ARCHITECTURE
& DESIGN

BAKTERHÁZ

Balatoni nyaraló a vasút mellett

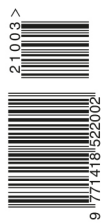
ROTTENBILLER 17

Diákapartmanok a hétkerben

FEDÉLHÁZ DÖMÖSÖN

**BESZÉLGETÉS
A VELENCEI BIENNÁLÉRŐL**

KISAMERIKA DEBRECENBEN

www.octogon.hu
2021/3. SZÁM 1950 Ft
Előfizetőknek: 1460 Ft

BELVÁROSI IRODAHÁZ

EGON ZEHNDER IRODA

TITANIUM IRODAHÁZ

LOGMEIN IRODA

FITOUT®
IRODAKIVITELEZÉS

**MAX
CITY**

**Home design
& more**

Több száz lakberendezési design márkával,
kortárs művészeti galériával, és kulturális
rendezvényekkel várunk a MaxCity-ben,
hogy az aktuális trendek inspirációjában
alakíthasd igazán személyesre
az otthonod vagy az irodád.

MaxCity Lakberendezési Bevásárlóközpont

2045 Törökbálint, Tópark utca 1/A
M1 / 14-es kijárat

Nyitva tartás:

hétfő-szombat: 10.00–20.00

vasárnap: 10.00–19.00

www.maxcity.hu

A képanyagot a KARE Budapest biztosította.

Az otthonod a Te világod. Több, mint design.

OCTOGON 1998 ÓTA

ARCHITECTURE
& DESIGN

MEGJELENT LAPSZÁMAINK:

AZ OCTOGON ARCHITECTURE & DESIGN MAGAZINT KERESSE

a forgalmasabb hírlapárusoknál, az **inmedio** és a **RELAY** üzletekben
valamint az alternatív árusítóhelyeken!

📍 RÓZSAVÖLGYI
ÉS TÁRSA ZENEMŰBOLT
1052 Budapest,
Szervita tér 5.

📍 FUGA – BUDAPESTI
ÉPÍTÉSZETI KÖZPONT
1052 Budapest,
Petőfi Sándor utca 5.

📍 ÍRÓK BOLTJA
1061 Budapest,
Andrássy út 45.

📍 MŰVÉSZETEK
PALOTÁJA
1095 Budapest,
Komor Marcell utca 1.

📍 TERC
SZAKKÖNYVESBOLT
1149 Budapest,
Pillangó park 9.

📍 FÓKUSZ
KÖNYVÁRUHÁZ
1072 Budapest,
Rákóczi út 14.

📍 MAGVETŐ
CAFÉ
1074 Budapest,
Dohány utca 13.

2020/1. 2020/2. 2020/3. 2020/4. 2020/5. 2020/6. 2020/7. 2020/8. 2021/1. 2021/2.

2018/1. 2018/2. 2018/3. 2018/4. 2018/5. 2018/6. 2018/7. 2018/8. 2019/1. 2019/2. 2019/3. 2019/4. 2019/5. 2019/6. 2019/7.

ÉPÜLETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ MELLÉKLETEK

1999/6. 2001/4. 2002/2. 2002. 2004/6. 2006/4. 2007/2. 2007/3. 2008/5-6. 2009/9. 2009/9. 2010/7. 2010/8. 2011/2-3. 2011/2-3.

2011/8-9. 2012/4. 2012/10. 2013/5. 2013/6. 2014/3. 2014/5. 2014/6. 2014/6. 2014/8. 2014/8. 2015/4. 2015/5. 2016/8. 2017/8.

MILÁNÓ MELLÉKLETEK

1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008.

DIVAT/DESIGN MELLÉKLETEK

1999/5. 1999/6. 2000. 2000/4. 2000/4. 2000/5. 2000/5. 2000/6. 2001/1.

LAKÁSTREND MELLÉKLETEK

2000. 2003. 2006. 2007. 2008.

FÖLD ALATTI MŰTÁRGYAK

Nyomokban sem lelhető fel az emberben a lelkesedés, ha fővárosiként az aluljárókba kényszerül leereszkedni. Astoria, Blaha Lujza tér, Nyugati, Keleti, hogy csak a legforgalmasabbakat említsük. Nem a járvány roppantotta meg az aluljáróhasználatot. Egy ideje afféle bátorságpróba a komor, sötét, mocskos és kedélyromboló felszín alatti műtárgyak igénybe vétele. A Nyugati téri aluljáró jó tíz éve élte virágkorát, akkor több mint 350 000 fordult meg ott naponta. Súlyos és roppant pontos társadalomszociológiai metszetet adott ki a sok nép. Akkor még hétköznapiak számítottak az efféle találkozások: – Helló! Négyezerért valamit? Kicsi, gömbölyű, aprócska teremtés kezdeményez szabadon választott testi kapcsolatot anyagi ellenszolgáltatás reményében. Ápoltnak éppen nem mondanánk, és habár a szükség sokszor nagy úr, de a küszöbérték ma már itt a Nyugati aluljáróban annyira alacsony, hogy nem létezhet érv, amely nézetazonosságon alapuló akarategyezést eredményezhetne szándékainkat illetően. A nulla kölcsönösség persze még nem elutasítás, azt még jó párszor meg kell majd erősíteni. És ez még egyébként is afféle rutinkérdés, semmi komoly, csak a kommunikációs akadályok ledöntésének első modulja. Kisvállalkozói lakmusz.

A korfán ez a leány a hústól már meglehetősen jobbra állhat. Olyan hatást kelt, mint a városi légszennyezéshez nemesített ecetfa: poros, ványadt, de dacol mindennel. Kutyaszar, húgy, szárazság... szinte mindentől csak elnyűhetetlenebb lesz. A beszédhangok és a szóképesség sajátosságai arra utalnak, hogy a frontoldali fogazat felső, de talán az alsó karéja is hiányozhat. A lába mellett színes reklámszöveg van a járdára fűjva. Elsőre valami gerillamarketinges szarságnak tűnik. Közelebb lépve derül ki, hogy csak egy privát üzenet: „DORINA SZERETLEK”. A kapkodva kivágott sablon miatt a „K” betű száraiban összefolyt a festék, és csak egy kis hasáb lett belőle. Ilyen: ■. Csak rózsaszínben. Persze a kapitalizmus, a keresletkínálat farkastörvénye nem csupán a piacot, de egy önértzetet is képesek szétrombolni. Aki volt már szegény, kiszolgáltatott, vagy hallott efféle élethelyzetről, nem csodálkozik a folytatáson: – És kétezerért bármit? Tekeredik lefelé az élet, mint a bravúrosan hámozott alma héjszerpentinje: már csak néhány kör, és aláhull a semmibe.

Ez az egykor korszerűnek gondolt közlekedésszervezési forma mára átsorolódott a kényszerűen igénybe vett kategóriába. Láthatólag csak a szükségszerűség kényszerít legtöbbször a mínusz egyes szintre. És ennek csak egyik oka, hogy – például a Nyugati aluljáróban is – sorra zárnak be a kioszkok, vagy épp most a metró sem jár ezen a szakaszon. A kényszerűség és a kellelenség okait máshol keresnénk. Könnyű a kísértés, hogy a lakhatási problémáikat helyben megoldó hajléktalanokra fogjuk a dolgot, de inkább a fény hiányára hívnánk fel a figyelmet. (Ugyanez a helyzet a Rákóczi út árkádsoraival is, amelyek évtizedek óta rohadnak kihasználatlanul, habár az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy a Rákóczi út egésze elesett a gépjárműfétis elleni kilátástalan küzdelem során.) Ahogy látjuk, a legkorszerűbb világítástechnikai rendszerek alkalmazásával olyan pazar – akár a természetet is imitáló – fényviszonyok lennének kialakíthatóak a mélyben, amely gyűlöltből újra elfogadhatóvá tehetné az aluljárókat. Aztán további lépésként a kiskereskedelmi egysége profilján is érdemes lenne elgondolkodni. A nép táplálására egyéb, sokkal kellemesebb helyeket is el tudnánk képzelni. Ez a lépés egyébként az egész környezetet – az aluljárót mint olyan – higiénikusabbá tenné.

A koreai evangélisták eltökéltségét azonban nyilvánvalóan nem kezdi semmiféle kétely. Ma és holnap is be fogják tolni a kézikocsin a rekviziteket: hangfal, erősítő, megállítótábla, világító totemoszlop. Csatlakozz Jézushoz! Regisztráld most, és nyárigumi-szettet nyerhetsz! Az Úr veled van, a csoda házhoz jön. Ebben egyébként mintha lenne is valami. A rettenetes kezdés után végül a Manchester City mégis bajnok lett. Ezt azoknak mondjuk, akiket egyébként hidegen hagy a futball. Hisszük, hogy azért ők is üdvözülnek majd.

a szerk.

KIADJA / Publisher
© **vertigo PUBLISHING KFT.**

A szerkesztőség címe: 1037 Budapest, Folyondár utca 26.
Levelezési, számlázási cím: 1025 Budapest, Szépvölgyi út 146.
Telefon: +36 30 5108888 | E-mail: info@octogon.hu

**LAPIGAZGATÓ
FORMATERVEZŐ MÉRNÖK**
Executive Director
Design Engineer
Bucsay Orsolya
orsolya.bucsay@octogon.hu

SZERKESZTŐSÉG / Editorial Office

FŐSZERKESZTŐ / Editor-in-Chief
Martinkó József
jozsef.martinko@octogon.hu

VEZETŐ SZERKESZTŐ / Senior Editor
Szira Péter
peter.szira@octogon.hu

ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ / Founding Editor
Bojár Iván András
(1998-tól 2015-ig)

OCTOGON ONLINE FŐSZERKESZTŐ
Editor-in-Chief of OCTOGON Online
Ujlaky-Gazdag István
istvan.ujlaky@octogon.hu

ÁLLANDÓ MUNKATÁRS / Correspondent
Zöldi Anna

KÜLÖNSZÁM SZERKESZTŐ / Editor of special issue
Molnár Szilvia

MÉDIA ÉS KOMMUNIKÁCIÓS SZERVEZŐ
Media and Communication Organizer
Bencsik Klára

GRAFIKAI TERVEZÉS / Graphic Design
Ipsics Barbara
grafikus@octogon.hu

LOGÓTERV / Logo Design
Sólymos Ágnes Eszter

MÉDIATANÁCSADÓ / Media consultant
Várszegi Csilla
csilla.varszegi@octogon.hu

MÉDIATANÁCSADÓ / Media consultant
Kun Mária
maria.kun@octogon.hu

KORREKTÚRA / Proofreading
NÍVÓ Bt.

FOTÓ-ELŐKÉSZÍTÉS, CTP, NYOMÁS ÉS KÖTÉS
Printed by
Gelbert ECO Print Kft.
1037 Budapest, Bécsi út 267.
telefon +36 1 368 3839
mobil: +36 70 334 2745
Felelős vezető: Gellér Róbert ügyvezető
www.gelberteco.hu
A nyomás LED-UV ofszet technológiával készült.

TERJESZTÉS / Distributed by
Magyarország: Lapker Rt.
Románia, Szerbia, Szlovákia: Color Interpress Kft.

Országos könyvterjesztő hálózatok
és alternatív terjesztőhelyek (ld. 5. oldal)

A hirdetések tartalmáért
szerkesztőségünk nem vállal felelősséget.

Lapunkat rendszeresen szemlézi a megújult observer.hu

Címlapunkon: A Rottenbiller utca tömbrehabilitáció
(lásd a 60. oldaltól)

Építész: Turányi Bence (T2. a Építésziroda Kft.)

Fotó: Batár Zsolt

Borító: Ipsics Barbara

TAR TA LOM

ITTHON

18 | sz.: Uhl Gabriella f.: Bujnovszky Tamás
BAKTERHÁZ A VÁGÁNYOK MELLETT
Vagány ház Siófokon
KATÓK EDIT, BERE CZ TAMÁS DLA
(2SL STÚDIÓ)

VILLA

28 | sz.: Götz Eszter f.: Danyi Balázs
TÁJ, FINOM KERETBEN
Egy áttetsző és harmonikus ház Nagykovácsiban
BIRI BALÁZS, SZABÓ LEVENTE DLA
(HETEDIK MŰTEREM)

38 | sz.: Martinkó József f.: Bujnovszky Tamás
EGY FEDÉL ALATT
Kis lak, nagy Duna = Dömös
DANKÓ KRISTÓF

46 | sz.: Uhl Gabriella f.: Bujnovszky Tamás
MEGTALÁLT OTTHONOSSÁG
Törökvész, családi ház
FAZAKAS GYÖRGY, IFJ. FAZAKAS GYÖRGY
(FAZAKAS ÉPÍTÉSZIRODA KFT.)

BUDAPEST

60 | sz.: Martinkó József f.: Batár Zsolt
ELSZAKADÁS
Épületrehabilitáció a Rottenbiller utcában
TURÁNYI BENCE
(T2. A ÉPÍTÉSZIRODA KFT.)

68 | sz.: Zöldi Anna f.: Bujnovszky Tamás
EGY POLGÁRI GYŰLDE FELTÁMASZTÁSA
Márai kulturális központ, Krisztinaváros
JASSÓ SÁNDOR
(JASSÓ ÉPÍTÉSZMŰHELY KFT.)

80 | sz.: Pesti Monika f.: Bujnovszky Tamás
AGORA A LAKÓTELEPEN
Piac és közösségi tér, Békásmegyér, II. ütem
PESCHKA ALFRÉD

88 | sz.: Hack Orsolya f.: Hlinka Zsolt
LÉGIÉS MONUMENTALITÁS
Az evosoft új szék háza
SZERDAHELYI LÁSZLÓ, PESTI JÓZSEF
(ASPECTUS ARCHITECT ZRT.)

INTERJÚ

98 | sz.: Martinkó József f.: Dömölky Dániel
EGYSZERRE KÖNYVTÁR ÉS LABORATÓRIUM
Beszélgetés a 17. Velencei Biennálé magyar pavilonjáról
KOVÁCS DÁNIEL MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ,
CSÓKA ATTILA RÓBERT,
MOLNÁR SZABOLCS ÉS SMILÓ DÁVID
ÉPÍTÉSZEK (PARADIGMA ARIADNÉ)

KÉPESSZÉ

104 | f.: Bujnovszky Tamás sz.: Kovács Dániel
A HÁZ ÁLMA
Fotóesszé a pestújhelyi kórházromokról

ITTHON

116 | sz.: Bán Dávid f.: Bujnovszky Tamás
ARANYKERETBE FOGLALT ÉPÜLET
Az NI debreceni campusának új irodaépülete
MICHAEL COJOCAR (CMA ARCHITECTS)

130 | sz.: Bán Dávid f.: Palkó György
FRISSESSÉG ÉS MODULARITÁS
Rakpart 22 – lakó- és irodaház Győrben
RUPPERT ANDRÁS (ZIP ARCHITECTS)

DESIGN LOKÁTOR

140 | Vakli Tünde f.: Palkó György
EMBERKÖZPONTÚ, INSPIRATÍV, VÁLTOZATOS IRODATÉR
Új székházba költözött a Hilti
BÜKÖSDI GYÖRGY (BÜKÖSDI ARCHITECTS)

146 | sz.: Zsoldos Anna f.: Danyi Balázs
AZ ÚRHAJÓ KERTJE
Az IncepTech SpaceGarden irodateret
FARKAS ANETT (ARCH STUDIO KFT.)

154 | sz.: Molnár Szilvia f.: Palkó György
LAKÁS A MAGASBAN
Loftos karakterű tetőtér Budán
KARDOS JUDIT (ISCA DESIGN)

Hibaigazítás
Előző lapszámunk tartalomjegyzékében hibásan jelent meg Kiss Tibor Noé neve. A kiváló szerzőtől és az olvasóktól ezúton kérünk elnézést.

ARTERIOR SHOWROOM GYAKORLATIAS EKLEKTIKA

Az internetes kereskedelem előretörésével sokan megkérdőjelezik az elmúlt évtizedekben a fogyasztók számára „megszokott” óriási (gyártói) bemutatótermek létjogosultságát. Ez részben indokolt is, ám ez nem jelenti azt, hogy az ún. concept store-ok ideje is lejárt volna. Így gondolkodott az Arterior is, amikor megnyitotta exkluzív bemutatótermét Budapesten.

Az Arterior névvel fémjelzett showroomot egyfajta küldetéstudat inspirálta. A cég rengeteg gyártó-beszállítóval dolgozik és szerette volna, ha az általuk gyártott egyedi bútorokat, illetve a neves gyártói termékek egy-egy ikonikus darabját exkluzív környezetben tudná bemutatni a fogyasztóknak, döntéshozóknak. Ez a flagship-store természetesen csak egy szűk szeletét mutatja be a szortimentnek, de ahogy a minimalisták alapvetése szól, „a kevesebb néha több”, a többi termék bemutatására pedig ott vannak az interaktív eszközök.

A koncepció egyik legfőbb erénye, hogy nem egy „kilúgozott” bemutatóteremről van szó, hanem élettel teli, eklektikus terekről, amelyeket az Arterior munkatársai nap, mint nap használnak! Az itt látható és látogatható irodai szobák mindegyike különbözik ugyanis: tematikus módon, a beszállítók termékeit felhasználva más-más hangulatú, színes, érdekes, otthonos enteriőröket találunk itt. Unalmas office-falburkolatra se számítsunk; a tapéták itt inkább érdekesek és meghökkentőek és az ebédlőben sincs két egyforma szék!

Occhio LED: energy efficiency class A+

Occhio

a new culture of light

roomba

hotel home bar
DESIGN

roomba DESIGN
1051 Budapest | Arany János utca 29.

Tel. +36 30 689 2072
www.roombahome.com

DUALGLASS

Egyedi üvegfal gyártása

DUAL GLASS KFT. ■ 2241 Süllyás, Ipar u. 14/a
+36 70 398 4845 ■ info@dualglass.hu ■ www.dualglass.hu

Elintézek pár átutalást,
azután leheveredhetne
mellém egy pezsgőre,
kisasszony!

HOMLOKZATI BURKOLATOK A FÖLD ALATT

VÁLTOZATOS MEGMUNKÁLÁSSAL, EGYEDI SZÍNEKBEN ÉS FORMÁKBAN JELENNEK MEG AZ EQUITONE SZÁLCEMENT LAPJAI AZ M3-AS METRÓ FELÚJÍTOTT ÁLLOMÁSAIN.

Az M3-as metró déli szakaszának megszépüléséhez jelentős mértékben járultak hozzá az Equitone homlokzati szálcement burkolatok. A Határ úti, Pöttyös utcai, Ecseri úti és Népligeti állomásokon megismerhetjük a különböző lapok jellegzetes vonásait, valamint az anyagban rejlő megannyi lehetőséget. Ennek kapcsán „jártuk körbe” az állomásokat Kaposvári Péter régiós műszaki vezetővel és Chwala Gábor és Horváth Márk projekt managerekkel.

Fotók: Hlinka Zsolt

Hol jelennek meg és milyen formában az Equitone szálcement lapjai a felújított déli szakasz állomásain?

Chwala Gábor: A Határ úti, Pöttyös utcai, Ecseri úti és Népliget állomások mindegyikén megjelennek Equitone burkolatok. Jellemzően beltéri falburkolatként, de például az Ecseri úti megállónál egy kisebb álmennyezeti szakaszon is felfedezhető az egyik termékünk. A design, a színvilág a tervezőket dicséri, gyártói képviselőként a mi feladatunk az volt, hogy a tervezői és beruházói igényeket a termékeinkkel a lehető legjobban kielégítsük. A színek korábban is fontos elemei voltak az állomások beazonosíthatóságának, amit a tervezők most korszerűbb megoldásokkal, 21. századi, felfrissített designnal és minőségi burkolatokkal vittek tovább.

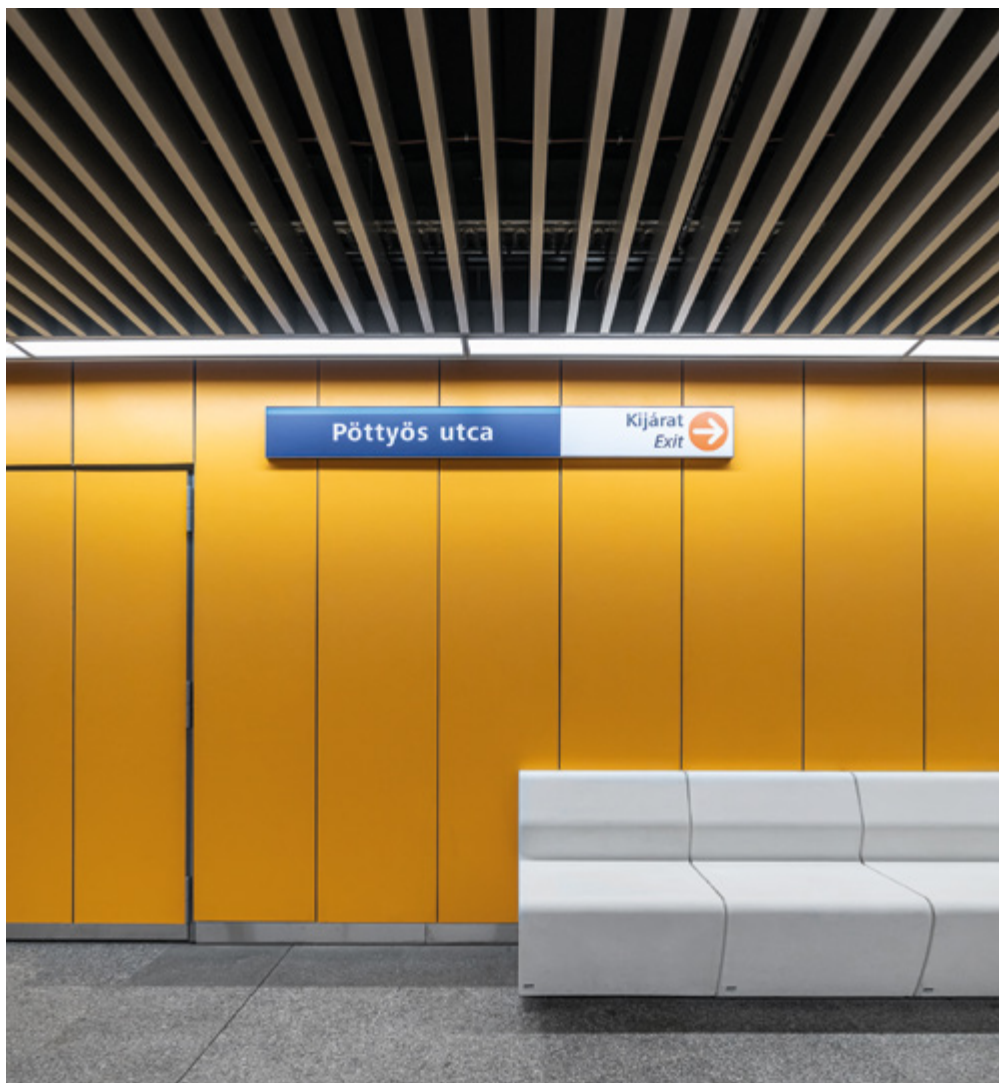
Milyen egyedi megmunkálást kaptak a metrókban használt lapok?

Kaposvári Péter: Amikor az Equitone anyagait homlokzatburkolatként alkalmazzák, jellemzően nyolc milliméteres lapokat használnak, itt viszont mindenhol a tizenkét milliméteres változatot preferálta a beruházó, ami sokkal ellenállóbbá teszi ezeket a burkolatokat a mechanikai behatásokkal szemben. A robosztus lapvastagság mellett, ugyancsak különlegesség, hogy a lapok egy nem látható, hátsó mechanikai rögzítéssel lettek szerelve, a fugák mindenhol fugalezáró profilt kaptak, mely megkönnyíti a burkolat tisztítását, ezáltal elősegítve fenntarthatóságát. Ezek mellett szinte minden olyan speciális technika megjelenik az állomásokon, amit az Equitone lapokkal meg lehet valósítani. Kezdvé a felületi marással, ami a Határ úti megálló burkolatának fő karakterét adja, a változatos formájú perforálásokon át, amik az Ecseri út álmennyezeti paneljein, illetve a Népliget megállónál a lefele vezető lépcsők melletti falakon jelennek meg, egészen a lapok nyomtatásáig. A Határ úti grafikában megjelenő piros sokszögek ugyanis nem festettek, hanem az, egy a kék lapok felszínére nyomtatással felvitt plusz réteg.

Horváth Márk: Ezzel a burkolattal teljesen szabad formákat is létre lehet hozni. Az építészeknek nem kell továbbra is ragaszkodniuk az egyszerű, négyszögletes formákhoz, az Equitone lapokat CNC vezérlésű gépek segítségével szabadon lehet megmunkálni, így szinte végtelen számú lehetőség rejlik az anyagban a felületek marása, perforálása mellett a különböző formákra vághatóság révén is.

Nem csak színeikben, de textúrájukban, felületeikben is különböznek a metróállomásokon megjelenő burkolatok. Az Equitone termékei közül mely lapokat alkalmazták az állomásokon és mit kell tudni ezekről?

Chwala Gábor: Leggyakrabban a natura pro termékünk jelenik meg, a folyosórészek

majdnem minden állomáson ezt a burkolatot kapták. A Határ úti megálló burkolata pictura lapokkal készült, különlegessége, hogy a kiválasztott, egyedi kékes szín attól lesz látványos, hogy a mart, mélyebben ülő sötétebb részei nincsenek festve, hanem magát az anyagot láttatják. A Pöttyös utcai megálló textúra lapja egyedi napsárga színt kapott, felülete kicsit szemcsés, így ez az egyik legellenállóbb lapunk a termékeink közül.

Horváth Márk: A metróállomásokon használt három, bevonatos lap a legellenállóbb a termékínalatunkban, mert a pictura és a natura pro UV- és antigriffiti védelemmel ellátott, a textúra pedig pont a felületén lévő kemény bevonatréteg révén áll ellen jobban a külső behatásoknak.

A szálcement köztudottan nagyon tartós, de mi garantálja, hogy ezek sok év múlva is így nézzenek majd ki?

Chwala Gábor: Ezek nagy ellenálló-képességű homlokzatburkolatok, melyek beltéri alkalmazása eleve garanciája a tartósságnak. Anyavállalatunk, az Etex több mint száz éve foglalkozik szálcement anyagokkal, emellett több nemzetközi szervezet vizsgálata is azt mutatta, hogy az Equitone burkolatok élettartama 50+ év.

Horváth Márk: Természetesen, ahol a vendégforgalom miatt jelentős mértékű

használatnak van kitéve a burkolat, ott megtörténhet, hogy sérül a lap, de ezek a burkolatok sokkal könnyebben cserélhetők, mint egy régebbi, akár természetes kőburkolat, melyek nehezek, esetleg egyedi technológiával készültek vagy egyedi rögzítéssel szerelték fel őket. Az Equitone burkolatok esetében a sztenderd termékekből lehet egyedieket megvalósítani, így, ha egy lap vagy darab sérül, azt gyorsan ki lehet cserélni. Ráadásul a szerelt burkolatoknak nagy előnye, hogy azáltal, hogy van mögöttük egy légrés, sok mindent el lehet rejteni mögöttük, vagy felújítási projekteknél a már meglévő pontatlanságokat ki lehet velük küszöbölni.

Kaposvári Péter: Egy jól konzignált rajzzal a lapok 98%-a gyakorlatilag előre leszabható, és csak az utolsó vágásokat kell a helyszínen igazítani, a száraz technológia révén pedig gyakorlatilag szennyeződésmentesen lehet felszerelni őket.

EQUITONE
Fibre cement facade materials

www.equitone.com

Pure Freude
an Wasser

GROHE

TEREMTSEN ELEGANCIÁT A GROHE LEGÚJABB ÁRNYALATÁVAL HARD GRAPHITE

Egy jól berendezett fürdőszoba a kényelem és relaxáció oázisa lehet. A megfontoltan kiválasztott színek és anyagok, a megfelelő elemekkel és kiegészítőkkal kombinálva, kényeztető menedéket nyújtanak a mindennapok körforgásában.

Ha vonzódik a drámaian egyedi kialakításhoz, akkor ismerkedjen meg a GROHE Hard Graphite kivitelével - a sötét, szálhúzott felülettel, amely letisztult, ipari külsőt kölcsönöz bármilyen kortárs dizájnban. Ez az egyedülálló árnyalat biztosítja modern fürdőszobájának azt az ellentmondást nem tűrő tekintélyt, amely méltán tükrözi a személyiségét.

Elérhető a fürdőszoba szerelvények teljes választékában, a csaptelepektől a zuhanyrendszerekig. Kitűnően párosítható a márvány felületekkel, vagy a természetes fával, de felélénkíti a fehér kerámia felszínt is, jellegzetessé téve annak megjelenését bármilyen környezetben.

Látogasson el a grohe.hu-ra még ma és fedezze fel a GROHE további színválasztékát, mint a Warm Sunset, Cool Sunrise, a Nickel és a Supersteel - vegye át az irányítás életstílusához passzoló igényeinek kialakításában.
grohe.hu

Elérhető
színek és
felületek:

HARD GRAPHITE

PART OF LIXIL

THE *SPIRIT* OF PROJECT
MODULOR WALL PANELING SYSTEM WITH DOOR AND STORAGE UNIT DESIGN G.BAVUSO

Rimadesio

RIMADESIO.COM

ARKHENA
BUDAPEST V. KER. HOLD U. 21.
TEL +36 1 302 8150/51, +36 30 302 8150/51
ARKHENA@ARKHENA.HU
WWW.ARKHENA.HU

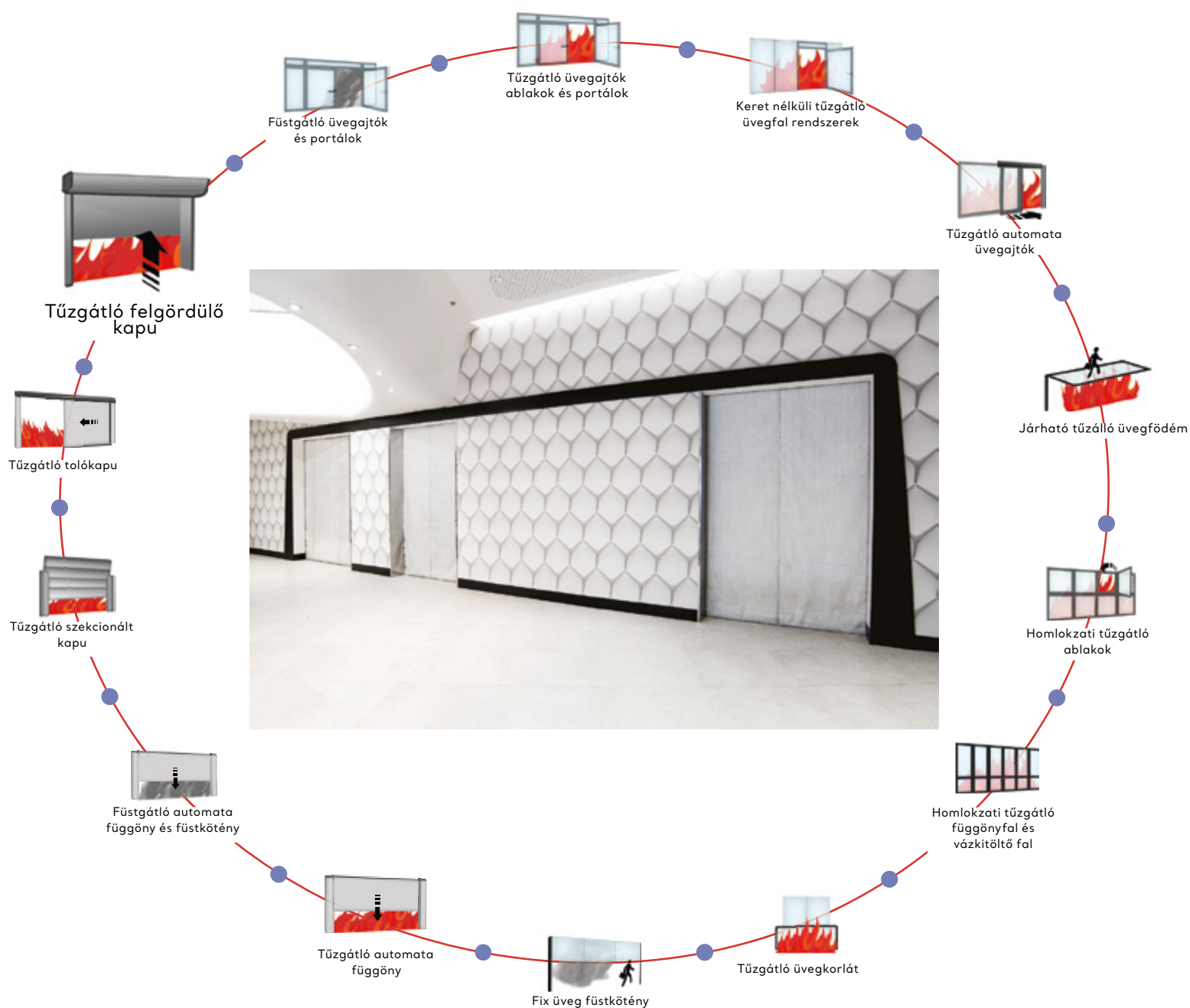
arkhena
interior design

coolfire

a z á t t e s z ő t ű z v é d e l e m

TŰZGÁTLO ÉS FÜSTGÁTLO ÉPÍTÉS ZET

Coolfire Kft.

1097 Budapest, Illatos út 13. • Tel.: 36-20-978-4346 • Email: info@coolfire.hu • www.coolfire.hu

Coolfire EI-Marc Tűzgátló felgördülő függönykapu

Megnevezés	Tűzállóság	Füstgátlás	max szélesség (méter)	max magasság (méter)	dobozméretek
Coolfire EI-Marc	EI2 60	-	16	10	325*350 - 600*625mm
Coolfire EI-Marc	EI1 60, EI2 120	Sa,S200	18	10	325*350 - 775*800mm

Tulajdonságai:

- Magas tűzgátlási értékkel rendelkezik
- Tűzgátlás mellett Sa/S200 füstgátló teljesítménnyel is rendelkezik
- Extra nagy méretben is alkalmazható
- Nem kell sprinkler rendszeres locsolás az igényelt EI tűzgátlási érték elérésére
- Nincs nagy oldalsó és felső helyigénye
- Homlokzatra is alkalmas
- CE nemzetközi engedéllyel rendelkezik
- Egyedülálló a szélteher viselése, bevizsgált, Class 1=300Pa
- Exkluzív megjelenés versenyképes áron, 12 éves tapasztalattal alátámasztott megbízhatóság
- CE európai engedéllyel rendelkezik

www.coolfire.hu

coolfire
az áttetsző tűzvédelem

Bakterház a vágányok mellett

VAGÁNY HÁZ SIÓFOKON

Építész: KATÓK EDIT, BEREZ TAMÁS DLA – 2SL STÚDIÓ

Szerző: UHL GABRIELLA

Építészeti fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

A tucatépítészetből
kivilágító kis épület
mindent magába sűrít,
ami az industriális
építészetből
konvertálható

Az építész az industrialista
építészet eszköztárával
erőtéljes, valódi kapcsolatot
teremt a vasúti környezettel,
a sínekkel, az átjáróval,
az elektromos vezetékekkel

Az ipari építészet erős jelentésképző erejét általában hatalmas üzemcsarnokok, víztornyok funkcionálisan ikonikus épületeiben érzékeljük. Kisebbségi léptékű használata éppen a felduzzadt tömegtermelésből következően ritka. A síófoki zavaros tucatépítészetből kivilágló kis épület azonban mindent magába sűrít, ami az ipari építészetből konvertálható. A vasút melletti állomásépületek felbukkanásuktól fogva koronként változó, jellegzetes típusok alapján épültek. A különleges síófoki ház ezzel a gyakorlattal szakít, amikor szellemesen és ötletesen kiugrasztja az épületet a megszokott környezetből úgy, hogy felmutatja az ipari építészet végiggondolásából fakadó lehetőségeket. Már a ház tömbjének formálása is a lehető legegyszerűbb kubus, csak az eltoltt tetőzet oldja a szigorúságot, amely a belső terek átlátható formálásában értelmeződik. A puritán kubust azonban számos elem választja el markánsan környezetétől és teszi játékosná és látványossá a házat. A legszembeütőbb a nyílászárók aszimmetrikus elrendezése, erőteljesen ki- vagy beugratott és élénk színnel is hangsúlyozott párkányzata.

Az ipari épületeken jellegzetes és gyakori szellőzőnyílások rácsos szerkezetét imitáló ablakok kifejezetten autentikus és szellemes megoldások az árnyékolásra és takarásra, az elrejtés és átláthatóság egyensúlyának megteremtésére, jelezve az ablakok mögötti lehetséges belső funkciókat. A hangsúlyozottan ipari, szürke fémlemezburkolat (amely a téglafalakra került) komorságát töri meg az üdülőterület hangulatából fakadó élénksárga kiemelés. A konténer jelleg annyira szembeütő, egyértelmű, hogy szemtelenségként hat, hogy az ideiglenesség, előregyártottság, szerialitás érzetét keltő megoldások egy családi ház léptékű épületen jelennek meg. Megdöbbenő, mert építészek – Katók Edit és Berecz Tamás – valóban az industrialista gyökerekhez nyúlnak vissza. Munkájuk nem mímél, nem fed el, hanem hangsúlyozottan valódi kapcsolatot teremt a vasúti környezettel, a sínekkel, az átjáróval, az elektromos vezetékek oszlopai-val. Játszanak az ideiglenesség (konténer) és az állandóság (ikonikus, figyelmeztető tereptárgy) jelentéseivel, amikor az egyszerű készletrendszer ötletesen variálják. Ha a

környezetből indulunk ki, valójában ez az ipari formálás és gondolkodás lenne a természetes, egyértelmű. Imitációhoz szoktatott vizuális környezetünkben azonban ez az őszinte gesztus ironikusnak és meglepőnek tűnik fel.

Az igazi kihívást azonban a szűk telek maximális kihasználása jelenti. A zárt udvart, valamint az egyszerű tömbformálást a belső terek felnyitásával, átláthatóságával ellensúlyozta a tervező. A kis alapterület miatt minden átmeneti teret elhagyott, kilátásokkal, átlátásokkal tagította a belső teret. A nappali fölé emelt galériatér intímabb, elvonulásra alkalmas kisebb tereket képez úgy, hogy az emelet súlyosságát, elvágólagosságát feladja. Kis méretei ellenére világos, tágas atmoszférát sugároz a ház. A belső struktúra ötletes kialakításával az ipari csarnokok monumentalitása kódolható bele a kis léptékű házba. Itt is megmutatkozik az építészeti idea, amely a szűkösség és tágasság relativizálásával operál, ki- vagy visszafordítva mindazt, ami az ipari építészetből megtanulható és interpretálható.

Ehhez alkalmazkodik a visszafogott, minimális belső építészeti alakítás, a szürke-fehér és faburkolat letisztult világa, a rendezettség és kényelem szolgálatába állított ötletes tárolóhelyek. Az ipari formák ihletettsége a designelemekben, tárgykultúrában is megmutatkozik például a világítótestek variációiban vagy a vasút felé eső kerítésfalra épített ötletes fahasábtárolóban.

A vasút közvetlen közelségéből adódik az akusztikai probléma, a folyamatosan elhaladó szerelvények zajának csökkentése. Ez a mai technológiai szinten orvosolható, a hangszigetelő téglák és az extra szigetelésű nyílászárók beépítésével. A síófoki környezetben merész és meglepő háznak a kortárs építészetben nagyléptékű mintája a Herzog & de Meuron iroda által jegyzett Signal Box Baselben. A párhuzamot a megszokottból és egyértelműből kilépő gondolkodásmód adja, az építés a készen kapott panelek helyett visszanyúlt az eredeti funkcióhoz, és kortárs összefüggésben, jelentésben gondolja végig az épületet. A burjánzó hamis, illuzionista épített környezetünkben ilyen bátor, őszinte, üdítő gondolatokra van (lenne) szükség.

A vasút közvetlen közelségéből adódó akusztikai probléma,
a folyamatosan elhaladó szerelvények zajának csökkentése a mai
technológiai szinten orvosolható a hangszigetelő téglák és az extra
szigetelésű nyílászárók beépítésével.

A visszafogott belsőépítészeti alakítást a szürke-fehér és a faburkolat letisztult világa jellemzi, valamint a rendezettség és kényelem szolgálatában kialakított ötletes tárolóhelyek

A kis alapterület miatt az építészet minden átmeneti teret elhagyott, kilátásokkal, átlátásokkal tágította a belső teret

A belső struktúra ötletes kialakításával az ipari csarnokok monumentalitása kódolható bele a kis léptékű házba

A siófoki környezetben merész és meglepő ház nagyléptékű mintája a Herzog & de Meuron iroda által jegyzett baseli Signal Box. Az építészek a készen kapott panelek helyett visszanyúltak az eredeti funkcióhoz.

A nappali fölé emelt galériatér intimebb, elvonulásra alkalmas kisebb tereket képez úgy, hogy az emelet súlyosságát, elvágólagosságát feladja. Kis méretei ellenére világos, tágas atmoszférát sugároz a ház.

Nettó alapterület: 65 m²
Tervezés és megvalósítás éve:
2020-2021

Építészet, belsőépítészet:
KATÓK EDIT,
BERECZ TAMÁS DLA (2SL STÚDIÓ)

Építész munkatárs: RAINER ANNA

^ A belső struktúra ötletes kialakításával az ipari csarnokok monumentalitása kódolható bele a kis léptékű házba

Az ipari formák ihletettsége a világítótestek variációiban vagy a vasút felé eső kerítésfalra épített ötletes fahasábtárolóban is megmutatkozik

A legszembeütőbb a nyílászárók aszimmetrikus elrendezése, erőteljesen ki- vagy beugratott és élénk színnel is hangsúlyozott párkányzata

PREFABOND

ALUMÍNIUM

KOMPOZIT

LEMEZ

Az **PREFABOND** alumínium kompozit lemez két alumíniumlemezből áll, amelynél a lemezeket mindkét oldalon olvasztó-rögzítő eljárással viszik fel a polietilén magra. Az azonos mértékű kémiai és mechanikai rögzítés által ez a kötés különösen erősen tart. Az alumínium kompozit lemez így gondoskodik nagy felületeken is az állandó egyenletességről és tartósságról. Az alumínium kompozit lemez különösen alkalmas a homlokzat kialakításához és sok építési munkálathoz

A **PREFABOND** alumínium kompozit lemez teljesen korrózió- és időjárásálló, nagy a hajlítószilárdsága és a rugalmassága. Marható, fűrható, élhajlítható, mindezt minimális, súly mellett.

TŰZTERJEDÉSI
HATÁRÉRTÉK
VIZSGÁLATTAL!

**MODERN MEGJELENÉS
KIS FELÜLETEKEN IS**

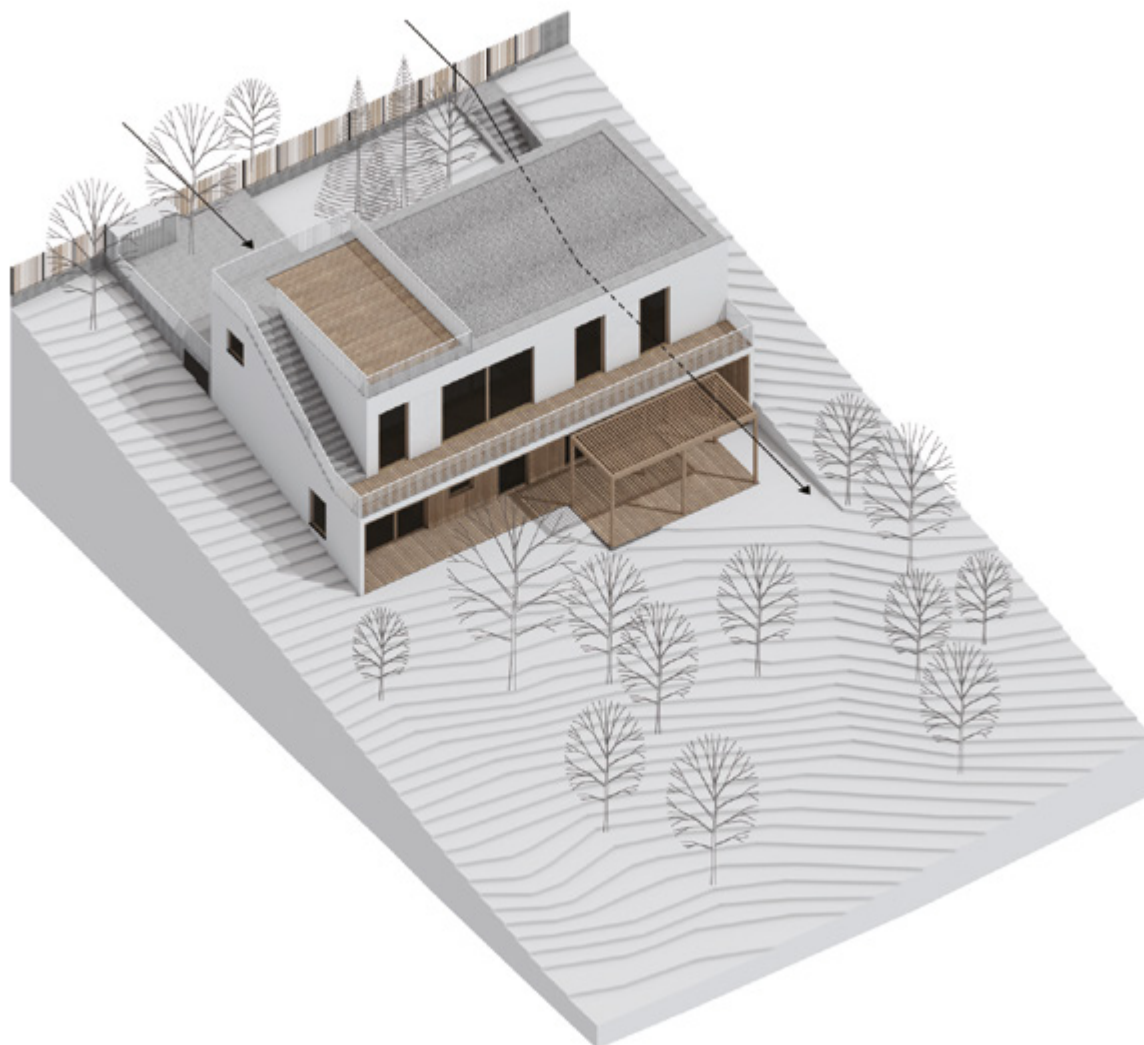
**ARCHICAD
PLUGIN**

WWW.PREFA.HU

Táj, finom keretben

EGY ÁTTETSZŐ ÉS HARMONIKUS HÁZ
NAGYKOVÁCSIBAN

Építészet: BIRI BALÁZS, SZABÓ LEVENTE DLA – Hetedik Műterem
Szerző: GÖTZ ESZTER | Építészeti fotó: DANYI BALÁZS

Nagykovácsi az ország legnépesebb zsáktelepülése. Közel van Budapesthez, mégis nyugodt a környezet, fenséges rálátással a Szénások karéjára, megtoldva a tájvédelmi körzet különleges növényvilágával – nem csoda, hogy 2-3 évente akár ezerrel is nő a lakosok száma. A völgy és a hegyoldal egyelőre megbirkózik a szaporodó házakkal és lakóikkal, és bőségesen kínálja az inspirációt – már ha élnek vele. Nem feltétlenül; ha ma körülnézünk Nagykovácsi utcáin, a falusi háztól a műkövel burkolt kockáig, a kalyibától a palotácskáig bármit megtalálunk. Akár egymás mellett is, mint a Hóvirág utcában nemrég elkészült családi ház közvetlen szomszédságában: egyik oldalon egy fatornácós kis hétvégi ház, másikon az a minden helyet kihasználó, a hegyoldalból kimagasló, élénk színével is feltűnő típus, amiről sehogy sem értjük, hogy a környék összképét és az érvényes szabályokat egyforma hévvel tiporva hogyan kaphatott építési engedélyt.

A Biri Balázs és Szabó Levente (Hetedik Műterem) által tervezett családi ház a település szélén a pilisi lenre emlékeztet, arra a kis sárga virágú cserjére, ami a világon egyedül a környező dolomitos lejtőkön él meg: nincs rajta semmi feltűnő, mégis megakad rajta az arra járó szeme. A ház arányai, kontúrjai, a domboldalba simuló két szintje, és a tetején a légies fehér korlátpálcákkal körülvert terasz különös módon kapcsolják egybe a klasszikus modern építészetet a kiskertek házikóival. Tervezői számára igazi álomprojekt volt: külföldről hazatelepülő megbízókkal már néhány vázlat után értették egymást, nem okozott gondot a távolság, gyorsan ráhangolódtak egymás gondolkodásmódjára. Meg is látszik a házon, hogy elkerülték a szokásos kényszerű kompromisszumok. Mindenütt a nagyvonalúság, a megengedő egyszerűség uralkodik, valami egészen finom, szemérmes költőiséggel fűszerezve, ami a tájba simuláson túl az ismétlődő ritmusokban, a dísztelen felületekben és az anyagok egymásra reagálásában is megmutatkozik.

Az aszfaltozatlan, nyáron poros, télen sáros, keskeny erdőszéli csapásban végződő utca és a kert között csak egy alacsony, fémkeretbe foglalt léckerítés jelöli ki a határt. Az előkerten túl hófehérre vakolt, lapostetős, az utcával párhuzamosan elnyúló földszintes tömböt látunk, melynek homlokzatát két, aszim-

metrikusan elhelyezett, padlóig érő, fakeretes üvegfelület és két ajtó nyitja fel. Az ablakokon át nem csak a belső térbe látunk, de azon túl a tájra is, és ebből rögtön érzékeljük, hogy a ház alig állít akadályt a kilátásnak: anyagszerűségét a tervezők inkább keretként értelmezik. Az utcáról nézve a puritán tömeg egyetlen ékessége a tető egyik felét elfoglaló terasz, amiből lentről csak a kerítéslécek ritmusát ismétlő hófehér fémkorlátot látjuk. A főbejárat azonban nem közvetlenül az utca szintjén nyílik, hanem a kertkaputól meredeken lefelé vezető, nyersbeton felületekkel körülvert lépcső végén, ami fölött kecsesen ível át maga a ház tömbje. A lépcső alján nemcsak a házba léphetünk be, de egyből a kertbe nyúló faburkolatú teraszra is, ami azt sugallja, hogy a kert nem része a háznak, hanem sokkal inkább egyenrangú partnere. Kívül falécekből komponált árnyékoló, keskeny oszlopokkal tornáccá formált, faburkolatú teraszszáv, belül finom tölgyfa elemekkel keretezett hófehér felületek – ez a világos-sötét váltás egymáshoz hangolja a kint és a bent fényviszonyait, sehol nincs túl erős direkt napfény, de mindent átjár a természetes megvilágítás.

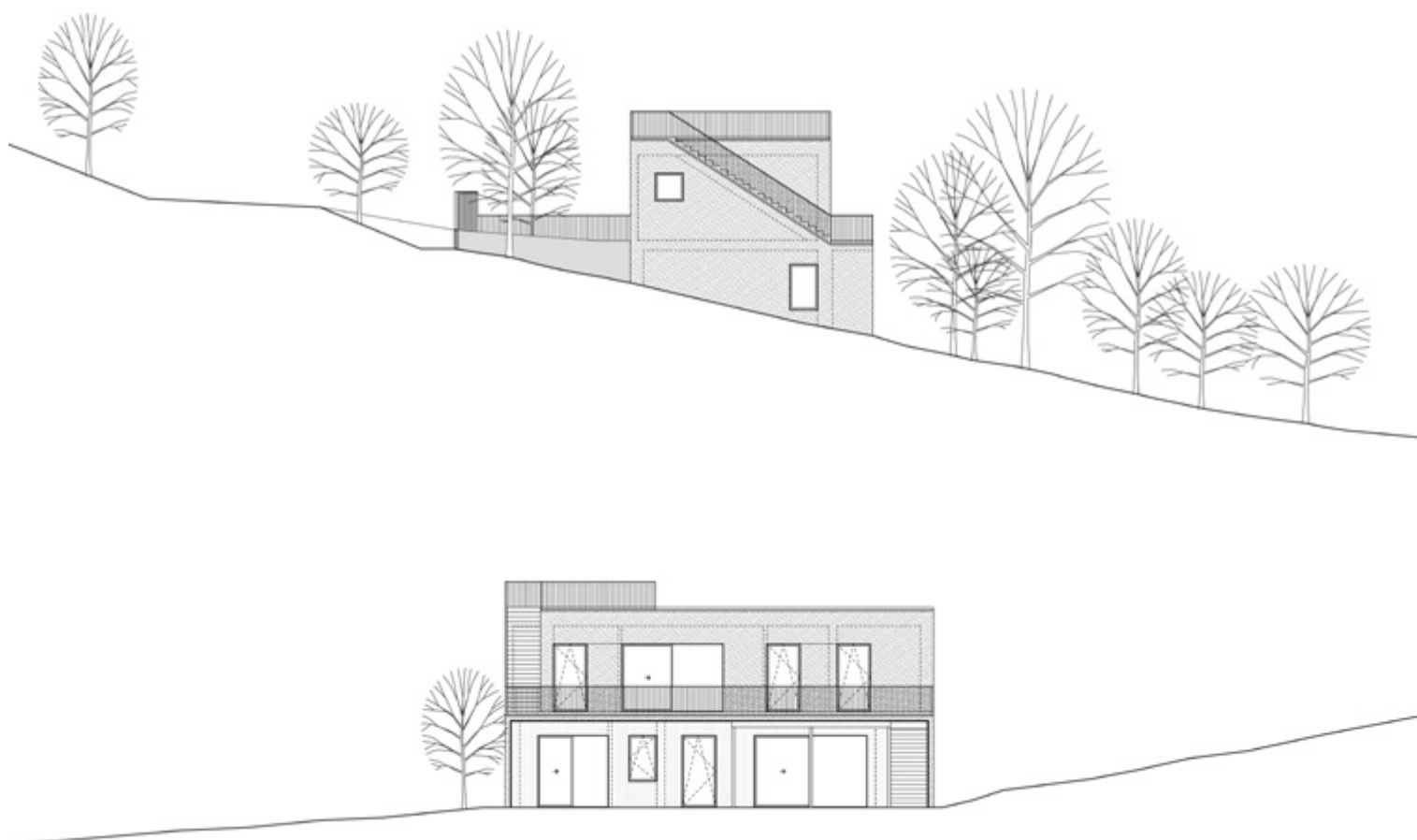
Igy olvad egybe a táj és a belső tér, amit az alaprajzi elrendezés is segít. A földszinti konyha-nappali és a dolgozószoba, az emeleten a hálók, a fürdő és az önállóan is használható, szeparált kis apartmanrész – ennek ad saját megközelíthetőséget az utca felőli bejárat – mind a kert és az alatta húzódó völgy felé néznek, míg az utcai frontra a kiszolgálóhelyiségek és a közlekedők kerültek. A két szintet tölgyfa lécekkal félig leválasztott belső lépcső köti össze, ennek az alig érzékelhető térelválasztónak a ritmikája hasonló a kerítés és a tetőterasz korlátjának kiosztásához. Ezek a rejtett kapcsolatok teszik igazán áttetszővé a kompozíció egészét. Ugyanígy a lenti nappalit az emelet fogadóterével összekötő lépcső és a ház oldalhomlokzatán a tetőteraszra vezető másik lépcső is – az egyik fa, a másik nyersbeton felületekkel – valami meg nem nevezhető, részint formai, részint aránybeli, de mindenképpen szoros kapcsolatban áll. A puha, természetes fa és a rideg, alig simított beton két végétét a vakolt homlokzat fogja egységbe, az éles kontrasztok elsimulnak, az anyagok egymásra hangolódnak, csöndes és derűs, meditatív keretet kínálva annak, ami a legfontosabb itt: a völgy fölé magasodó hegyek látványának.

A világos-sötét váltás egymáshoz hangolja a kint és a bent fényviszonyait, sehol nincs túl erős direkt napfény, de mindent átjár a természetes megvilágítás.

A hegyoldalba simuló ház az utcáról földszintesnek tűnik

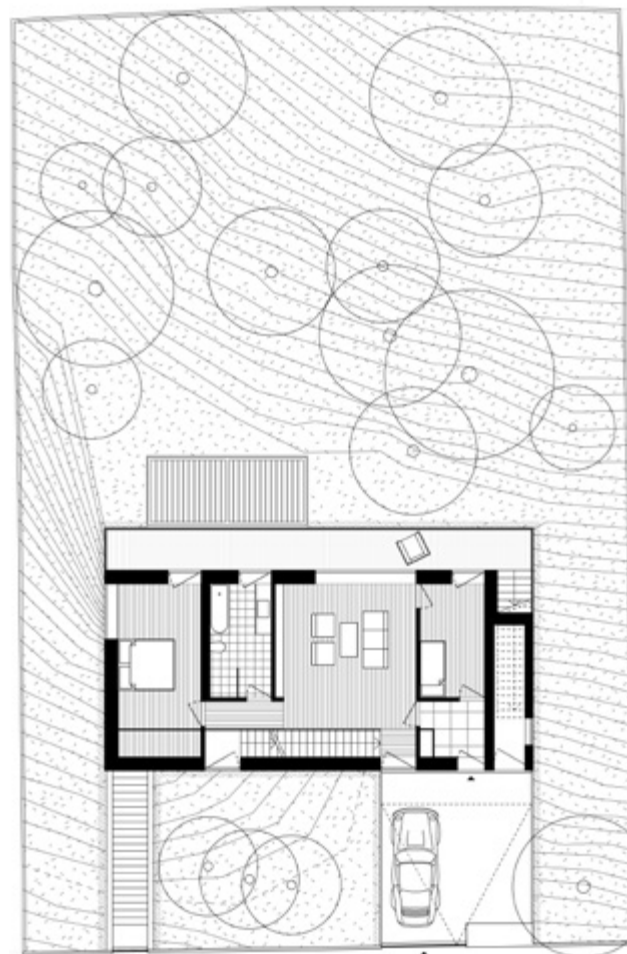

A faburkolatú terasz
oszlopokon álló,
könnyed
pergolatetővel nyúlik
be a kertbe

› Fehér és tölgyfa felületek váltják egymást a két szint egybefüggő terében

A telek lejtéséhez igazodva a főbejárat nem az utcai homlokzatról nyílik, hanem a kert felé ereszkedő lépcsőházból

◀ Konyha, folyosó,
nappali és lépcsőház:
a földszint sokfunkciós
központi tere

◀ Egymásra hangolódo
ritmusok a külső és
a belső terek burkolati és
szerkezeti elemei között

Tervezés: 2016-2017
Kivitelezés: 2018-2020
Nettó alapterület: 150 m²

Generáltervező:
HETEDIK MŰTEREM KFT.
Építész tervezők: BIRI BALÁZS,
SZABÓ LEVENTE DLA
Munkatársak: BREUER ANNA,
DOLMÁNY RITA

A ház legfőbb ékessége
a két szintet megkoronázó
tetőterasz

Érintse meg a jövő nyílászáróit!

Látogasson el új, közel 400 m²-es központi bemutatótermünkbe,
ahol kézzelfoghatóvá válik termékcsaládjaink exkluzivitása!

WWW.JANKOABLAK.HU | INFO@JANKOKFT.HU | 7971 HOBOL, ZRÍNYI U. 54.
(73) 510-177 | HÉTFŐ-PÉNTEK 7³⁰ - 16³⁰

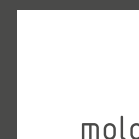
Az előzőekben bemutatott projekt nyílászáróit a Jankó Ablak gyártotta.

D!sign solutions

D!Sign Solutions - élvonalbeli külföldi bútorgyártó
cégek képviselője Magyarországon

email: info@dsignsolutions.hu
web: www.dsignsolutions.hu
telefon: +36 30 823 0230
cím: 1027 Budapest,
Horvát utca 14-26. 7. em.

RUF|BETTEN

KFF®

tommy™

ate lerv e'kart

ROLF
BENZ

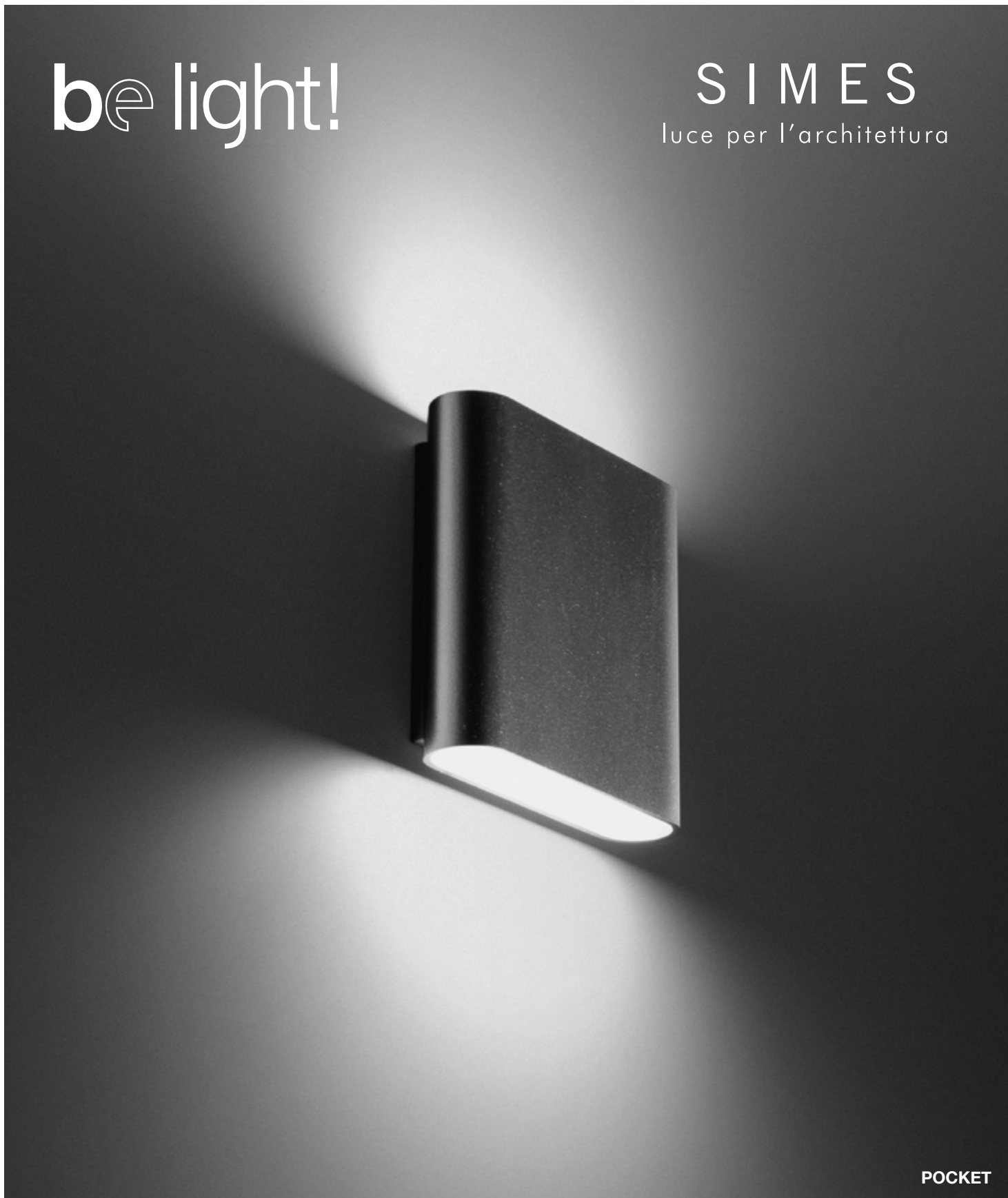
schönbuch.

bordbar→

be light!

SIMES
Luce per l'architettura

POCKET

Microlighting

For Outdoor

Essential shapes and extremely small dimensions: miniaturization is the theme of the new collection designed to illuminate the outdoor, "disappearing" within the architecture and the landscape.

Be light Kft.
H-1025 Budapest
Szépvölgyi út 146
www.belight.hu

Egy fedél alatt

CSALÁDI HÁZ DÖMÖSÖN

Építész: DANKÓ KRISTÓF | Szöveg: MARTINKÓ JÓZSEF
Fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

Mintha egy szívdobbanás EKG-görbéjét látnánk a tetőpárkányvonalát nézve

Nagy üvegfelületekkel nyílik meg a ház a terasz és kert felé

Ritkán fordul elő, hogy egy házat évekkal a felépítése után mutatunk be magazinunkban. Erről a dömösi családi házról egy Pilisben kiránduló építész barátunk küldött fotót bő három éve, azzal a megjegyzéssel, hogy „biztosan építész tervezte”. Arra gondolt, hogy „biztosan JÓ építész tervezte”. Teltek a hónapok, majd az évek, évszakok váltották egymást, kiszökdültek a fák, lehullottak a lombok, mindent betakart a hó. A ház díjakat nyert, talán publikálták is az épületet itt-ott, némán folydogált az idő.

Némán folydogált az idő, és a felejtés köde egyre csak oszlott. Ami fontos, az nem felejtendő el. Úgy kereste ez a megjelenés a maga útját, ahogyan vékonyka patak alakítja a medrét. Engedtesek meg nekem, de illik ez a fennkölttség itt a Malom patak partján állva, arccal a Rám-szakadék felé, háttal a Dunakanyar legdrámaibb, legszűkebb, legszebb szakaszának. Sokan gondolják úgy, hogy a Pilisből valamiféle különleges energia áramlik. Talán éppen itt, a Dobogókő alól induló patak partján, az immár panzióként működő egykori névadó malomépület telkén állva, az erdőbe vesző völgy bejáratánál könnyű ezt az áramlást valóságként elképzelni. Valójában akkor áll össze a kép, amikor a családi ház megrendelőjétől megtudom, hogy az édesapjától megörökölt Malom vendégházba beköltözve szinte együtt élhettett saját házában felépítésével. Később az is kiderül számomra, hogy a vendégház gyakran amolyan meditációs központként üzemel, ahol vipasszaná meditációkat is rendeznek. A napokon, gyakran kilenc napon át tartó vipasszaná a „nemes csönd” meditációja, ahol a résztvevők hajnaltól napestig néma csöndben utaznak a lecsendesedett tudatukban, majd nyugovóra térnek és másnap hajnalban újra az „ösvényre (Dhamma)” lépnek.

Sok építész vélekedik úgy, hogy a genius loci, az építés helye meghatározó, döntő jelentőséggel bír a tervezés folyamatában. Dankó Kristóf építészről ugyanakkor azt is hallom, hogy a megbízó, a tervező és a kivitelező közötti kapcsolat a másik olyan elem, ami meghatározóvá válik. A dömösi családi ház esetében mindkét összetevő optimális képletté állt össze. Eredetileg egy ablakokkal áttört, lapostető koncepcióval fordult a megrendelő az önkormányzathoz, ahol hamarjában kiderült, hogy a helyi építési szabályzat nem teszi lehetővé lapos tetű ház építését a településen. Mindazonáltal az építető figyelmébe ajánlották Dankó Kristófot, akit végül a tulajdonos fel is kért a koncepcióterv átalakítására, tulajdonképpen a most látható ház megtervezésére. Az építész testvérét ajánlotta az építési munkálatok elvégzésére.

A két háború között épült Malom vendégházhoz képest a patak párhuzamosan, a meredek hegyoldal lábánál elnyúló telek átellenes végébe épült az új ház. Noha a lapos tető nem válhatott realitássá, az egész épület geometriáját és struktúráját a törtető sík dominálja. Egyszerre utal a ház megjelenése a Dunakanyar, a Pilis, de a Börzsöny, a Mátra és a Bükk jellegzetes hegyi nyaraló „kabinjaira”, illetve a fém fedésű tető szögtörése mintha egy szikla vagy hegyorom, kövön megtörő patakvíz hullámának absztrakciója is volna. Oldalról, a patak partján futó útról nézve erős vizuális jelként jelenik meg a tető párkányvonalának fehérsége. Szinte az építéssel egyszerre mondjuk ki, hogy olyan ez a karakteres fehér vonal, mintha egy szívdobbanást látnánk egy EKG görbéjén. Túlzás volna? Lehet, de a hely különös atmoszférája, az erdős hegy völgye felől a Duna-part felé áradó hűvös, leheletfinomságú, kristálytisza légáramlat ilyen túlzásokra ragadtatja a kritikust. A patak határolt telek platójának patakkel átellenes oldalán meredeken emelkedik meg a hegyoldal. A ház alapjának felépítéséhez két hónapon át kellett törni a szürke sziklát, hogy teret nyerjen az épület. Szerencsére a kitermelt kő helyben maradt, a házat övező gabion-támfal alapanyaga lett.

Atető, a tetősík jelentőségét a családi házba lépve érthetjük meg teljes egészében. Tulajdonképpen a nyitott fedélszékű belső tér nagy belmagasságban, látható tartószerkezetekkel tárul fel, olyan érzésünk van, mint aki egy nagyvonalú padlástéri lakásba lépett be. Némiképpen az eredeti, lapostető házförmára utalva a hálószobák nem záródnak fel a tetősíkiig, hanem szabadon álló dobozokként jelennek meg a térben. A belső tér szabadon áramlik, remek kapcsolatot teremtve a nappali, a középponti konyha és étkező között. A hálószobadobozok tetején intim kis pihenőzugok jöttek létre. Az egyik ilyen galéria mászófal-fogásokkal közelíthető meg a vendéggyerekek számára. Az egész belső tér elrendezése, szerkezeti letisztultsága és a nyílászárókon beáradó fény sikeresen emeli át a környezet atmoszféráját a ház belső terébe. A völgy adottságai, az erdő, a Pilis felől áradó hűvös levegő miatt még a tetőablakok sem igényelnek külső árnyékolást, ráadásul a padlásterekre jellemző nyári túlmelegedés sem jellemző, így a házban semmiféle légkondicionálásra nincs szükség. Nagyon jó, racionális, szinte visszafogott, ugyanakkor nagyon erős jelenléttel bír ez a ház. Nagyon jó benne és körülötte is lenni. Épület, ami megtalálta a helyét a térben és a némán folydogáló időben is.

A ház megjelenése a Dunakanyar, a Mátra vagy a Bükk jellegzetes hegyi nyaraló „kabinjaira” utal, illetve a fém fedésű tető szögtörése mintha egy szikla vagy hegyorom, kövön megtörő patakvíz hullámának absztrakciója is volna.

A házba belépve egy
padlástérben érezhetjük
magunkat

Áramló terek a konyha,
étkező, terasz
összefüggésében

◀ A hálószoba-doboz
tetején egy pihenő rész
található, amit a
gyerekek mászófalon is
megközelíthetnek

A gabion-támfal felőli védettebb oldalon nagy ablakokkal határolva található a kanapés nappali

› Természetes fényt tölti fel a fürdőszobát

Tervezés éve: 2015
 Befejezés éve: 2016
 Nettó terület: 84 m²

Statikus: SZIKLAI ZOLTÁN
 Kivitelező: DANKÓ DÉNES (DKD KFT.)

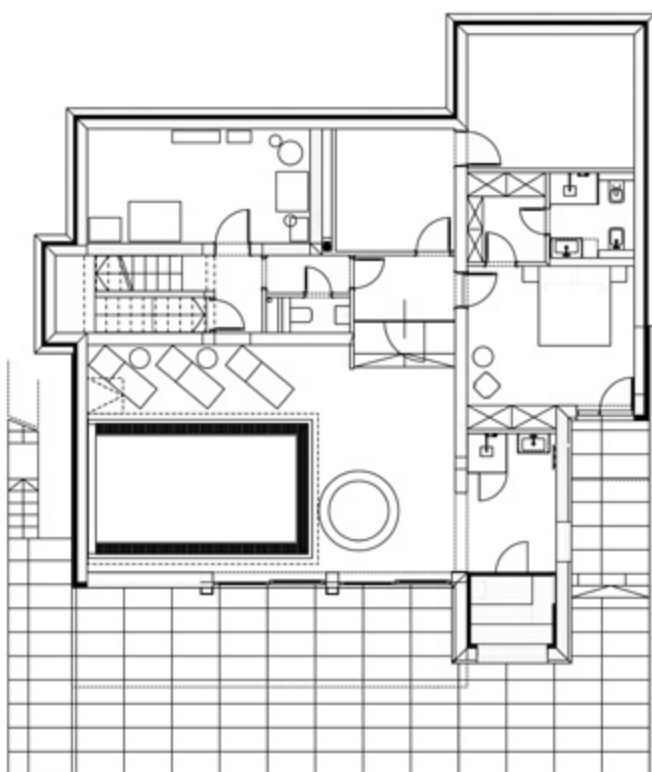
Építész tervező: DANKÓ KRISTÓF

A tetősíkból kiharapott részben egy kis belső teraszról nyílnak a tárolók. Ez a rész az érkezési irányból egy fedett bejárón is megközelíthető. Háttérben a Malom vendégház.

Megtalált otthonosság

TÖRÖKVÉSZ, CSALÁDI HÁZ

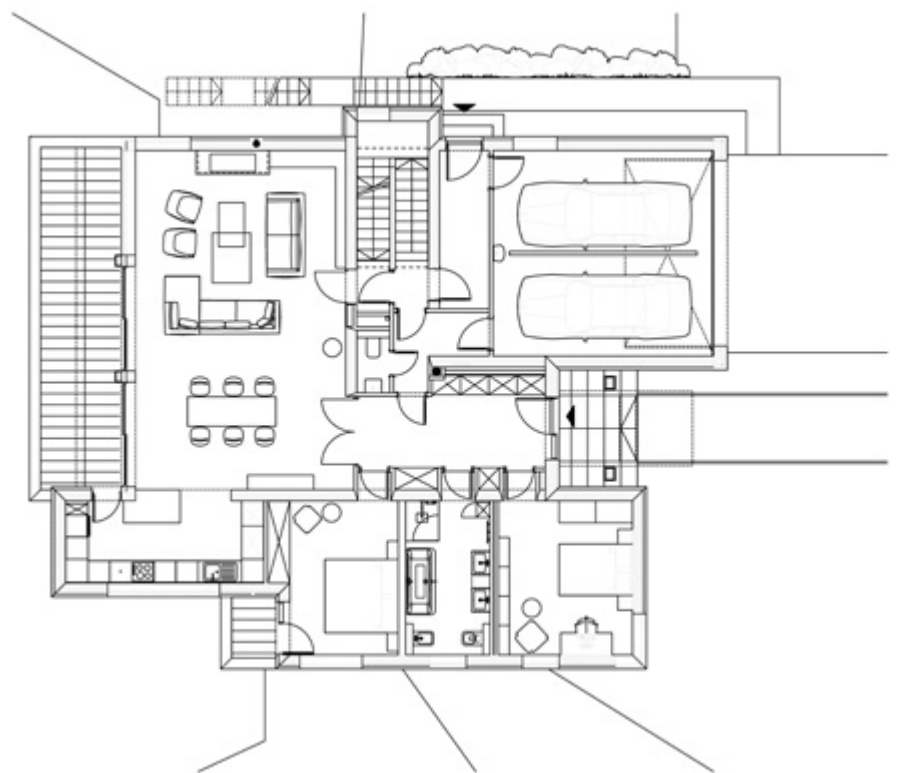

Építész tervező: FAZAKAS GYÖRGY,
IFJ. FAZAKAS GYÖRGY – FAZAKAS ÉPÍTÉSZIRODA KFT.
Szerző: UHL GABRIELLA
Építészeti fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

^ A családi ház tömbje egyszerű elveken alapuló, változatos formaképzést mutat

Az épület a környék modernista, Bauhaus villáira emlékeztet

A budai hegyek sűrű zöldje mindig is vonzó volt a városiak számára: az egykori királyi vadászterületet a kikapcsolódni, kirándulni vágyók népesítették be a 20. század elejétől, majd megjelentek a város forgatagából kiszakadni vágyó nagypolgári / arisztokrata villák. Törökvesz, Pasarét, Zöldmál lejtői beépültek, a főváros birtokba vette budai oldala elvonulásra, kényelmes, kellemes lakókörnyezet megteremtésére alkalmas területeit. A környék utcáit járva változatos villa-, családi ház, társasház-építéssel találkozhatunk, bebarangolhatjuk és egyben láthatjuk majd' száz év építészeti stílusjegyeit, hagyományos vagy külön, akkurátus vagy éppen alkalmi megoldásait. Ebbe a változatos építészeti környezetbe tervezett a Fazakas Építésziroda családi házat, amely egyszerű elveken alapuló, de változatos formaképzésével kiemelkedik tágabb és közelebbi szomszédai közül, megadva a mintát a 21. századi minőségi építészetnek a körülötte burjánzó eklektikus megoldások között. Elsőre szembeötlik a telek különösen szerencsés és ritka fekvése: a csodálatos panoráma meghatározó eleme a családi ház atmoszférájának, és a tervezői koncepciónak is. A ház az utca felé zárkózott, Pest felé tekintve felnyílik, kitárulkozik, hogy a tágas erkélyekről, ablakokból minél szemléletesebb és szemlélődésre alkalmas látványban részesítse lakóit. A zárkózottság / nyitottság építészeti megoldásai az erősen lejtő telek adottságaiból is fakadnak, amelyet teljes mértékig kihasznál és jelentéssel tölt meg az építész, belsőépítész.

Az elegánsan lecsupaszított, a markáns építészeti alapelemet, a hasábokat láttatni engedő épületrész rugalmasan követi a talajszint változásait, s egyben játékos, izgalmas utcafronti élményt nyújt a zárkózottság részleges feloldásával. Ezt az oldottságot erősíti a homlokzat és a nyílászárók szín- és anyaghasználata, a tiszta formákat erősítő fehér és a természetközelség meleg, fa burkolata. Az épület panorámaoldalán a fa helyett az üveg lesz az uralkodó, beengedve a napfényt és kihangsúlyozva a panorámát. A fehér burkolat azonban végig erősen összefogja és meghatározza az épület alaphangulatát, átláthatóságot, tisztaságot sugallva, és egyben légiességet is kölcsönözve a háznak, a nyugati front szigorúságát lebegésbe oldva a keleti részen. Az épület szintjeinek kialakítása és belső elrendezése racionálisan és funkcionálisan követi a telekadottságokból következő lehetőségeket úgy, hogy maximális kényel-

met biztosít lakóinak. A klasszikus villaépítészet már eljátszott azzal a gondolattal, hogy az alagsori részekben barlangot, egzotikus kertet teremtett belsőépítészeti megoldásokkal, illuzorikus falképekkel. Modern korunk vizes „barlangja”, tava az úszómedence, ez került a családi ház alagsorába, kiegészülve szaunával, kényelmes fürdővel és szeparált vendégszoba-blokkal. A földszint és az emelet tág és kényelmes teret biztosít a családi életre, jó ritmusban elosztva a közösségi és magánterekeket. Mindkét szinten a feltáruló panoráma, a beáramló fény terébe kerültek a nappali-étkező-konyha tágasan otthonos terei, míg a hálók elhelyezése intim elvonulást, nyugalmat biztosít. Ez a racionális elrendezés figyelhető meg a közlekedők, a garázs-lépcső és a kamra kialakításának és összeszervezésének, összefűzésének világos, ergonomikus rendszerében. A korszerű, rejtett gépészet extra kényelmi funkcióival együtt is takarékos energiafogyasztást biztosít.

Térjünk vissza a fehér színhez, amely nemcsak a külső burkolatot, hanem a belső terek színvilágát is meghatározza. Az enteriőrben a fehér számos árnyalata helyet kap, melegebb árnyalatai fokozatosan csúsznak át a paszellszínek megnyugtató, kellemes, otthonosságot teremtő árnyalataiba a falakon, burkolatokon, bútorokon, kiegészítőkön. A belsőépítésznek tökéletesen sikerült azt az egyensúlyt, színharmóniát megteremtenie, amely a csodálatos panoráma légiességét, tisztaságát, átláthatóságát ötvözi a bensőséges hangulat visszafogott, meleg színeivel. Míg a medence szintjén a vakító fehér és a vízkék kombinációja uralkodik, felfelé haladva a szinteken törtfehér, bézs, paszsell kék és zöld árnyalatok sokasága jelenik meg a minőségi bútorokon, kiegészítőkön, műtárgyakon. A magas minőségű anyagok használata a ház minden egyes terében érvényes, ez teszi finoman elegánsá, harmonikussá a helyiségeket. A belsőépítész, ahogy az építész is, törekedett a légies, tiszta, egyszerű megoldásokra, nem zsúfolta tele a szobákat, hanem tartotta az átlátható, kényelmesen-funkcionális ideát, egységes, harmonikus hangulatot teremtve az épület külső megjelenésében és belső tereiben. Mindez a nagyon kiérlelt, kifinomult megoldásokkal teli családi ház olyan mintát teremt és ad a budai dombok, hegyek beépítésének, amely követendő példa lehet a környék kusza megoldásokat (is) mutató villaépítészet-panorámájában.

A ház az utca felé zárkózott, Pest felé tekintve felnyílik, kitárulkozik, hogy a tágas erkélyekről, ablakokból minél szemléletesebb és szemlélődésre alkalmas látványban részesítse lakóit.

A földszint és az emelet tág és kényelmes teret biztosít a családi életre, jó ritmusban elosztva a közösségi és magántereket.

^ Mindkét szinten a feltárulkozó panoráma, a beáramló fény terébe kerültek a nappali-étkező-konyha tágasan otthonos terei

◀ A korszerű, rejtett gépészet extra kényelmi funkcióival együtt is takarékos energiafogyasztást biztosít

› A fehér burkolat végig erősen összefogja és meghatározza az épület alaphangulatát, átláthatóságot, tisztaságot sugallva, és egyben légiességet is kölcsönözve a háznak

Az épület szintjeinek kialakítása és belső elrendezése racionálisan és funkcionálisan követi a telekadottságokból következő lehetőségeket

---

Tervezés éve: 2016-2017
 Megvalósulás: 2018-2019
 Telek területe: 1572 m²
 Pincszint: 210 m²
 Földszint: 232 m²
 Emelet: 172 m²

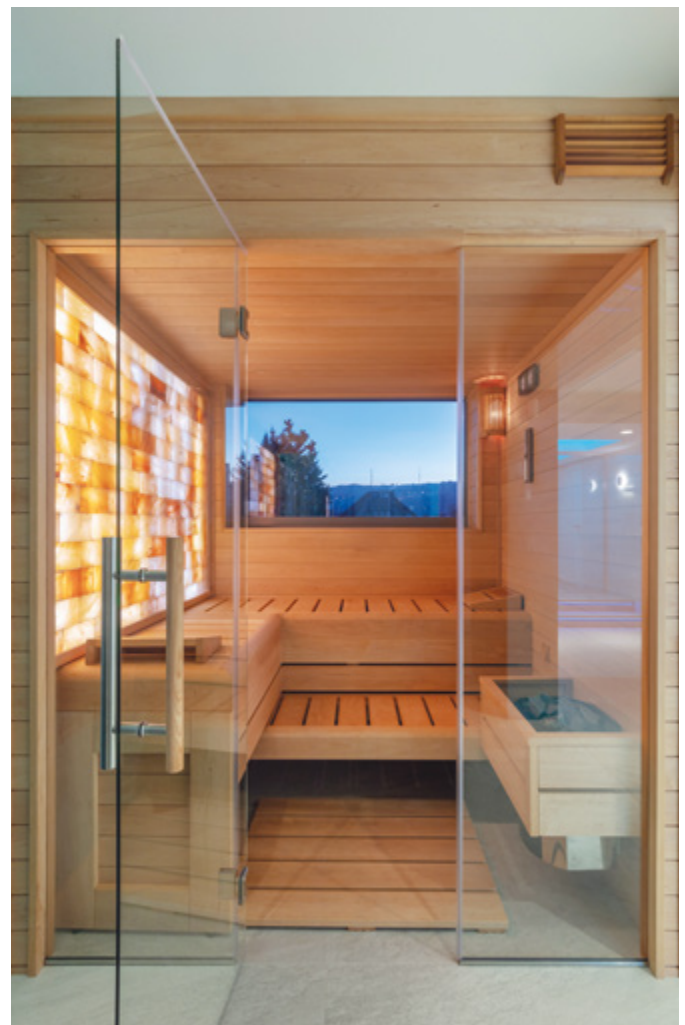
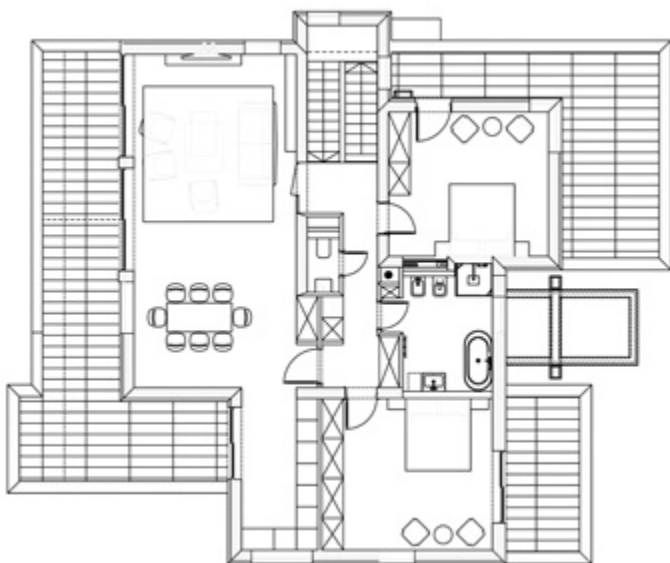
Építész tervező: FAZAKAS GYÖRGY,
 IFJ. FAZAKAS GYÖRGY
 (FAZAKAS ÉPÍTÉSZIRODA KFT.)
 Építész munkatárs: KERTI NIKOLETT,
 PÁLINKÁS PÉTER
 Belsőépítész: F. CSÁK BEATRIX,
 FAZAKAS SZILVIA

Kertkoncepció: F. CSÁK BEATRIX

^ Modern korunk vizes „barlangja”, tava az úszómedence, ez került a családi ház alagsorába, kiegészülve egy szaunával

› A klasszikus villaépítészet már eljárt az azzal a gondolattal, hogy az alagsori részekben barlangot, egzotikus kertet teremtett

Az épület panorámaoldalán
a fa helyett az üveg lett
az uralkodó

TRESPA® METEON® NATURALS ÉS WOOD

A természetes megjelenés semmit sem veszített népszerűségéből. Fontos szempont ugyanakkor az időtállóság megléte is. A modern épületek tartósan modern anyagokat igényelnek.

A **Trespa® Meteon®** termékcsaládot kültéri használatra fejlesztették ki. A lemezek a különleges gyártástechnológiának – EBC2 – köszönhetik rendkívüli időjárás- és graffití-állóságukat, tisztíthatóságukat valamint színtartósságukat. Alapanyaguk természetes fa, melynek köszönhetően, a kellemes megjelenés mellett, könnyen megmunkálhatóak és beépíthetőek.

A Trespa Meteon színekollekció új darabjai még több kreatív megoldást biztosítanak felhasználóik számára a kültéri burkolatok megvalósításában, megtartva a Trespa Meteon eddigi előnyeit.

Az új matt felületek finom és természetes megjelenést kölcsönöznek az anyagnak, egy olyan újszerű homlokzatburkolatot eredményezve, melyben egyensúlyban van a modern építészet minden jellemzője és a természetesség letisztultsága. A Trespa® természetes hatást keltő színei között ugyanakkor megjelentek olyan színek is, melyek szórt jelleggel fényes felületi réteget is tartalmaznak, ezáltal egyedi színvilágot és fényjátékot biztosítva lemezeknek.

A Trespa termékek főbb felhasználási területei: homlokzatburkolatok, párkányborítások, mellvédek, korlátok, erkély-, és attika burkolatok, utcai bútorok, gyerekjátékok, információs táblák.

Cégünk kínálatában továbbá megtalálhatóak a komplett tartószerkezeti rendszerrel együtt **minősített és tűzterjedési határérték vizsgálati eredménnyel rendelkező kerámia, fémlemez, alumínium-kompozit, beton és szálcement** burkolatok. Mérnöksapatunk a tervezéstől a kivitelezésig támogatja a termékeinkből megvalósuló projekteket.

Termékeinkkel kapcsolatos bővebb információ:

Lambda Systeme Kft.
Száva Tünde, termékreferens
+36 30 438 1864 • www.lambda.hu • www.trespa.hu

TRESPA®

„SAME, SAME, BUT DIFFERENT” AHOL NEM CSAK A NÖVÉNYEK ÉRZIK JÓL MAGUKAT

Egy igazi kertparadicsom a Hárshegy lábánál, a Budakeszi úton található Budai Kertcentrum, ami nem csak csodálatos bemutatókertjével tűnik ki a kertészetek között, de hazai viszonylatban egyedülálló választékával, vásárlóközpontú és magas színvonalú szolgáltatásaival is. Kaszuk Béla cégvezető-tulajdonossal beszélgettünk.

A Budai Kertcentrum egy több mint 25 éve működő családi vállalkozás. Mesélne egy kicsit a cégről?

Kezdetben kertépítő céggént indultunk, majd kertészeti árudát is nyitottunk. 2000 óta elsősorban a kereskedelemre koncentrálnak, de kerttervezéssel is foglalkozunk. Ma már egy többgenerációs családi céggént működünk, és nem csak a feleségem, de a lányunk és a fiunk is velünk dolgozik, valamint a munkatársaink 90%-a is hosszú évek óta velünk van, akikkel egy összeszokott, komoly szaktudással rendelkező, fiatalos csapat alakult ki.

A weboldaluk szerint a kertészet jelszava: „Same, same, but different”. Miben különbözik a Budai Kertcentrum más kertészetektől?

Utazásaink során Ázsiában sok helyen láttuk ezt az angol feliratot: same same... but different – főleg egymás melletti pólóboltok kirakatában. Mindenki ugyanazt árulja, mégis kicsit másképp. A nálunk jóval nagyobb népsűrűségű országokban ezzel a jelmonddal békésen megférnek egymás mellett az ugyanazt a terméket áruló kereskedők. Hisznek abban, hogy ha a saját kis világukon belül jól csinálják a dolgukat és egy kicsit másképp, mint a többiek, akkor sikeresek lesznek. Ez a hit látszik az arcukon, a viselkedésükön, ettől mosolyognak, és ettől élvezik, amit csinálnak.

Ettől más itt minden, mint a fejlett világban: úgy csinálják, mintha minden ezen múlna: ezen a napon, ezen az üzleten, ezen a vevőn, ezen a terméken. Ebben hiszünk mi is. Számunkra is ez a legfontosabb: különbözni másoktól, békességben élni, élvezni a mindennapokat, és másokkal is éreztetni, hogy amit csinálunk, az fontos nekünk. Erről szól a Budai Kertcentrum, és a családjuk élete is.

Milyen növénykülönlegességeket keresnek leginkább a vevők?

Rengeteg ilyen van: említhetném a magnóliákat, liliomfa fajtákat, a virágos somot vagy a japán juhart, de rózsából, hortenziából is rengeteg különleges fajtánk van. Vannak innovatív sövénynövényeink, amelyek különböznek a megszokott tujás megoldásoktól. Ezeket is meg lehet nézni a bemutatókertünkben, ahol van egy rózsakertünk is, amiben sok fajta angol rózsza is megtalálható, élőlakkal és más rózsza társnövényekkel kiegészítve.

Hogyszületett meg a csodálatos bemutatókert?

Ez a vevők által visszahozott, elpusztultnak vélt növények gyűjteményéből jött létre – amiket mi garanciálisan kicseréltünk –, de még látszott rajtuk, hogy megmenthetőek. Ezek egy-két év alatt helyrejöttek és összeállt belőlük egy kert, amit még kiegészítettünk élőlakkal, törpecserjékkel, majd kialakítottunk benne különleges helyeket napágyakkal, függőágyakkal, hintás gyerekjátszóterrel. A növények mellett az állatokat is nagyon szeretjük, van sok cicánk, kerti tavunk halakkal, békákkal és a bemutatókertben tartunk nyuszikat, mókusokat és papagájokat is.

Említette, hogy korábban kertépítő céggént működtek, de a mai napig megtalálható a szolgáltatásaik között a kerttervezés és a szaktanácsadás. Hogy néz ez ki a gyakorlatban?

A feladatunk a vásárlók elgondolásait szakmailag jól megvalósítani téralkotási ötleteink és növénytársítási javaslataink segítségével. A kertjük jelenlegi állapotáról készült fotókkal, alaprajzokkal, ezeket tableten megjelenítve, téralkotás jelleggel be tudjuk rendezni a kertet, majd az átbeszélte igényekhez készítünk egy növénylistát, amit

egy táblázat formájában átadunk nekik. Ebben szerepelnek az árak és a méretek, aminek segítségével kertépítő cégektől könnyebben kérnek ajánlatot az ültetésre és az egész kertépítésre. Ez a szintű kerttervezési tanácsadás a leggyakoribb, de arra is van lehetőség, hogy nagyobb kerteknél a helyszínen tett személyesen látogatás után kezdődik el a tervezés, majd utána, aki még igényli, kap egy tervezői művezetést is, így nyomon követjük, hogy a növények szakmailag megfelelő módon kerüljenek a helyükre.

**BUDAI
KERTCENTRUM**
BP. II. KER. BUDAKESEZI ÚT 95.

www.budaikertcentrum.hu

Árnyékolás a hangulatodnak megfelelően.

HANGULATODNAK MEGFELELŐEN, MINDEN HELYZETBEN

Lehet vihar elleni menedékhely, árnyékos kuckó az égető napsütés elől, vagy akár szellős, tágas nappali: pergoláink biztosítják, hogy minden helyzetben élvezd a szabadterén töltött pillanatot. Érezd a különbséget, és merülj el a pergoláink nyújtotta szabadságban.

budapest@hella.info
www.hella.info

HELLA
Genau meine Stimmung.

PREFALZ®

A **PREFALZ®** hajlékonyságának köszönhetően könnyebben formálható, mint a legtöbb hasonló korcolt anyag. A tervezőknek számos kreatív felhasználási lehetőséget kínál a tető és homlokzat kialakításához.

**ARCHICAD
PLUGIN**

40
ÉV
ALAPANYAG
GARANCIA

40
ÉV
SZÍN
GARANCIA

WWW.PREFA.HU

Artis 2021

CARACALLA

1076 Budapest Dohány u. 27.

caracalla.hu

Szinezd a fürdőszobádat Gesa Hansen Artis mosdóival.

®

MARSHALL

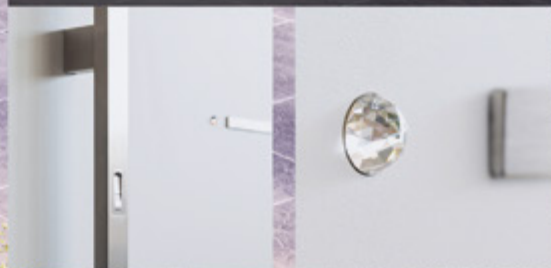
AJTÓ * ABLAK

* **EXTRÉM MÉRETŰ
ABLAKOK, TOLÓAJTÓK**
Beépítés saját üvegdarukkal

* **EXKLUZÍV ALUMÍNIUM
BEJÁRATI AJTÓK**
Síkba záródó ajtószárny,
rejtett pánt és sok más extra!
Egyedi igények szerint!

* **IGÉNYES KIDOLGOZÁS**
Gyönyörű tolópajzsok, dekorok

ALUMÍNIUM ABLAK, BEJÁRATI AJTÓ, TOLÓAJTÓ KÖZVETLENÜL A GYÁRTÓTÓL!

Várjuk építészek, belsőépítészek érdeklődését az info@marshallablak.hu címre!

MARSHALL Ablakgyár Kft. 3300 Eger, Vincellériskola u. 3. 3350 Kál, Dózsa György út 37.
Tel.: +36 36 587 340 www.marshallablak.hu www.marshallajto.hu [fb.com/marshallablak](https://www.facebook.com/marshallablak)

Elszakadás

ÉPÜLETREHABILITÁCIÓ
A ROTTENBILLER UTCÁBAN

Építész: TURÁNYI BENCE – T2. A ÉPÍTÉSZIRODA KFT.
Szöveg: MARTINKÓ JÓZSEF
Fotó: BATÁR ZSOLT

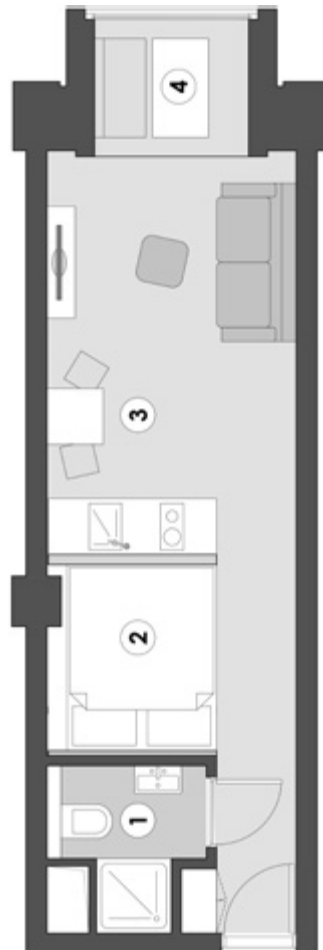

◁ L-alakban támaszkodik az egykori üzemi konyha épülete a környező épületek tűzfalához a belső udvaron. A kép jobb szélén az utcai védett épületek maradványai láthatóak. Ezek a beruházás második ütemében újulnak meg.

✓ Egy jellemző szint alaprajza és egy lakás belső elrendezése.

Talán meglepi az olvasót, hogy egy olyan (külső) erzsébetvárosi, az utca felől „láthatatlan” lakóépületet és a düledező, jelenleg még szinte romos szomszédját tettük címlapunkra, ami a jelen magazinvilágától némileg idegen. Döntésünk hátterében az áll, hogy ritkán találkozunk ennyire gazdag jelentésű építészeti projekttel napjaink kortárs magyar építészetében. Nem pusztán jó házról van tehát szó, hanem „jelentéses” épületről. Olyan projektről, aminek gondolati összefüggései rendkívül gazdagok, aminek értelmezési kerete sokkal tágabb, mint amit egy átlag jó háztól megszokhattuk.

Turányi Bencét a Foka-öböl partján épülő Danubio társasházzal kapcsolatban hívtam fel. Miközben arról beszélgettünk, hogy a ház publikálható állapotban van-e már – mintegy mellékesen –, megemlítette, hogy Batár Zsolt éppen most fotózta le frissen elkészült épületüket, ami talán érdekelhet. Küldi a képeket, a ház a Rottenbiller utcában van. Kisvártatva meg is érkezett a fotóanyag. A felvételek alapján azonnal kirajzolódott az a gondolati horizont, az az értelmezési kontextus, ami az épület rendkívüliségét, „jelentésességét” alátámasztotta. Tudatosan használom a „jelentéses” szót a „jelentős” helyett, mert előjáróban valóban arról a gazdag összefüggérendszerrel szeretnék beszélni, ami csak a legjobb házak sajátossága. Fogalmak és referenciák sűrű hálózta ez a jelentérendszer, ami nem csak a kritikus számára tűnik kimeríthetetlen nyersanyagoknak, hanem a gyakorló építészek és ingatlanfejlesztők számára is messzemenő tanulságokkal szolgál.

Miről is van szó? Két műemléki védettségű, eklektikus (pesti) ház áll a Rottenbiller utca 17. és 19. szám alatt (1874, ill. 1902 – a Piatnik Nándor és fiai Játékkártyagyár egykori épületei), gazdag építéstörténeti múlttal. Mögöttük, a tömbbelsőben, egy belső udvarban, a szomszéd házak tűzfalainak L-alakban támaszkodva egykori üzemi konyha áll a hetvenes évek végétől, nyolcvanas évek elejétől. A belső udvar alatt egyszintes mélygarázs található. Valószínűsítem, hogy ez a többszintes üzemi konyha a szomszédos Péterfy Sándor utcai kórház élelmezési igényeit elégíthette ki. Turányi Bencétől megtudom, hogy már az egyeztetések legelején sikerült tisztázni az izraeli fejlesztővel, hogy csak abban az esetben vállalják el a tervezési megbízást, ha „nulláról kezdenek” a koncepció alakítását, valamint ha a fejlesztő nyitott a kísérletezőbb – ugyanakkor az üzleti logikát tiszteletben tartó – metodológiára, eltérően a pusztán spekulatív, torz hazai ingatlanfejlesztői logikától. Százával épülnek ugyanis napjaink Budapestjén olyan lakások, ahol sem a lakásalaprajzok, sem a sűrűség, sem az építészeti karakter színvonalja nem szempont. A fejlesztők mindent bonthatóknak gondolnak ma Pesten és Budán, hogy helyet találjanak pusztán haszonelvű karaktert mutató lakástermékeknek. Dúl a „fogyasztói építészet”, hogy Csomay Zsófiát idézem. A beruházó nyitott volt Turányiék elvárásaira, ráadásul most már kijelenthető, hogy az utolsó darabig eladott 85 „lakás” a fejlesztő bátorságát és nyitottságát igazolta vissza üzleti szempontból is.

Pedig, hogy milyen kockázatot is hordozhat egy kísérletező lakóépület-projekt, arra a Rottenbiller utca szemközti oldalán felépült Magház-koncepció kivérése szolgált intő példaként. Igaz, hogy Dévényi Tamás 2002-es remek épületének, pontosabban a garzonlakásos, közösségi lakhatást, közös szolgáltatásokat biztosító Magház-koncepciónak a végzetét nem az építészet okozta, hanem az üzleti éretlenség és inkompatibilitás. Turányi Bence a fájóan korán, tavaly elvesztett édesapjával, a korszakos jelentőségű Turányi Gáborral együtt tervezett újbudai Simplon Udvar társasház (2009) sikeréből levezethette, hogy az üzleti logika és az építészeti minőség távolról sem egymást kizáró fogalmak. Hasonló referenciaként, a most épült ipari épület rehabilitációs koncepciójához hasonló és az ún. „barnamezős”, vagy rozsdáövezeti épületekért mentésének közvetlen referenciájaként hat a Jazz Loft Aquincum Apartments példája is, amit 2018-ban mutattunk be. Turányiék itt egy bérlakás-fejlesztési modellben alkottak, ahol az ipari karakter mellett dominánsan megjelenhe-

tett Turányi Gábor szinte emblematikus építőanyaga, a téglák is. 2003-ban volt szerencsém írni egy rendkívül érdekes, tolófalas, moduláris, kapszula és beépített bútor logikájú belsőépítészeti koncepcióról, amit a Turányi Gábor tervezte Mecset utcai társasház egyik kis alapterületű lakásában alkalmazott Turányi Bence. A saját lakás funkcionális szervezése újabb értelmezési előképként fogható fel a Rottenbiller utcai új ház összefüggésében. Az építész ott látta át, hogy a kis alapterületű lakások esetében a tervezési feladatot bútor szintig kell átlátni, tehát nem pusztán az alaprajzi elrendezés megrajzolása a célra vezető, hanem rendszerszinten eggyel mélyebbre kell menni, ahol az alvóhelyek, konyha, mosdó integrált megoldására van szükség. Ebből továbblépve született meg az a moduláris, beépíthető rendszer, ami a Rottenbiller utcai ház lakókapszuláit élhetővé, használhatóvá teszi. Végeredményben ennek a logikának a forrásvidékét Le Corbusier lakógép-logikájának új analizésénél – Modulor és l’unité d’habitation –, vagyis a hazai és 21. századi léptékhez, kulturális és érzelmi viszonyokhoz történő adaptációjánál kell keresni.

Felvilanásszerűen, csak röviden utalnék arra is, hogy az Állatorvostudományi Egyetem mellett épülő háznál egyfajta modellt láthatunk arra is, hogy miképpen lehet elképzelni kicsiben és másfajta urbanisztikai környezetben azt a koncepciót, amit a dán Snøhetta alkotott meg a tervezett Diákváros-koncepcióban. Az Erzsébetvárosban, egy üzleti fejlesztésben nyilván más szempontok játszottak szerepet, de a lakható tér és az azt kiegészítő közösségi funkciók logikája az egyes épülettömbökben nagyon hasonló lehet. A Rottenbiller utcai „In Budapest – innovatív diákapartmanok” tulajdonosai magánszemélyek, akiktől a diákok bérbe veszik a lakásokat tanulmányaik idejére. Ebből fakad a mikrolakások funkcionális alapsémája is.

Mielőtt azonban erre részletesebben kitérnénk, említsünk meg még egy összefüggést. Lapzártánkkal egyidőben nyílik meg a 17. Nemzetközi Építészeti Biennálé Velencében, ahol az „OTHERNITY – Modern örökségünk újrakondicionálása” elnevezésű nemzetközi projekt arra tesz kísérletet a magyar pavilonban, hogy a közép- és későmodern (60-as, 70-es, 80-as évek) hazai épületeinek utóélete kapcsán tegyen fel kérdéseket, és tegyen ajánlásokat. Ebből a korszakból egyébként épületek százai maradtak ránk, és elbontása helyett a Rottenbiller utcában egy remek rehabilitációs koncepciót láthatunk. Mindez rímekkel az idei Prizker-díjas Lacaton & Vassal iroda „építés helyett felújítás, átépítés” üzenetére is. A Rottenbiller utcai belső udvarban ennek a korszaknak egy tulajdonképpen jellegtelen épülete maradt meg, amit rutinszerűen bontatnának napjaink piaci logikája szerint, hogy valami sokkal nagyobbat építsenek a helyére. Turányiék azonban meglátták az épület pillérváz raszterére által nem éppen ideális módon, kissé túl mély traktusban felépült struktúrájában az elképzelt kis alapterületű diákapartmanok megtervezésének lehetőségét. A szerkezetig visszabontva, majd a jellegzetes kazettás ablakfülke-kinyúlásokkal, a raszterek közötti válaszfalakkal, új gépészeti rendszerrel tervezték át az eredeti épületet. Lényeges elem volt, hogy a belsőépítészeti logika, a funkcionális séma minden lakóegységénél érvényre juthasson, vagyis a raszter belső részén alvó rész, közepén a konyha és a tisztálkodás helye, a természetes fényben, az ablakfülkébe kiülve pedig tanuló rész alakuljon ki. Így elkerülhetővé vált, hogy egyfajta hotel-szoba karakter jöjjön létre, ahol mindenki az ágyat kerülgeti. Kítűnő alapadottságnak bizonyult az L-forma két szárnyának csuklópontjában lévő közlekedőtorony megléte is. A földszinten közösségi helyiségek találhatóak, ahol a belmagasság kissé nagyobb, mint az általános lakószinteken, itt néhány galériázott lakás is van. Sok helyen látszó szerkezetként jelenik meg az eredeti vasbeton pillérváz, ami hozzájárul a kisé indusztriális, loft-szerű atmoszférához. A folyamatban és a most elkészült ház üzleti sikerén felbuzdulva a két műemlék épület is megújul majd, illetve a most elkészülthöz hasonló kompozíciós elvű, ugyanakkor új építésű lakótorony is kiépül majd, amelynek az új tartószerkezete már inkább a hajózási konténerekből épült és az amerikai LOT-EK házaira emlékeztető, építészeti leg rendkívül innovatívnak ható struktúra lesz.

Mint Turányiék több épületénél, itt is jellegzetes ipari karakterrel jelenik a téglá a homlokzaton

Az iroda csak azért vállalta el a megbízást, mert a „nulláról kezdhettem” a koncepció alakítását.

› Az eredeti pillérvázás raszterkiosztás keskeny, jellemzően mély lakótereket eredményezett. Háttérben a moduláris beépített bútor egység.

» Az udvar, tulajdonképpen a természetes fény felé tanulófülkében végződnek a szobák. A mennyezet felülete felidézi a ház eredeti jellegét.

◀ A földszinti apartmanok nagyobb belmagassága galéria beépítésre is lehetőséget adott.

✓ A pillérváz szabadon hagyott elemei dominálják a közlekedő tereket. A burkolatok itt is loft-hatást keltenek.

IN BUDAPEST ROTTENBILLER
(85 LAKÁSOS LAKÓÉPÜLET)

Tervezés: 2015-2018

Kivitelezés: 2017-2020

Szintterület: 4500 m²

Hasznos alapterület: 3500 m²

Jellemző lakásméret: 22,5 m²

Generáltervező: T2. a Építésziroda Kft.

Vezető építész tervező: Turányi Bence

Projektépítész: GYURCSÓ RENÁTA,
BALLA GÁBOR, REGŐCZI DÉNES
Építész munkatársak: BELEVÁRI ZITA,
UJFALUSSY FRUZZSINA, FÜLÖP TAMÁS,
LACZKÓ-PETŐ BÁLINT,
ORAVECZ PÉTER, PAPP MÁTYÁS,
PAUER DÁNIEL, SZIKI GÁBOR

Felújításra vár a Rottenbiller
utca 19. kapualja is, jelenleg
ezen a kapualjon át
közlekednek a lakók.

Egy polgári gyűlde feltámasztása

MÁRAI SÁNDOR
KULTURÁLIS KÖZPONT

Vezető építész tervező: JASSÓ SÁNDOR – JASSÓ ÉPÍTÉSZMŰHELY KFT.
Szerző: ZÖLDI ANNA | Építészeti fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

A volt Budai Polgári Kaszinó látványos megújulása során a hiteles helyreállítás és a korszakot idéző építészeti karakter egyensúlyának megtalálása vezette a tervezők kezét

A háborúban elpusztult
toronysisak mives kézi
munkával született újjá

A kortárs kapuzat, mögötte a felújított, korabeli lépcsőházzal jelzi, hogy a belsőben is a műemléki részletek és 21. század építészetének harmonikus együttélésére számíthatunk

✓ Az eredmény szolidan elegáns, finomra hangolt, a kor karakterét idéző belső lett, amit izgalmasan ellenpontos a közlekedőterek kortárs belsőépítésze.

A megújult Budai polgári kaszinó szerény tömege Buda forgalmas csomópontjában (Krisztina tér 1.) talán nem szúr szemet, pedig belül értékes és minőségi munkával felújított tereket rejt.

A Laki Épületszobrász Zrt.. kivitelezésében, a Jassó Építész Műhely és az este'r partners tervei alapján újjászületett épület az első kerület kulturális kínálatát gazdagítja. A kaszinó mint intézmény alapításának ötlete Széchenyi Istvántól származik, aki angliai látogatásból hazatérve, ottani tapasztalatai alapján szorgalmazta, hogy itthon is meghonosodjon a művelt réteg szórakozásának eme formája. A társadalmi, üzleti és személyes kapcsolatok ápolására szolgáló körben akárki nem lehetett tag, ezzel biztosították a maguk által megállapított színvonalat. Az új tagok felvételéről fekete, illetve fehér golyókkal szavaztak, innen származik a „kigolyózás” máig élő nyelvi formulája, sokunk kellemetlen személyes tapasztalata.

A Budai Kaszinót 1886-ban 214, főként krisztinavárosi polgár alapította, akik a székház felépítésére nyomban létrehoztak egy részvénytársaságot. A székház megépüléséig az átellenes sarkon, az életkor függvényében Zöldfa, illetve Mákosguba néven ismerhető egység helyén álló, a háborúban elpusztult épület emeletén múltatták az időt. A korának jellegzetes stílusjegyeit viselő kétszintes házat a terület városias központjában, a temp-lommal átellenben 1893-ban adták át a közönségnek.

A tervező, Francsek Imre nevéhez több budapesti látványosság is fűződik, például a Gellért szobor körüli kolonnád, vagy a Városliget Műjégpálya pavilonja. Mindkét munka az építész festőiség iránti hajlamáról tanúskodik, és igaz ez a kaszinónak szánt budai sarokház architektúrájára is. A szolidan kecses saroktoronnyal ékesített épület díszítésében és léptékében az akkori városképhez igazodott. Mivel a ház az alapítók elképzelése szerint vegyes funkciót fogadott be, karcsú, inkább a magánvillák léptékében megszokott saroktoronyának jelentős szerep jutott az épület homlokzat-tagolásában, az eltérő karakterű nyílások összebékítésében. A ház ugyanis nem csak a kaszinó nagyablakos, reprezentatív helyiségeit, hanem bérlakásokat, a földszinten pedig üzleteket is befogadott. Utóbbiak béréből számítottak bevételre, amiből az alapító tőkét visszafizethették, tehát ugyanúgy gondolkodtak akkoriban is, mint a mai vegyes funkciójú beruházások esetében. A kedvező helyen álló városi ház adta magát az üzleti hasznosításra.

A felújításig az épületben működő CBA helyén, a földszinti saroküzletben eleinte sörcsarnok, majd bank, később August József cukrászdája működött, 1936-ban pedig ide költözött át a szomszédból a Philadelphia kávéház. Az emelet egyik felébe és a hátsó traktusba különböző méretű lakások kerültek, melyek szintén tovább funkcionáltak napjainkig. A saroképület utcai traktusaiba tehát más-más funkció került, ami világosan leolvasható volt a bájos budai épület homlokzatáról. A körüti szárny klasszikus bérházhomlokzatot kapott, az Alagút utca felé néző oldalt viszont a földszint felett teljes egészében a dupla belmagasságú díszterem foglalta el. A karakteres, harang alakú sisakkal fedett tornyocska egyszerre elválasztotta és összekapcsolta a bérház- és palota-jel-

legű homlokzatokat. A díszterem felőli homlokzatot a magas, íves záródású ablakok sora fölött a ma is látható kis, téglalap alakú ablakocskák között gazdag, rokokó finomságú vakolatarchitektúra díszítette. Ez a díszítés az 1944-45-ös ostrom alatt megrongálódott, a háború utáni helyreállítás során pedig nem került vissza a helyére, csakúgy, mint a toronysisak, illetve a másik oldal vakolatkeretei. Lux László építész leegyszerűsített formában, az eredeti vakolatarchitektúra és toronysisak nélkül, egyszerű fémkorlátokkal állította helyre az épületet, így a díszterem két szint magas ablakai fölötti apró, téglalap alakú nyílások értelmüket veszítve meglehetősen suta képet mutattak. A kis épületet az idők során a város körbenőtte, a hajdani léptéket csak az egy sarokkal odébb álló Déryné ház őrzi. A kaszinót mint az úri élet jelképét 1919-ben, a Tanácsköztársaság idején átmenetileg, 1945-ben pedig végleg megszüntették, az épületben a rendszerváltásig az első kerületi MSZMP-székház, az után irodahelyiségek működtek. A lakások fokozatos kivásárlásával végül a teljes ingatlan az önkormányzat tulajdonába került. Amikor eldőlt, hogy az önkormányzat Bem rakparton található művelődési háza a Magyar Nemzeti Múzeum kezelésében Andrássy Emlékmúzeumként születik újjá, úgy döntöttek, hogy a Krisztina körüti épületben hoznak létre új művelődési központot, annak méltó, értékörző, revitalizáló felújításával.

Kezdetből fontos szempont volt, hogy a díszterem megfosztott épület történeti helyreállítása a hajdani polgári értékrendet visszaidéző külsővel, de hitelesen készüljön el. A tervezőknek mérlegelniük kellett, hogy a megváltozott forgalmi és városszerkezeti szerepben a 19. századi architektúra mely elemeit ítélik helyreállítandónak. Mivel 1946-ban a teljes homlokzatot újravakolták, az eredeti állapotot csak archív képeken lehetett tanulmányozni. A finom vakolatarchitektúrával kialakított felületi díszítőelemek nem voltak már hitelesen helyreállíthatók, így a lényeges, a korszakra jellemző elemek visszaállításával a korabeli homlokzat egyszerűsített változata készült el. Visszakerültek az osztópárkányok, a lezárópárkány, a földszint kváderezése, a ballusztos erkélykorlátok, az ablakok tagolt vakolatkeretezése. Ugyanezt az elvet követve, a lényeges struktúrát, anyaghasználatot megőrizve és a korhangulatot visszaadva, de egyszerűsített formában születtek újjá az épület történetileg legértékesebb belső terei: a díszterem és a főlépcsőház. Ahol lehetett, megőrizték az eredeti anyagokat, díszeket; például a lépcsőpihenőket burkoló cementlapok esetében két helyen a száz évnél idősebb lapokat tapossuk – a többit utángyártott, azonos minőségű elemekkel pótolták. Hasonló elven jártak el a díszterem gipsz díszjeinek vagy dekorációs festésének esetében. A színezés restauratori kutatás során feltárt minták alapján készült. Az eredmény szolidan elegáns, finomra hangolt, a kor karakterét idéző belső lett, amit izgalmasan ellenpontoz a közlekedőterek kortárs belsőépítészete.

A belső udvar üvegezett lefedésével bővültek az épület hasznos terei. Az így kialakult új tér megfogalmazása során a tervezők arra törekedtek, hogy a gazdagon dekorált 19. századi díszteremhez méltó, de mai megjelenésű enteriőrt alkossanak. Az udvar belső falain nem volt indokolt és mintá híján kivitelezhető sem a 19. századi

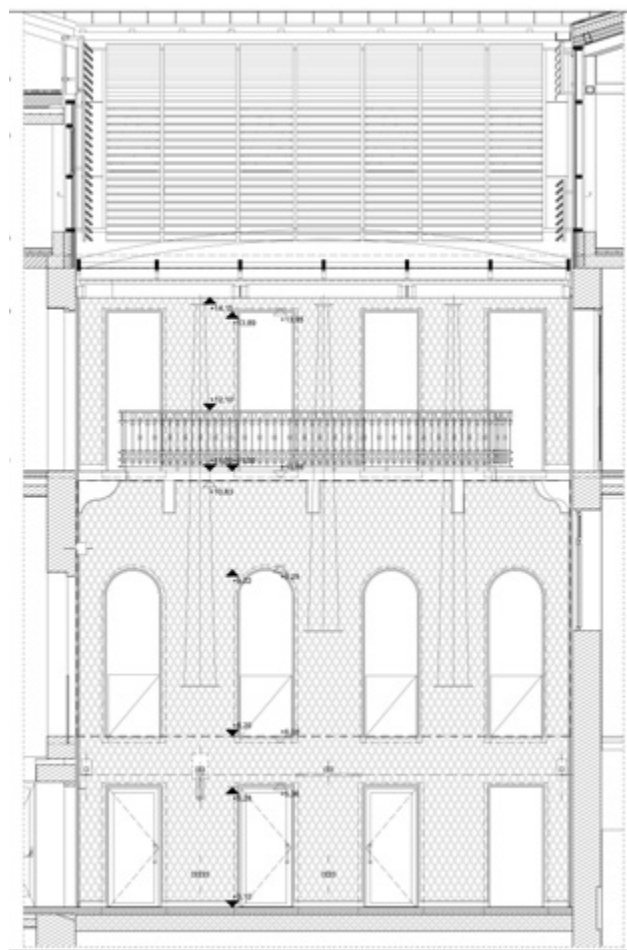

A díszterem korabeli fotók és restaurátori kutatás nyomán nyerte el a múltat hűen idéző, finoman elegáns küllemét

Kezdetől fontos szempont volt, hogy a díszeitől megfosztott épület történeti helyreállítása a hajdani polgári értékrendet visszaidéző külsővel, de hitelesen készüljön el.

architektúra imitálása, viszont körben két szinten nyílásokkal áttört, nagy, összefüggő felületről van szó, amely méltó felületkezelésért kiáltott. A legfelső szint függőfolyosójának kölemezei megmenthetőek voltak, ezek képviselik az építés korát. A falakon egyedi faldíszítő technológiát alkalmaztak, amelynek kivitelezése a Laki Zrt. találmányát dicséri. Az így kialakult egységes felület finom textúrája az épületben jellemző tardosi vörös márvány padlóburkolattal és a padlószintig megnyitott, tagolás és keret nélküli, belül kortárs béléssel ellátott nyílásokkal, üvegezett mellvédekkel modern megjelenése dacára ugyanolyan elegáns, mint a műemléki részek. Az udvart övező, a nyílásokon át felsejlő közlekedőkben

alkalmazott Kerlité falburkolat finom, szőnyegszerű mintáján visszaköszön az udvari fal rombusz „kváderézése”. A padlóig lefutó nyílások átláthatóvá teszik az épület rendszerét és vizuálisan is bekapcsolják a hajdani udvar terét az együttesbe. A sarokkupola visszaállítása a tervezési szempontok között az első helyen szerepelt. Mind az előadóteremből, mind a felette kialakított táncteremből nagyszerű kilátás nyílik a sarkon kialakított kis alkóvból, melyet ez a kézi munkával bádогоzott kupola immár ismét megkoronáz. A Márai Sándor nevére keresztelt új kulturális intézmény az értékörző helyreállítás és a minőségi kivitelezés szerencsés találkozása révén a jövőben méltó keretűl szolgálhat a kerület kulturális törekvéseinek.

^ Az udvar egyedi falburkolatának eredeti, kortárs megjelenése a tervezők és a kivitelező közös leleményességét dicséri

> Az udvar lefedésével bővült az épület hasznos tere

Minőségi famunka fent és lent: a táncterem padlója speciális, rezgéscsillapított rétegrenddel készült, a mennyezet a bonyolult gépészetet rejt

Tervezés éve: 2017-2018

Építés éve: 2019-2021

Bruttó szintterület: 2846 m²

Generáltervezés: JASSÓ ÉPÍTÉSZMŰHELY Kft.

Vezető tervező: JASSÓ SÁNDOR

Építész munkatárs: BÁRSONY ADRIENN,
ORBÁN-SZLÁVIK KRISZTINA,
ORBÁN VINCE, TÓTH VIKTOR

Belsőépítész: RADNÓCZY ESZTER,
SZABÓ CSILLA, SZOMMER MÓNICA
(ESTE'R PARTNERS)

Művészettörténész: DR. HARIS ANDREA

Festőrestaurátor: FODOR EDINA

Örökségvédelmi konzulens-koordinátor:
DR. VIRÁGOS GÁBOR

Generálkivitelező: LAKI ÉPÜLETSZOBRA SZRT.

Projektvezető: TAR BALÁZS

Építésvezető: KOVÁCS SÁNDOR

A projekt főbb építészeti kivitelezői:

LAKI – GIPSZMŰVÉSZET KFT.; T-KOMFORT KFT.;

LAKI – KŐMŰVÉSZET KFT.; DOMINÓ KFT.

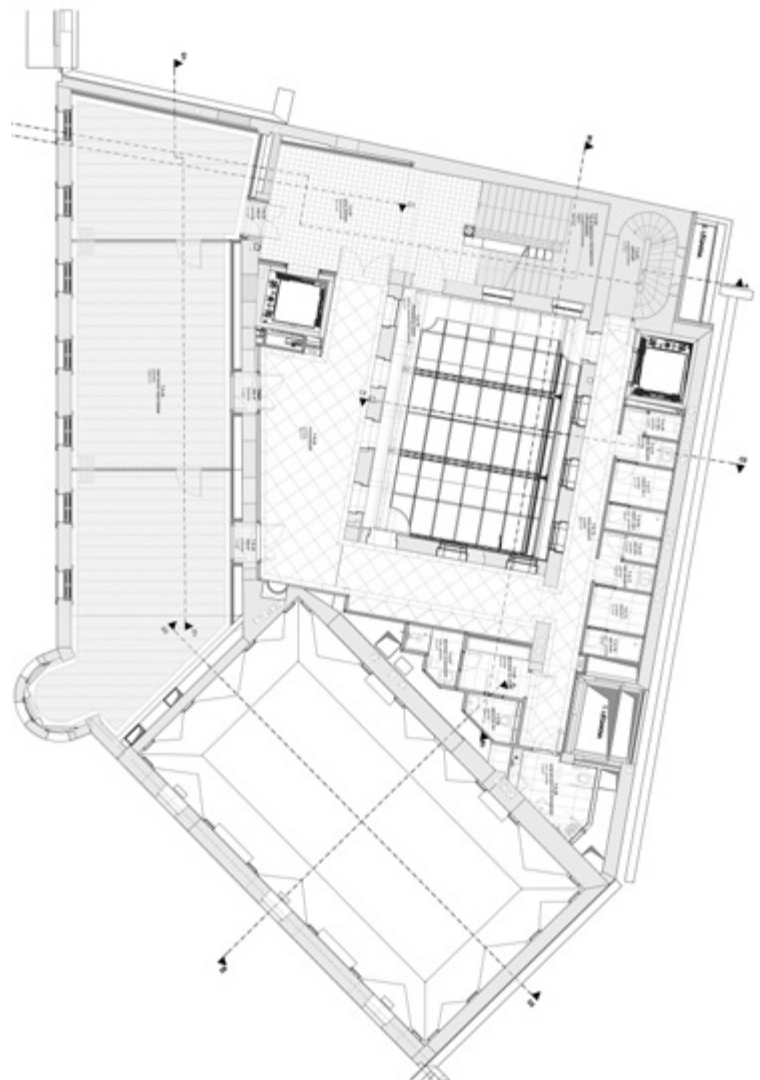
TETŐ-KOVÁCS KFT.; KM PAR-KER KFT.;

LAKI – FAMŰVÉSZET KFT.; ANAMIT KFT.;

KRÜLLUNG KFT.

Műszaki ellenőr: BON CONTROL KFT.

Beruházó: BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT, I.KERÜLET

Az üveggel fedett udvar
belsőépítészeti kialakítása
kortárs hangon ugyanazt
a mives minőséget közvetíti,
mint a 19. század részletképzése

Improvizáció, szakértelem és kreativitás

IGAZI KÉZMŰVESMUNKA LETT VÉGÜL
A MÁRAI KÖZPONT FELÚJÍTÁSA

Szerző: ZÖLDI ANNA
Portréfotó: VÉGH LÁSZLÓ
Építészeti fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

Minden építész olyan, a munkájáért rajongó mestert kívánhat magának, mint Tar Balázs építőmérnök, aki mérnök családból származik, több kontinensen szerzett kivitelezési tapasztalatot, és itthon olyan korábbi munkák fűződnek a nevéhez, mint a Gresham palota, az Aréna Plaza, a Center Point irodaház vagy Reimholz Péter Halászbástya alatt álló házai. Épített mecsetet, gyárat és stadiont is, 3 éve pedig a LAKI Zrt. egyik generálkivitelező divíziójának vezetője. Az építés nem csak a munkája, de hobbija is, egy 60 négyzetméteres Lego-várost is fejleszt szabadidejében. Alább a nemrég átadott volt Budai Polgári Kaszinó, ma Márai Sándor Kulturális Központ építésének műhelytitkaiba avatja be az olvasókat.

A cég nagy munkákon – a fertődi Esterházy kastélyon, a budai Várban vagy az Operaházon – dolgozik. Miben más egy ilyen léptékű feladat?

Minden feladat mérettől függetlenül egyedi. Nekem elsőre a 2000 négyzetméteres lépték furcsa volt, mert szerzte a világon dolgoztam Dél-Amerikától az arab világig, de soha nem ilyen kis munkákon. Ennek ellenére ezzel sokkal több gond volt, mint amire én is meg mindenki számított. A LAKI cégre jellemző, hogy nem csak megrendelést teljesít, hanem nagyon sokat hozzászól, hogy méltó munkát hagyjon maga után. Itt mi egy nagyon komoly referenciával bővítettük az amúgy sem rövid listát.

Milyen állapotban volt a ház az építkezés indulásakor?

Tipikus körfolyosós bérház volt, alsóbb szinteken kisebb irodákkal, igen lelakott állapotban. A kivitelezés megkezdése előtt két héttel az itteni irodákban még dolgoztak, csak pár helyen tudtak a tervező kollégák statikai feltárásokat végezni. A kivitelezés megkezdése után derült ki, hogy a II. világháború utáni helyreállítás döbbenetes „barkácsolás” és „sufni tuning” volt. Ahhoz, hogy a most látható letisztult terek, szintek és csomópontok összejöjjenek, rengeteg speciális anyag és technika mellett nagyon sok munkaóra kellett. A tetőszint alatti erkélylemezig visszabontottuk a házat. A galambguanós fedélszékkal kezdtünk és rövidesen kiderült, hogy a főfalak sem biztonságosak a fenti szinten, és a belső udvar kölemezei is el voltak repedve. Az épület méretéhez képest nagyon sok szerkezeti megerősítést végeztünk.

2019 júniusában kezdtük, a bontás négy hónapig tartott. Nehezített terepen dolgoztunk, az első időszakban nem daruzhattunk, utána is csak kéthetente, esetenkénti mobil toronydarut állíthattunk föl, ami nagyon komoly szervezést igényelt. Később már tudtunk használni betonpumpát, de a megvalósítás jellege miatt itt is csak alkalmanként 2-3 köbméterekről lehetett szó. Amit itt látunk, annak egy jó részét kézzel hordták fel, mint Óbabilonban vagy Egyiptomban.

Mi az ilyen felújítások legnagyobb kihívása?

Az ilyen jellegű megvalósítások már alapjaiban is nehezek, de különösen nagy kihívás ezekben házakban, hogy a 19. századi burokbá kell beilleszteni a 21. századi technológiát. Ehhez nagyon sok kreatív gondolat szükséges, és olyan emberek, akik ebben partnerek. Szerencsére itt a tervezőtől a műszaki ellenőrzésig ez rendelkezésre állt. Ennél a háznál jelentős százalékban nem tudtuk azokat az építész csomópontokat megvalósítani, amit eredetileg papíron kitaláltak. Nagyon kevés dolgozott úgy, ahogy feltételeztük, sokat kellett improvizálni, főleg annak

tükrében, hogy a minőségben semmilyen csökkenés ne legyen.

Rengeteg olyan megoldás van, amit több variáció vizsgálata után a helyszínen találtunk ki, statikussal és a helyszínen dolgozó szakkivitelezőkkel – én erre nagyon büszke vagyok, és mindenki büszke lehet rá, aki ebben részt vett. Minden négyzetméterről órákig tudnék mesélni, nekem egyszerű, mert én látom, mi van a színpalak mögött.

Milyen extra megoldásokkal találkozhatunk a házban?

Az építés a megrendelőnek szívügye volt, az építész tervező, a Jassó Építésműhely nem megszokott anyagokkal tervezhette meg az épületet. A tűzgátló üvegetetővel fedett udvar falán látható egyedi rombusz-felület alkalmazástechnológiája kvázi a LAKI saját fejlesztése, megvalósítását saját „gipszművészeink” készítették. Az udvar esetében nemcsak a megjelenés, hanem a magas akusztika is követelmény volt, szerencsére a munkáink révén kapcsolatban vagyunk sok anyagforgalmazóval, akiknek van alkalmazástechnikai háttérük is. Nyolckilométernyi TESA-szalag fogyott el hozzá, anynyi, mint ide Budaörs. Látszólag egyszerű rombuszminta, de hihetetlen kézi munka és műszaki kreativitás van mögötte.

Speciális az udvart körülvevő közlekedők és folyosók falaira felkerült mintás Kerlite burkolat is, egy méterszer három méteres lapokból áll, de a vastagsága mégis csak 5,5 mm. Az itt látható mintás változat egy továbbfejlesztett technológia, és a nehézsége, hogy a minta futása miatt nagyon egyedi és időigényes. Egyedi a fal síkjába süllyesztett, a mintát folytató, szintén Kerlite-burkolatú tapéta-ajtó csomópontja is. Ezek a burkolatok csak példák, az épületben minden burkolat exkluzív, hosszú mintázattási folyamat során alakultak ki a beépített anyagok: viszszerültek az épületre az eredetileg jellemző kőburkolatok. Társaságunk „kőművészeinek” segítségével a lépcsőházban utángyártottuk az eredeti burkolatokat, a díszteremben az intarziás padlót.

Ugyanilyen speciális technológiát kívánt az udvarra néző nyílások két színből kialakított fa-béllete, saját „faművészeink” munkája. Ki kellett találni a láthatatlan hordozó szerkezetet, a fehér felületen láttatni a fa-erezetet. Az összes gyártmánytervet a LAKI Épületszobrászat Zrt. készítette. Régi igazság, hogy az ilyen kortárs belsőépítészeti megoldások legalább annyi fejtörést igényelnek, mint a műemléki részletek. A 21. századi épületbe beépítettünk két liftet is, amely a már említett okok miatt szintén jelentős kihívás volt.

Fontos még, hogy az eredeti épületből megtartottuk, amit lehetett. Ilyen a lépcsőpihenők eredeti cementlap burkolata, a húzott karú kő mellélépcső, amit „kőművészeink” segítségével szintén sikerült megőrizni, vagy az épület régi bejárata mellett feltárt és restaurált táblák.

A LAKI Zrt. azért mégiscsak a műemlék-helyreállítási munkák specialistájaként ismert, amit az épület megváltozott külseje híven tükröz.

A háborús pusztítás után a homlokzatokat lecsupaszítva állították helyre, az erkélyek például igen egyszerű vasbeton lemezen festett acélkorlátot kaptak. Mi felújítottuk a kölemez burkolatot, a korlátotokat, az összes kő- és gipszmunka – az épület belsőjéhez hasonlóan – a saját üzemünkben készült. A korlát „gipszbabái” római cementből készültek, ez, mondjuk úgy, saját, titkos recept. Ez az épület a pozíciójából következően kiemelt helyekről is látszik, és nagyon büszkék vagyunk a felújított homlokzatokra. A műemléki hatóság kérésére az ablak- és a redőnytokok megmaradtak, csak a szárnyakat, illetve a redőnyöket cseréltük korszerű igényeknek megfelelőre. Nem voltam biztos benne, hogy a feltárt tokokba a modern motoros mozgatású redőnyöket bele tudjuk-e tenni, de végül ezt is megoldottuk. Az épület külsején a legmarkánsabb változás a torony megjelenése. Az ide befutó két tetősík hajlított, ami alulról nem is látszik. A torony bádогоzása úgynevezett tükörfedéssel készült, ami azt jelenti, hogy a bádогоs minden egyes darabot kézzel mér, vág és illeszt a helyére. Hatalmas munka volt, és nagyon szépen sikerült. A sarokrízalitból körben látjuk Budát és vele együtt a LAKI egyéb munkáit: a Lovardát, a Főőrség épületét.

Visszatérve a kaszinóhoz, a belsőben is akadt csemege-feladat...

Az épület lényege a publikum számára a díszterem, ebből nagyon sok nem maradt meg. Felette a tetőt is igyekeztünk megtartani, de a háborús rongálás miatt nagyon sok szerkezeti elem acél megerősítést kapott. Itt valóban a LAKI eredeti profiljába vágó gipszdíszek dominálnak. A bontás megkezdése előtt mindenről szilikonmintát vettünk, ami utóbb nagyon hasznosnak bizonyult, mert a díszek nyolcvan százalékát nem lehetett megtartani. A csüngődíszek közül csak egy az eredeti, én látom a különbséget, a laikus szem nem hiszem, hogy észreveszi. A gipsz díszítés a díszteremben gyakorlatilag új. Megújultak a faburkolatok és az intarziás padló is, amit már említettünk.

Mi az, ami helyreállítás eredménye?

A díszteremben nagyon jól sikerült összhangba hozni a helyreállított és utángyártott elemeket. Az ajtótokok eredetiek, leégettük a sok réteg korábbi festéket, de az ajtószárnyakat és az ajtó fölötti timpanonokat már újragyártottuk. A falak esetében klasszikus restaurálási folyamat zajlott, örökségvédelmi szakértővel együtt rétegről rétegre együtt feltártunk mindent. Nagyon sok dolgot megtaláltunk, amit a fényképek megőriztek, például a hangszer- vagy növényi motívumokat. Hamar kialakult a konszenzus a színezés terén is, és abban is, hogy mit állítsunk helyre – amit találtunk, azt döntő többségben díszfestő kollégákkal felújítottuk. A teremben két stílus keveredik színezésben és díszítésben is: az osztópárkány fölött egy szecessziós, alatta egy klasszikusan barokkos, ami akár a fertődi Esterházy kastélyban is lehetne. Újragyártattuk a homlokzati nyílászárókat, és ez olyan jól sikerült, hogy a megrongálódott házban kialakított termék megfelelnek a 21. századi akusztikai követelményeknek is.

Egy korabeli külsejét őrző térben mivel lehet az akusztikát befolyásolni?

Az épület jellegéből adódóan jelentős mennyiségű gépészet került kialakításra, magyarán úgy kellett az akusztikát megoldani, hogy ha a teremben egy ember fuvalázik, akkor se zavarja meg az élményt semmi. A díszteremnek külön akusztikai terve volt, pl. a faltükrökbe akusztikai panelek kerültek, más helyen speciális padlórétegrendek vagy egyéb akusztikus anyagok kerültek beépítésre. Mind a felújított díszterem, mind az egyéb termek a 21. századi stúdiótechnikát befogadni képes helyiségek. A megrendelő nagyon mélyen a zsebébe nyúlt annak érdekében, hogy az udvar, a díszterem és az összes nagy négyzetméterű he-

lyiség 2021 legmagasabb szintű stúdiótechnikáival együtt tudjon működni. Itt találkozik a 19. század a mával színpadi, fénytechnikai és audiovizuális értelemben is.

Nem csak a műemléki és belsőépítészeti, de a kortárs műszaki megoldások is a LAKI céget dicsérik

Az új termekben mindkét szinten az elektromos és gépészet kiépítést rejtő fa álmennyezet saját csapataink, saját kollégáim és „faművészeink” jól sikerült munkája, amit másfél hónapos gépész-elektromos-építész és stúdiótechnológiai egyeztetés előzött meg, hogy aztán a helyszínen csak fel kelljen rakni, és minden pontosan illeszkedjen. A famennyezet fölött van még persze egy akusztikus mennyezet, ami elválasztja a fölötté lévő tanceremtől, egy tartószerkezet, és afölött van csak a födém. A helyiségeket mobilfalak választják el, ami lehetővé teszi a flexibilis használatot. A tervezés koncepciója volt, hogy az újonnan beépült tetőtér markánsan látható módon különüljön el a műemléki részekről. Ez a fölépcsőházban különösen szembeötlő, más burkolat és jellegzetes modern fémkorlát jelzi a váltást. A tetőtérbe a gépészet került, illetve a megrendelő által kért irodák. A belső tetősík acél-üveg szerkezetű, motoros árnyékolókkal, az utca felé megmaradt a műemléki cserépfedés. Jelentős munka volt a pince egészségessé tétele, komoly bontási munkák után injekciózás és tektonizálás készült igen részletes tervek alapján, a falak mindenhol légáteresztő vakolatot kaptak.

Miben egyedi a LAKI cég az építőiparban?

„A LAKI-ról” mindenkinek elsősorban a műemléképületek magas szintű felújítása jut eszébe, de szerintem megemlítendő, hogy – sokakkal ellentétben – a LAKI-cégcsoport jelentős saját létszámmal, saját emberekkel dolgozik, saját üzemeket tart fenn. Laki Péter harminchat éve alapította a céget gipszmunkákkal, azóta a tevékenység viszont már számos területet lefed, még parképítési tenderekben is részt veszünk, a Tabán-parkrehabilitációt és a játszóteret mi készítettük. Van öt generálkiviteli csapat, rajtuk kívül van egy nagy létszámú kőműves csapat, ezen kívül a már említett fa-, az üveg- a gipsz- és a kőművészet. Más divízió viszi a Várban lévő munkákat, más az Operaházat, megint mások az egyéb ismert projekteket. Az építőipari tapasztalataimat itt kiemelten hívós beruházásokon kamatoztathatom. A Márai központhoz hasonló épületek a magasépítési építőipar legmagasabb szintjét képviselik. A LAKI hagyományos cég abban az értelemben, hogy törődik a dolgozóival és ez nem csak családi napokat, gyerekprogramokat jelent. Nagyon fontos mind a cég, mind a munkavállalók életében a család, hiszen folyamatosan jó munkát csak biztos háttérrel, biztos családi háttérrel lehet végezni. Az általam vezetett sok sikeres projektet nem tudtam volna megvalósítani családi támogatás nélkül, így ezúton is köszönet a feleségemnek, akivel közel 30 éve vagyok együtt. Persze a LAKI cégnél is sokat kell dolgozni és nagyok az elvárások, de az, hogy sokan évtizedek óta itt dolgoznak, jelent valamit.

Sokszor említi a csapat szót és a partnerséget. Ennyire fontos?

Én a világban azt tanultam, hogy egy projekt nem one-man-show. Fontos persze, hogy ki vezeti az építkezést, de fontosabb tudni, hogy az építési munka során a problémákat csak egy jól együttműködő, tapasztalt emberekből álló csapat tudja megoldani. És ahogy volt szó róla, ez alatt nem csak a saját csapatomat értem, hanem a projekt megvalósításában részt vevő minden szereplőt. Ez egy igen bonyolult és nehéz ház volt, azért is lehetett ilyen sikeres, mert minden munkatárs odatette magát, és a megoldásokban volt érdekelt. Itt szeretném bemutatni a közvetlen kollégáimat: a csapatban a megvalósításban Kovács Sándor, Zbráz Judit, Varga Ádám és Király Ádám vett részt. Ami számomra varázslat, hogy amikor az ember egymás mellé teszi az ilyen volt / ilyen lett képeket a pincétől a padlásig, elámul, hogy milyen épületből sikerült ezt a csodát varázsolni.

◀ A dízsterem színezése restaurátori kutatás során feltárt minták alapján készült. A dízítés egyszerűsített formában, de a kort hitelesen idéző módon került vissza a helyére.

A falakon egyedi faldíszítő technológiát alkalmaztak, amelynek kivitelezése a LAKI szakembereinek találékonyságát dicséri

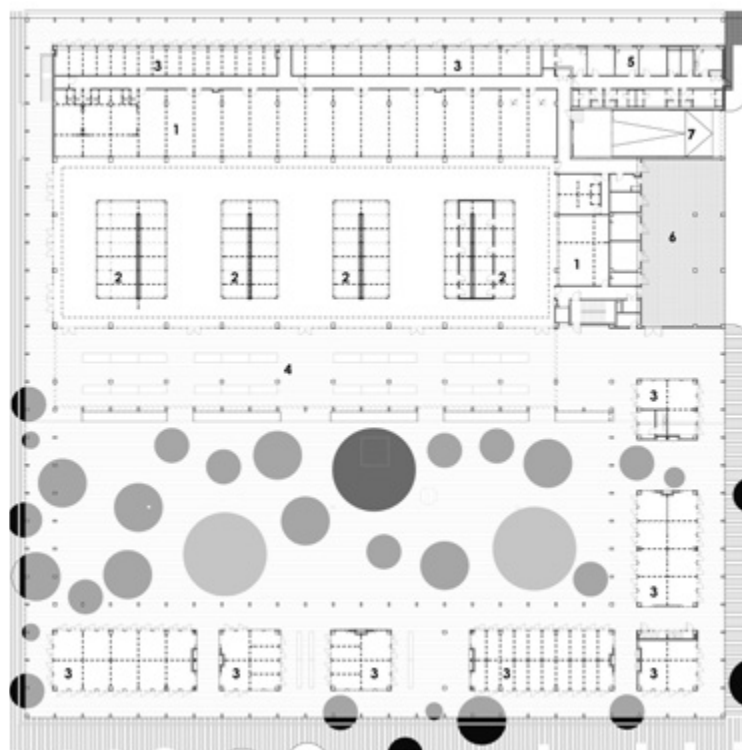
› Bár megjelenésében egyszerű, a közlekedő udvari nyílásainak minimalista fa-bélete a kivitelező szempontjából igazi kihívást jelentett

Agora a lakótelepen

PIAC ÉS KÖZÖSSÉGI TÉR,
BÉKÁSMEGYER, II. ÜTEM

Felelős építész tervező: PESCHKA ALFRÉD
Szerző: PESTI MONIKA | Fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

A piac évszázadokon vagy talán évezredekén át a települések egyik alapvető eleme volt. Hogy mennyire egybefonódik a város fogalmával, jól mutatja, hogy maga a szó is az olasz piazza kifejezésből származik, egy itáliai település fő- vagy akár kisebb terénél pedig nehéz városiasabb jelenséget elképzelni. A két dolog közti kapcsolat oda-vissza működött, városok gyakran olyan helyeken alakultak ki, ahol például két kereskedelmi útvonal találkozása miatt piac jött létre, és viszont, a városoknak fontos volt, hogy vásárjoguk legyen, ez a szabadságaik része volt, és nem egyszer az elnevezésükben is szerepel a „vásárhely” vagy annak a napnak neve, amelyiken a heti vásárukat tartották.

Olyan helyeken, ahol sok ember összejött, így a piac-tereken is, a kereskedelem mellett megjelent a szórakoztatás, vagy akár magasabb fokú kultúra is, elég, ha például a vásári mutatványosokra vagy a commedia dell’artéra gondolunk. A legkülönbözőbb társadalmi események is helyet kaptak itt már az ókortól kezdve, akár a görög agorák, akár a római fórumok esetében. Azóta a világ persze teljesen megváltozott, a 19. századtól a városokban a piacok helyét átvették a vásárcsarnokok, majd a legutóbbi időkben teljesen átalakultak a kereskedelem színterei, ugyanúgy, mint maguk a városok is. A szocializmus korának lakótelepei szinte semmit sem őriztek meg a hagyományos városi szövetből és a városiaságnak ebből a korábbi légköréből. Ennek ellenére, ha az ember – a 2019-ben felépült első ütem után – a múlt évben teljes egészében elkészült békásmegyeri piacnál és közösségi térnél jár, az az érzése támad, hogy az európai kultúrának ezek az alapképletei mégsem tűntek el nyomtalanul, tudatosan vagy félig-meddig tudattalanul ma is felbukkannak.

Peschka Alfréd vezetésével az Óbuda Építész Stúdió 2012-ben kezdett el foglalkozni a területtel, amikor még az önkormányzatnak sem volt arról konkrét elképzelése, hogy mit kezdjen a hetvenes években épült, addigra leromlott állapotba került vásárcsarnokkal és a mellette lévő, szintén lepusztult, „lengyel piac” jellegű szabadterei résszel. Így a tervezők már az építészeti program kialakításába is be tudtak kapcsolódni, ami nagy szerepet játszott abban, hogy a békásmegyeri piac nem jutott arra a sorsra, mint több más, hasonlóan értékes területen lévő társa, nem lett belőle egy több ezer négyzetméteres élelmiszer-áruház vagy egy plázajellegű bevásárlóközpont. A tervezés kezdeti fázisában felmerült a meglévő, a saját korának lehetőségeihez képest igényesen megtervezett és kivitelezett, fémszerkezetű és -homlokzatburkolatú vásárcsarnok megtartása is. Az épülethez kapcsolódó kerengőszerű zóna ötlete tulajdonképpen ebben az időben született, azzal a céllal, hogy egy egységes kompozíció jöjjön létre, a 11-es út felé a pavilonokat is magába foglalva. Azonban a mai tűzvédelmi és földrengésbiztonsági követelményeknek a vásárcsarnok szerkezete már nem tudott eleget tenni, és ez megpecsételte a sorsát. A bontás során az is kiderült, hogy erősen korrodálódott, ami utólag megerősítette a döntés helyességét. Az építészeti koncepcióban nagyon fontos szerepet játszott az a nagyjából észak-déli tengely, amely a piacot a tőle északra elhelyezkedő három pontházzal, és az ezek mögött lévő egészségügyi, kulturális, kereskedelmi

szolgáltatóegységgel köti össze. Ez a tengely a több éves tervezési folyamat ideje alatt még hangsúlyosabbá vált, amikor egy pályázati támogatást elnyerve rekonstrukción esett át, a térburkolatokat és a környező házakat is felújították.

Az új csarnok a régi szabadtéri piac helyére épült, tehát a korábbi helyzet mintegy megtükröződött, ami lehetővé tette egyrészt, hogy a régi vásárcsarnok az építkezés ideje alatt is üzemelhessen, másrészt, hogy az észak-déli tengely az új csarnok mellett kialakított közösségi térbe futhasson be, és így az egész együttes városépítészeti is pontosan a helyére kerüljön. Az urbanisztikai kapcsolatokat erősíti a rendezvénytérbe kelet felől beérkező gyalogostengely is.

A vásárcsarnok mellett a beruházás második ütemében nemrég elkészült, körülbelül 2,5 ezer négyzetméteres, nyitott közösségi tér tervezési folyamata során is történtek változások a megbízó elképzeléseiben és ebből adódóan a tervezői koncepcióban. Első körben egy egységesen burkolt rendezvénytér volt a megrendelői igény, ennek árnyékolására született meg az aztán meg is valósult napvitorlarendszer. Az acél kábelpázmák raszterébe random elhelyezett, kicsit áttetsző, időjárásálló, speciális textilelemek a fák lombjának árnyékoló hatását imitálják, át is engedik, de meg is szűrik a napfényt.

Ebbe a rendszerbe integrálódnak be a raszter csomópontjaiba beszerelt lámpák, amelyek izgalmas hatású esti megvilágítást adnak. A tervezési folyamat későbbi szakaszában aztán mégis megteremtődött annak a lehetősége, hogy zöldfelületeket is alkalmazzanak, így a térburkolat kompozíciójában már korábban megjelent körmotívumok némelyike növénykazzettává alakult át, amelynek a pereme padként van kiképezve, a belsejébe pedig olyan cserjéket telepítettek, amelyek a napvitorlák alatt elférnek, illetve megélnék. A közösségi tér burkolatának kör alakú motívumai megjelennek a zöldtetők növénykiültetésének mintázatában is, szőnyegszerű hatást keltve.

Az a sokszor hangoztatott kijelentés, miszerint a tető az épület ötödik homlokzata, itt igazán értelmet nyer, hiszen a környező magasházakból rengetegen látnak rá a piac tetejére, ami egyébként az épület legnagyobb felületét is jelenti. A közösségi teret a vásárcsarnokkal egységbe foglaló, kerengőszerű zónák látványbeton pillérsorai többféle reminiscenciát ébresztenek az antik agoráktól és fórumoktól kezdve a középkori piacterek árkádjaiig, ugyanakkor abszolút letisztult, kortárs építészeti elemek, és a lakótelep eredetileg szürke – bár mára már színesebbé vált – vasbeton világába is jól illeszkednek. A vásárcsarnok lapostetejéből kiemelkedő felülvilágító rendszer egy további momentumot ad hozzá az építészettörténeti áthallásokhoz, bazilikális jellegűvé formálva az épületet, ami – tekintetbe véve, hogy a bazilikák kezdetben kereskedelmi és törvénykezési csarnokok voltak, és csak ezután alakult ki a szakrális jellegük – nem is áll annyira messze a létesítmény funkciójától. A lakótelepekre általában is jellemző elnagyoltabb, ingerszegényebb környezetbe a most már teljes – a nyitott, de fedett őstermelői piacot és az elárúsító pavilonokat is magába foglaló – épületkomplexum a történeti európai városok artikuláltabb, emberibb léptékű szellemét viszi be, az adott területet igazi „helyé” téve.

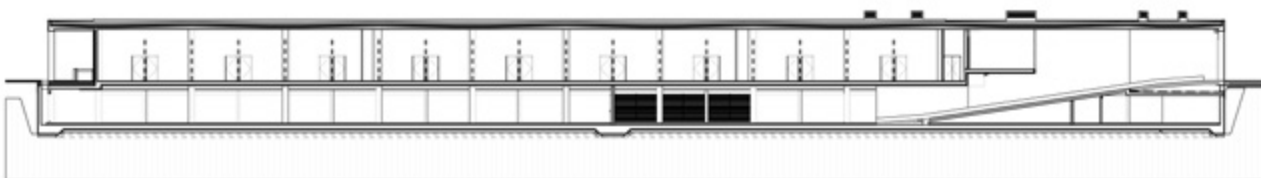

A vásárcsarnok mellett a beruházás második ütemében nemrég elkészült, körülbelül 2,5 ezer négyzetméteres, nyitott közösségi teret napvitorlarendszer árnyékolja.

^ A látványbeton pillérek az antik agorákra és fórumokra is emlékeztetnek, de egyben abszolút letisztult, kortárs építészeti elemek

Az acél kábelpázmák közé elhelyezett speciális textilelemek a fák lombjának árnyékoló hatását imitálják

◀ Az árnyékolórendszer rászerelhető integrálódna be a csomópontokba beszerelt lámpák, amelyek izgalmas hatású esti megvilágítást adnak

A kerengőszerű zónák pillérsorai a lakótelep eredetileg szürke vasbeton világába is jól illeszkednek

Az elnagyoltabb, ingerszegényebb környezetbe a most már teljes épületkomplexum a történeti európai városok artikuláltabb, emberibb léptékű szellemét viszi be, az adott területet igazi „helyé” téve.

Területi adatok:

földszint: 7900 m²

pinceszint: 5900 m²

köztér: 2500 m²

összesen: 16 300 m²

Tervezés éve: 2012–2020

Megvalósítás éve: 2020 (II. ütem)

Építész tervező: PESCHKA ALFRÉD

Generáltervező: ÓBUDA ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ KFT.

Vezető építész tervezők: CSERNIK TAMÁS,

EGERVÁRI TÍMEA, FAZEKAS ARTÚR

Projektigazgató: MIKLÓSHALMI ZSOLT

Építészek: BANITZ LÁSZLÓ, CSÁKI NÓRA,

GALAMBOS PÉTER, GÖBÖLŐS ANETT,

KORCSÁK JELISZEJ, LUKÁCS-NAGY ÁDÁM,

MÁRKUS PÉTER, SZABÓ DÁVID,

SZÜCS TAMÁS

Kert- és környezettervezés:

MOHÁCSI SÁNDOR, TAKÁCS DÁNIEL

Kivitelező: MARKET ÉPÍTŐ ZRT.

A HOMLOKZAT MINŐSÉGE – MÚLTJA, JELENE ÉS JÖVŐJE

BudaPart Otthonok 'C' Épület, fotó: Hlinka Zsolt

Az FDB célkitűzése segíteni a beruházókat, tervezőket és generálkivitelezőket abban, hogy már a koncepció fejlesztésétől kezdve a legjobb esztétikai megjelenés mellett a legoptimálisabb kialakítást találják meg a projektjüknek mind költség, mind kivitelezési idő tekintetében is. Ezért hangsúlyozzuk oly sokszor már meglévő és új partnereinknek: „Az igazán minőségi homlokzat megvalósítása a korai szaktervezésnél kezdődik”. Ezzel lehet biztosítani azt, hogy az épület legfontosabb minőség és üzenethordozója megkapja azt a szakmai odafigyelést, amely segít eladni vagy bérbe adni egy ingatlant. Ma már a vásárlót vagy a bérlőt elsősorban az ingatlant körülvevő épített környezet és maga a bemutatott épület külleme, homlokzata fogja meg.

Amikor nem korlátoznak bennünket a körülmények, szeretünk utazni. Hajt minket a megismerés és a világ felfedezésének vágya. Útjaink során általában homlokzatokat tekintünk meg, fotózunk le: vagy a természet erői által évmilliók alatt létrehozott „homlokzatokat” – tájakat, hegyeket, partokat, vidékeket –, vagy pedig az épített látványokat. Városokat, településeket, romokat tekintünk meg, amelyeket építész mesterek alkottak, hogy formálják a környezetet, ahol a mindennapjainkat éljük, vagy pedig szabadidőnket töltjük.

Láthatatlanul vesznek minket körbe a homlokzatok. Ha nem az építőiparból érkezünk, talán fel sem tűnnek. Mégis százmilliók telefonjában találhatóak képek épületek homlokzatáról az utazások alkalmával készült

fotókon. A mögöttes szerkezet nem érint meg, de a legfontosabb részt, az épületek arcát, a homlokzatot – mely az építészet fő kommunikációs és alakító eszköze – képekről, filmekről akkor is felismerhetjük, ha egyébként sosem jártunk az adott helyen.

Mégis kérdés, elegendő figyelmet fordítunk-e ilyen értelemben személyes terünk (otthonunk) kialakítására. Pedig először a homlokzatot látják a barátaink, ezt mutatjuk meg magunkból legelőször, legyen szó családi vagy társasházról. Ugyanakkor a homlokzat a városkép, a városszövet egyik legfontosabb formálója is egyben.

A modern építési technológiák kifejlesztése előtt a homlokzatokat alapvetően a szerkezet ritmusa – az ajtók, ablakok elhelyezése, tagolása – befolyásolta. Azonban ezt a korabeli építészek nem hagyták érintetlenül.

Szobrászok, mesterek, kőművesek százai dolgoztak évekig azon, hogy egy-egy csodát létrehozzanak. Említhetjük például a Bazilika épületét vagy számos Andrassy úti ingatlant. Tették ezt annak érdekében, hogy kellemes környezetet hozzanak létre, hogy a „Mű” ne csak a tulajdonosokat kápráztassa el, hanem azokat is, akik esetleg sohasem nyernek bebocsájtást az épületbe, de vágyjanak arra, hogy benézhessenek. Éveket dolgoztak a homlokzatok megtervezésén és kivitelezésén, mert tudták, milyen fontos szerepe van a munkájuknak, és ezzel a társadalom, a közösség fejlődéséhez is hozzájárulnak.

Az FDB csapatával azért dolgozunk, hogy visszaállítsuk a szakma korábbi fényét. A 21. század építészetében nem a szobroké a főszerep, és nem a nyílászárók ritmusa határozza meg az épületek arcát. Az anyagok szabadsága és az alapos, elmélyült mérnöki tudásunk a homlokzati kombinációk milliányi variánsát teszi elérhetővé. A homlokzati burkolati rendszerek gyors ütemű fejlődése nagy lehetőségeket és komoly mérnöki kihívásokat tartogat, amelyeket már szinte az első alaprajzok és homlokzati vázlatok megszületésekor figyelembe kell venni. Üveg, alumínium, réz, cink, acél, kompozit, beton, szálcement... mind-mind egy lehetőség. Ezek az anyagok képesek olyan megjelenést kölcsönözni egy-egy épületnek, ami legalább 50 éves időtávon is megállja a helyét, szépséget és minőséget kölcsönözve a beburkolt tartóváz-szerkezetnek.

FDB Facade Design & Building

FDB-Projekt Kft.

+36 70 600 1440

info@fdb-homlokzat.hu

www.fdb-homlokzat.hu

1095, Budapest, Soroksári út 48.

OCTOGON

ARCHITECTURE
& DESIGN

ÚJ ELŐFIZETÉSI LEHETŐSÉGEK

OCTOGON
ARCHITECTURE & DESIGN
ÉVES ELŐFIZETÉS

8 LAPSZÁM:
13.260 FT/ÉV

OCTOGON DECO
ÉVES ELŐFIZETÉS

15% KEDVEZMÉNNYEL

6 LAPSZÁM:
4.170 FT/ÉV

OCTOGON DECO
+OCTOGON ARCHITECTURE
& DESIGN

ÉVES ELŐFIZETÉSI
CSOMAG

6 + 8 LAPSZÁM:
17.430 FT/ÉV

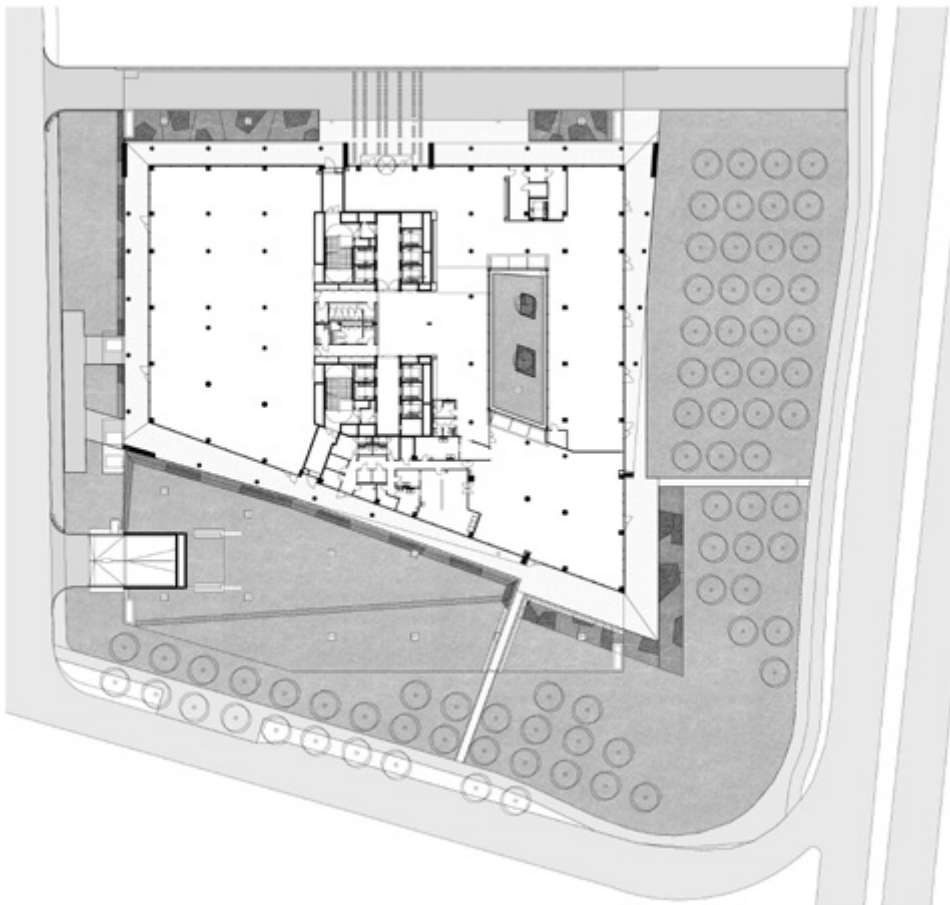

Légies monumentalitás

MEGHATÁROZZA A TERET
AZ EVOSOFT ÚJ DUNA-PARTI SZÉKHÁZA

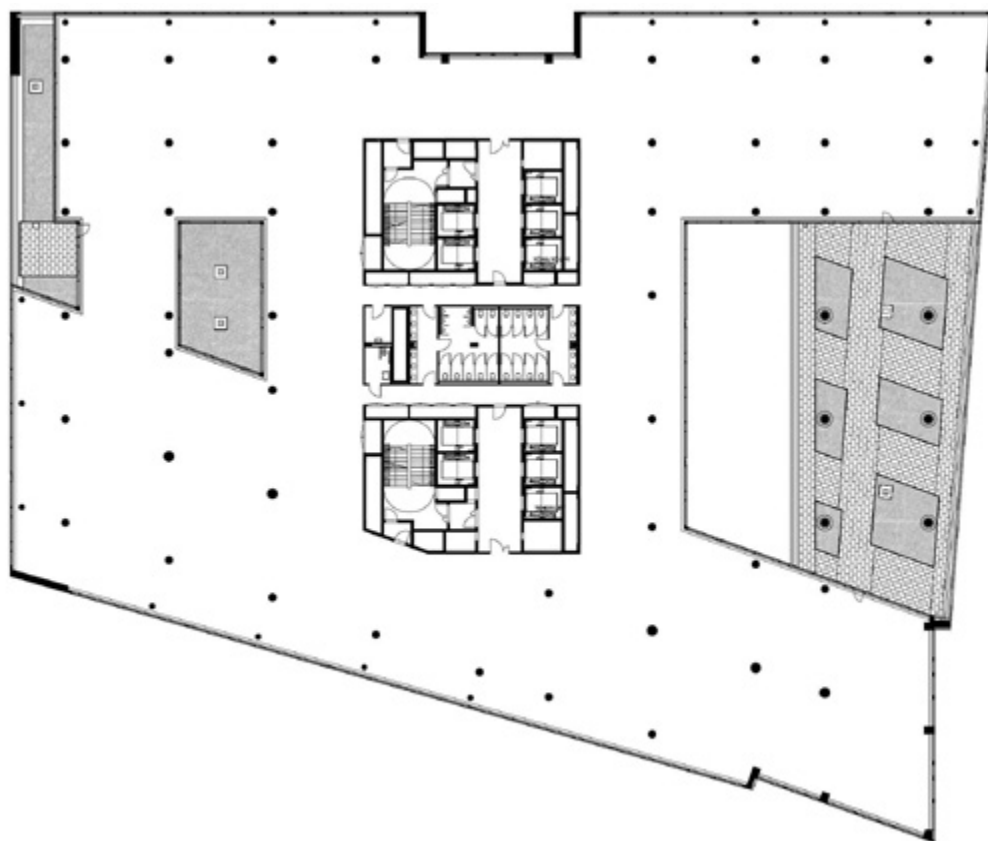
Építész tervező: **SZERDAHELYI LÁSZLÓ**, PESTI JÓZSEF – ASPECTUS ARCHITECT ZRT.
Szerző: HACK ORSOLYA | Fotó: HLINKA ZSOLT

^ Lokáció szempontjából kiemelt fontosságú az egyetemek közelsége, ahol a jövő szoftverfejlesztő mérnökeit képzik

> Az egyik legnagyobb kihívást a meglévő tömbök léptékeihez való csatlakozás jelentette, melyet a kisebb kőkeretes hasábok és a nagyobb üvegfelületű tömegek áthatásával biztosítottak

A fejlesztési terület
beépítésének első üteme az
Ericsson épülete volt, második,
befejező beruházása pedig az
EvoSoft-székház

Az irodaház fogalma hosszú éveken keresztül egyszerűen egy olyan épületet jelentett, ahová dolgozni járnak az emberek. Mára azonban egyre több munkáltató felismerte az ergonómiai szempontokon messze túlmutató kényelmi funkciók jelentőségét, ami nem elhanyagolható aspektus, különösen most, amikor mind több irodacélú ingatlan épül, ahogy a nagyvállalatok bővülnek, vagy épp szeretnék egy helyen tudni az összes munkavállalójukat, olykor több ezer embert. Hasonló okokból készült el 2020 végére az evosoftHungary új, több mint 20 000 m² területű irodaháza a WING Zrt. megbízásából a Magyar Nobel-díjasok Kutatás-Fejlesztési Parkban, a területet kettéosztó passzázstól délre. Az Infopark szomszédságában zajló fejlesztéseket lezáró, a KÉSZ Csoport generálkivitelézésében megvalósult, LEED Gold minősítésű épület különleges homlokzatával, funkcionalitásával és nem utolsósorban zöldfelületeivel igyekszik kitűnni a hasonló létesítmények közül.

A remek lokáció ellenére az építési terület semmiképpen sem mondható ideálisnak, több, szintén irodacélú építmény veszi körül, melyek a teret szűkítve az épület formáját és méretét is nagyban meghatározták. Az egységesség megőrzése érdekében a környező tömbök léptékeihez kellett csatlakozni, a homlokzat kialakításában pedig a szomszédos Ericsson-épület megjelenését követni. A feltételek adottak voltak tehát, ide kellett egy olyan irodaházat alkotni, amely a fejlesztési területet lezárja, meghúzza a hiányzó vonalakat és a befejezettség érzését kelti. A környezeti adottságok figyelembevétele mellett az is deklarált cél volt a tervezés során, hogy egy olyan modern, a 21. század elvárásainak megfelelően felszerelt irodaházat alkosson meg az Aspectus Architect csapata, amely amellet, hogy a majdani bérlő igényeit kielégíti, jelentőségteljes tömegével és esztétikus megjelenésével kitűnik a környezetéből. A tömeg hangsúlyozását szolgálja az irodatómböket összefogó üvegburkolat vertikális szerkezete, valamint a homlokzaton váltakozó anyaghasználat – strukturált jellegű táblás, tömör és homogén felületű, szerelt struktúrájú üvegburkolat. Az egyediség elérése érdekében egy építészeti szempontból érdekes megoldást alkalmaztak a letisztult üvegfelület homlokzati áttörésével, mely átvitt értelemben és szó szerint is ablakot nyit a Dunára. A hangsúlyozott tömeg ellenére, épp a grandiózus üvegfelületek miatt, a homlokzat légies hatást kelt, melyen a mellette hömpölygő folyó dinamikája, színei megismétlődnek, megsokszorozódnak.

Az épületbe belépve az első szembeötlő sajátosság, hogy egy irodaház legalsó szintjéhez képest szokatlanul sok a fény a minimalista stíluselemeket felvonultató lobbyban. Ez a zöld belső udvarnak köszönhető, melynek kialakítása lehetővé teszi, hogy mind a közösségi területeket, mind pedig az irodatereket átjárja a természetes fény, ami növeli a komfortérzetet, és a környezettudatosság szempontjából sem elhanyagolható. Utóbbi tekintetében még előremutatóbb az épületautomatikai rendszer, amely nemcsak felügyeli és vezérli, de optimalizálja is a létesítmény működését annak érdekében, hogy valóban csak az igényeknek megfelelő mennyiségű energiát használják el. A földszinten találjuk a kiszolgáló ellátó- és háttérfunkciókat: kávézót, éttermet, oktatótermet, tárgyalót, valamint innen közelebb lehet meg az akár 150 fő befogadására alkalmas konferen-

ciaterem is, ahol egy szokatlanul nagy, 6x4 méteres LED-fal is helyet kapott. A tágas térérzet, a letisztult szimmetria és a minimalista stílusjegyek végigkísérik a látogatót az egész épületben. A szinte minden emeleten kialakított belső kertekből és az irodateremből is kilátás nyílik a folyóra, a városra vagy a budai hegyekre, a teljes transzparencia érzetét keltve. Az emeleti szinteken az irodai funkciók mellett – szokatlan módon – a laborok is helyet kaptak, bár ez itt talán mégsem annyira meglepő, tekintve, hogy a kutatási tevékenység vezető szerepet tölt be az evosoftnál. Az pedig szinte megszokottnak mondható, hogy a vezetőség irodái a legfelső, hatodik emeletre kerültek, ami ebben az esetben nem jelenti feltétlenül azt, hogy a legszebb kilátást is ők „kapták”, ugyanis a második emeleti teraszról a pesti belvárosra, valamint a folyóra nyílik panoráma.

Az egyes szinteket az észak-déli tengelyre felfűzött közlekedőkön keresztül közelíthetjük meg, amelyekben visszafogott módon, szinte észrevétlenül helyezkednek el a szociális blokkok. Ezekre a központi magokra csatlakoznak rá az irodatómbök, melyek tervezésekor egyértelműen a praktikum volt a vezérlőelv, ami annak ellenére is érezhető, hogy a belsőépítészeti kialakítás során igyekeztek otthonossá formálni a teret olyan kényelmi funkciók beépítésével, mint a jó-gaszoba, az edzőterem vagy épp a co-working szoba, ami helyszínt biztosíthat az innovatív ötletek megszületéséhez, a közös gondolkodáshoz és a kikapcsolódáshoz egyaránt. Az egyáltalán nem váratlan, hogy a praktikusság az uralkodó, hiszen az informatikai piac meghatározó szereplőjének természetes, hogy modern, a funkciókat professzionális módon kiszolgáló létesítményre van szüksége, ahol a székhelyét ide áthelyező 1400 munkavállaló a lehető leggyorsabban megtalálja a helyét, és a feladatára fókuszálhat. Minden ízében áthatja az épületet a szoftverfejlesztők jelenléte, a munkaállomások között lépten-nyomon tesztállomásokot és rack szekrényeket találunk.

Érdekes, hogy az irodatermek tagolásához nem a hagyományos, gipszkarton falakkal történő térformálást választották, hanem egyedi tervezésű, színes mobil elválasztók kerültek a helyiségekbe, így az egyes csapatok az aktuális igényeiknek megfelelően személyre szabhatják munkaterületüket. A térelválasztók az alapvető szerepükön túl egyszerre funkcionálnak szekrényként, white-board-ként vagy pin-boardként és designelemként.

A környék infrastruktúrájának fejlesztése és az alternatív közlekedési eszközök – közösségi autók, elektromos rollek – rendelkezésre állása mellett is folyamatos problémát okoz a fejlesztési terület, valamint a szomszédos Infopark esetében is a parkolóhelyek hiánya, ami gyakran a terület térfelszín alatti adottságaiból fakad. Ebben az esetben viszont szerencsére volt lehetőség egy négyszintes, 517 parkolóállásos mélygarázs kialakítására, ahol helyet kapott egy 22 férőhelyes elektromosautó-töltőállomás is, 12 töltőoszloppal. Minderre szükség is van, hiszen a hatalmas létesítmény épp azt a célt szolgálja, hogy az evosoft Hungary összes budapesti munkatársa egy helyen dolgozhasson, a csapatmunka erejével is támogatva az innovatív ötletek megszületését. Talán az új épület letisztult, modern kialakításának és – tömege ellenére is – légies hatású üvegfelületű homlokzatának köszönhetően képes kiemelkedni az egyre növekvő mennyiségű irodaházak sorából. Arra viszont mindenképpen remek példa, hogy az esztétikum és a funkcionalitás hogyan alkothatnak jól működő szimbiózist egymással.

A második emeleti panorámás teraszról kilátás nyílik a folyóra és a pesti belvárosra is

› A tágas lobbyban – az épület többi szintjéhez hasonlóan – a zöld belső udvar szolgáltatja a természetes fényt

Az épületautomatikai-rendszer szabályozza a világítást: optimális esetben 22 óra után a házban szinte egyetlen lámpa sem világít

---

A tervezés és megvalósítás éve: 2016–2020

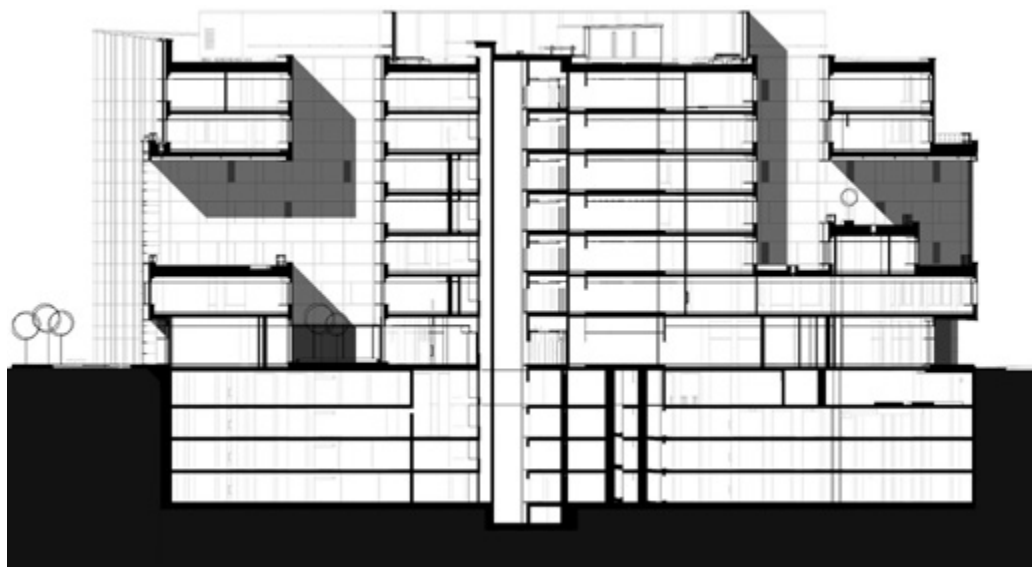
Parkolósíntek területe (bruttó): 23.313m²
Térszín feletti bruttó terület: 21.726 m²
Parkolósíntek területe (nettó): 22.250m²
Térszín feletti nettó terület: 20.279 m²

Generáltervező: Aspectus Architect Zrt.

Felelős építész tervező:
SZERDAHELYI LÁSZLÓ, PESTI JÓZSEF
Építész munkatársak: BALI DÓRA,
BANICS ADRIENN, HÁZI ZSUZSANNA,

KARCAGI BALÁZS, NAGY PÉTER,
SZŐKE SZABOLCS

Kert és tájépítés: KUN ANDRÁS
GARDENWORKS KFT.

A négyszintes, 517 férőhelyes mélygarázsban 12 elektromosautó-töltőoszlop is helyet kapott, amelyek 22 jármű egyidejű töltését képesek biztosítani

A hangsúlyozott tömeg ellenére, a grandiózus üvegfelületeknek köszönhetően, az épület a teljes transzparencia érzetét kelti

Az épület sarkain megjelenő tömbök keretei alumínium tartószerkezetre rögzített, átszellőztetett, kőhatású, nagytáblás homlokzatburkolati elemek

Szerdahelyi László

(1962–2020)

Fotó: Bujnovszky Tamás

A tavalý, 58 éves korában elhunyt Szerdahelyi László építészre, az Azok a fiúk zenekar alapítójára és frontemberére legutolsó munkája, a Pesti Józseffel közösen jegyzett evosoft-székház kapcsán emlékezünk. Szerdahelyi László mindig is zenélni szeretett volna, de az építész édesapja azt mondta, azért csak legyen egy diplomája. Miután lezárta a zenészkariert – amit utóbb „hatalmas szenvedélynek” nevezett –, maga is építész lett. „Szeretek mindent profin csinálni, nem hiszek abban, hogy lehet egyik lábbal az egyikben, a másikkal a másikkban létezni” – fogalmazott egy interjújában. És mindezt bizonyította is: ahogy a zenekara 1990-ben az „Év felfedezettje” lett, építészként is maradandót alkotott. Munkásságát számos díjjal ismerte el a szakma. Az Aspectus Architect, Szerdahelyi László irodája által tervezett Ericsson-székház 2018 novemberében ötcéligagos minősítéssel elnyerte a „Legjobb irodafejlesztés – Magyarország” címet, míg ugyanezen a versenyen „Hotelfejlesztés & Design” kategóriában az ibis Styles Hotel Airport Budapestet találták a legjobbnak. Az utóbbi néhány héttel korábban Európai Ingatlan Díjat is kapott. „Mindig öröm olyan épület megvalósulását fogadni, amely képes egységet alkotni a környezettel, nem pedig uralni kívánja azt, főként, ha az egy adott területre vonatkozó, egységes koncepció keretein belül realizálódik. Az Ericsson új magyarországi székházának és kutatói-fejlesztői központjának sikerült ez a törekvés, hiszen az újonnan felhúzott centrum nem csupán részét képezi az egyetemi város innovációs és technikai negyed szövetének, hanem funkcióját tekintve is megállja a helyét. (...) Mivel a szárnyak alsó részét megnyitották, láthatóvá válik a kupolaszerűen emelkedő központi tömb, amely némi futurisztikusságot is csempész az összképbe: egy lebegő irodaház imitációját adja ezáltal.” (OCTOGON 2018/3.) Recenzensünk jelen lapszámunkban így foglalta össze az evosoft-székházzal kapcsolatos gondolatait: „Az épület letisztult, modern kialakításának és – tömege ellenére is – légius hatású üvegfelületű homlokzatának köszönhetően képes kiemelkedni az egyre növekvő mennyiségű irodaházak sorából. Arra is mindenképpen remek példa, hogy az esztétikum és a funkcionalitás hogyan alkothatnak jól működő szimbiózist egymással.”

*(Visszaemlékezésünkben az Ybl-díjra beadandó pályázatára támaszkodtunk.
A kiváló építész már csak posztumusz érdemelhetné ki életművével a nyilvánvalóan megszolgált díjat.)*

Egy 2018-ban díjat nyert épülete, az ibis Styles Hotel Airport Budapest.
Fotó:
Bujnovszky Tamás

TANULMÁNYOK:

Budapesti Műszaki Egyetem, Építészmérnöki kar diploma, 1987

Építész jogosultságok:

Vezető építésztervezői jogosultságok: Magyarország (Országos Tervezői Névjegyzék) és Németország (Bayerische Architektenkammer)

MUNKAHELYEK:

Budapesti Műszaki Egyetem M.F.O. (építész tervező, 1987–1992)

Colosseum-Art Kft. (cégvezető, 1992–1997)

Aspectus Architect Zrt. (vezető tervező 1997–2020)

Újpesti Tervtanács (tervtanácsi tag, 2012–2020)

DÍJAI:

2008: Construction & Investment Journal (CIJ) első díj, Átrium Park

2009: Építőipari Nívódíj, Corvinus Egyetem új épülete

2010: Építőipari Nívódíj, Philip Morris székháza

2013: Építőipari Nívódíj, Oxygen Wellness-Fitness

2018: Európai Ingatlan Díj, Ericsson-székház

2018: „Legjobb irodafejlesztés – Magyarország”, Ericsson-székház

2018: „Hotelfejlesztés & Design”, ibis Styles Hotel Airport Budapest

Az OCTOGON a következő lapszámaiban számolt be az építész munkáiról:

A ház a házban elve – A Polar Center új épülete (2003/5-6.)

Gondoltunk egy merészet... avagy irodaelmélet és -gyakorlat haladóknak (2007/3.)

Igényre szabva – Philip Morris irodaépület (2008/3.)

Életre kelt térjáték – interjú Szerdahelyi Lászlóval, az Aspectus Architect vezető tervezőjével (2011/1.)

A visszafogottság retorikája – Ilka Corner (2015/3.)

V17 irodaház – A Váci út kapuja (2016/7.)

Iskolapélda – The British International School, Budapest (2016/7.)

Smart üvegcsarnok – Átadták a BMW és MINI márkakereskedést (2016/8.)

Gép száll fölébe – Megvalósult az Ibis Styles Budapest Airport Hotel (2018/1.)

KIEMELT MUNKÁI:

ADATKÖZPONT (Göd)

ANGOL ISKOLA

(Budapest, Kiscelli köz, SZERZŐTÁRS: KONTRA-BALI DÓRA)

ÁTRIUM PARK (Budapest, Váci út 45., SZERZŐTÁRS: STIEGLER ANJA)

BMW SZALON (Budapest, Hungária krt.)

CORVINUS CAMPUS (Budapest, Fővám tér)

DANUBIUS I–IV. (Budapest, Váci út 141.)

EON SZÉKHÁZ (Budapest, Váci út 17., SZERZŐTÁRS: GULÁCSI NORBERT)

ERICSSON SZÉKHÁZ (Budapest, Infopark)

FUTBALLSTADION

(Kisvárdá, SZERZŐTÁRS: PESTIJÓZSEF, ORSZÁG ISTVÁN)

HEGYVIDÉK KÖZPONT

(Budapest, Apor Vilmos tér, SZERZŐTÁRS: PESTIJÓZSEF)

HOTEL (Székesfehérvár)

IBIS STYLES HOTEL AIRPORT BUDAPEST

(Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér)

ILKA CENTER (Budapest, Ilka utca)

KOSÁRLABDACSARNOK (Budapest, Kiscelli köz)

KOSÁRLABDACSARNOK (Székesfehérvár, Liget Fasor)

KUTATÁS-FEJLESZTÉSI KÖZPONT

(Budapest, Infopark, SZERZŐTÁRS: PESTIJÓZSEF)

MAGÁNVILLA (Budapest, Óbuda)

MŰEMLÉKI REKONSTRUKCIÓ (Budapest II. ker. Labanc utca)

NYARALÓÉPÜLET (Balatonkenese)

OXIGEN WELLNESS I. (Budapest, Fáy utca)

OXIGEN WELLNESS II. (Budapest, Árpád út)

OXIGEN WELLNESS III.

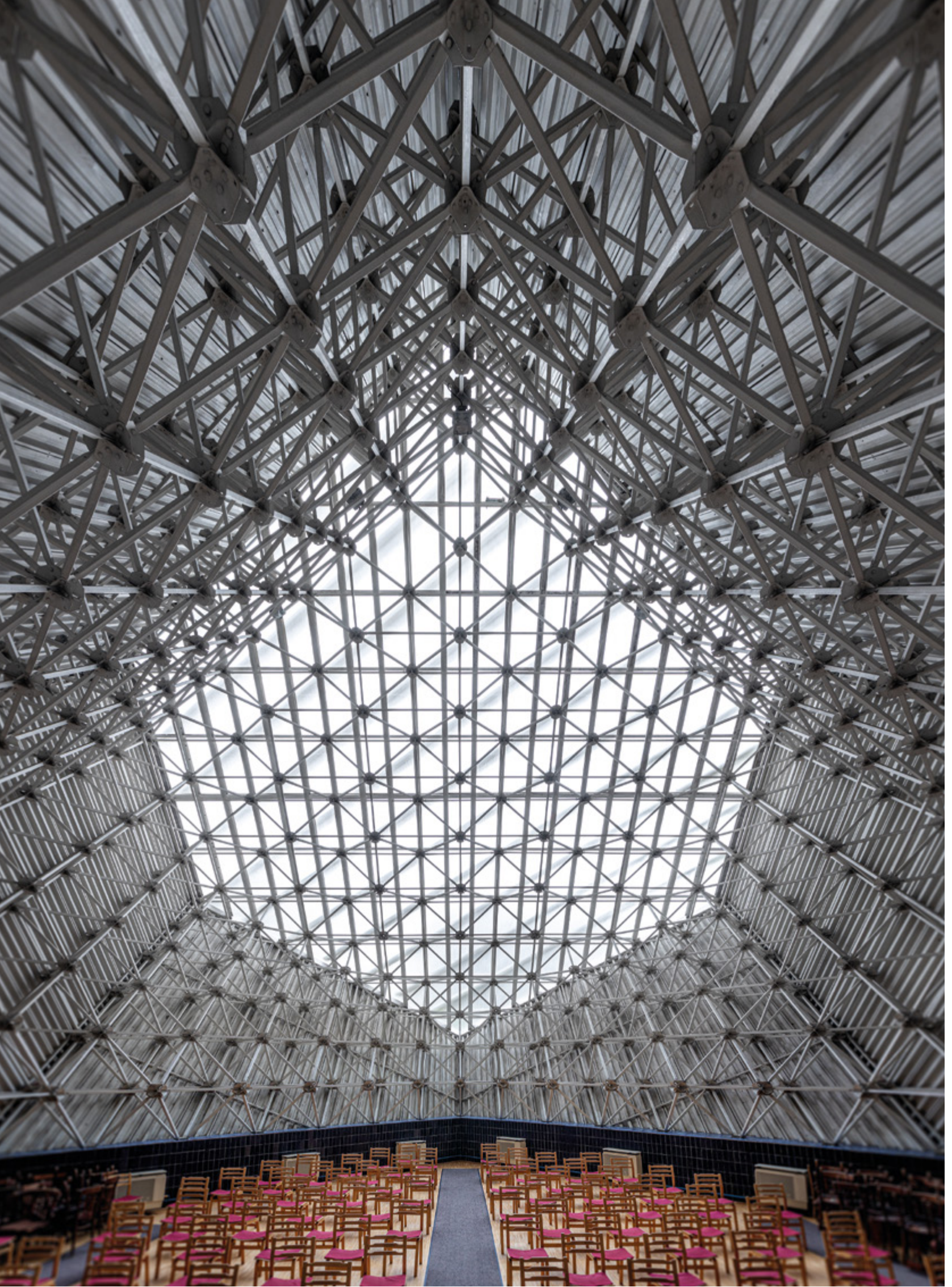
(Budapest, Naphegy, SZERZŐTÁRS: SZÁSZ ZOLTÁN)

PHILLIP MORRIS (Fót)

POLÁR CENTER (Budapest, Könyves Kálmán krt.)

SPORTCSARNOK (Százhalombatta, Vasút utca)

TŰZOLTÓLAKTANYA (Paks)

Egyszerre könyvtár és laboratórium

BESZÉLGETÉS A 17. VELENCEI BIENNÁLÉ MAGYAR PAVILONJÁRÓL

Többszöri halasztás után, lapszámunk megjelenésével egy időben, hivatalosan május 22-én megnyitja kapuit a 17. Nemzetközi Építészeti Biennálé Velencében. A magyar pavilon idén is a Ludwig Múzeum Biennále Irodájának szervezésében, nyílt pályázat eredményeképp valósult meg – de a tervezetthez képest egy évvel később. A halasztás elmúlt egy évről és az „Othernity – Modern örökségünk újrakondicionálása” című program előkészítéséről kérdeztük a kurátort, Kovács Dániel művészettörténészt, valamint a Paradigma Ariadne alkotóit, Csóka Attila Róbert, Molnár Szabolcs és Smiló Dávid építészeket.

Fotó: DÖMÖLKY DÁNIEL | Szöveg: MARTINKÓ JÓZSEF

A magyar pavilonban résztvevő építészek és épületek:

A-A COLLECTIVE (Lengyelország/Dánia/Svájc)
– Országos Villamos Teherelosztó Központ
ARCHITECTURE UNCOMFORTABLE Workshop
(Magyarország) – külső-kelenföldi református templom
b210 (Észtország) – OKISZ-székház
BUDCUD (Lengyelország) – Domus áruház
KONNTRA (Szlovénia/Észak-Macedónia/Horvátország)
– Dob utcai trafóház
LLRLLRR (Észtország/Egyesült Királyság)
– TIT Planetárium (Budapest)
MADA (Szerbia) – kelenföldi városközpont
MNPL Workshop (Ukrajna) – OTP-toronyház
PARADIGMA ARIADNÉ (Magyarország) – Déli pályaudvar
PLURAL (Szlovákia) – újpesti Ady Endre Művelődési Ház
VOJTĚCH RADA (Csehország)
– az MSZMP XIII. kerületi székháza
STUDIO ACT (Románia) – újpalotai toronyház

«Külső-kelenföldi református
templom, tervező: Szabó István

«A viasz munkás – Architecture
Uncomfortable Workshop

« Országos Villamos
Teherelosztó Központ,
tervező: Virág Csaba
(LAKÓTERV)

› Egy épület halála /
A-A Collective

OCTOGON: Adódik az első kérdés, hogyan éltétek meg a pandémiás helyzetet, az egyéves csúszást?

Smiló Dávid: Éppen a napokban tartottam egy előadást a Paradigma Ariadnéról Pozsonyban, ahol szóba került a biennálén történő részvételünk körüli helyzet. Ott úgy fogalmaztam, hogy úgy éltük meg a halasztást, mint egy „rémálmot”.

Molnár Szabolcs: Annyiban mindenképpen kettéválik a válasz, hogy mi, illetve a kiállításunk alkotói hogyan élték, éltük meg a halasztást, valamint mi zajlott a biennálé kurátorai között, a nemzetközi szintéren. Gondolok arra, hogy a pandémia következtében talán még aktuálisabbá vált az ideai főkurátor, Hashim Sarkis programadó kérdése: How will we live together? (Hogyan fogunk együtt élni?) A mi szempontunkból a legrosszabb pillanatban született a halasztásról szóló döntés. Éppen abban a hajrában voltunk, amiben lényegében most is (május első hete – a szerk.). Szinte minden „csőre volt töltve”. A halasztás pillanatában óhatatlanul elengedtük a gyepőt. Önkritikusan fogalmazva: hiába lett egy plusz évünk, ezt az évet optimálisabban is be lehetett volna osztani. Ugyanakkor az a nemzetközi együttműködés, amit a 12 kiállító építész stúdió között életre hívtunk, nagyon jól

fogadta a kihívást. Senki nem lépett ki. Senki nem veszített motivációt. Nagy szerencsénk volt az itthoni együttműködéssel is.

Kovács Dániel: Amikor bejelentették az első halasztást, átütemeztünk, majd az újabb bejelentéseknél újra átszerveztünk. Közben az eredeti ütemezésről az is kiderült, hogy nagyon bevállalós volt. A rövid határidőhöz képest nagyon kockázatos elképzelésnek bizonyult 12 irodától azt kérni, hogy tervezzenek velünk egyeztetve valamit, mi pedig majd legyártjuk itt Budapesten. Volt olyan tárgy, amit az eredeti gyártás után szét kellett szedni és másik alkatrészrel újraépíteni. Tulajdonképpen azért sikerült minden elképzelést végül magas minőségben kivitelezni, mert a csúszás erre alkalmat adott. Most már ki merem mondani, hogy tavaly – az eredeti határidőre – nem biztos, hogy elkészültünk volna.

OCTOGON: Mivel ez az interjú a megnyitó napjaiban fog megjelenni, valamint a következő lapszámunkban hosszabban és részletesebben fogunk foglalkozni a biennáléval, ezért nem szeretnék a kiállított művek elemzésébe bocsátkozni. Mindenesetre úgy érzem, hogy mint egy irodalmi műben a késleltetés, illetve a kiállított tár-

gyak körüli „balladai homály” szépen alakítja a kiállítás drámáját. **Én ezt tiszteletben szeretném tartani.**

Molnár Szabolcs: Annyi azért elmondható, hogy magyar viszonylatban mindenképpen egyedi kiállítás lesz, ami bővíti a magyar pavilon eddigi gyakorlatát. Ez a tárgyasult formátum azon a szokáson lép túl, amivel itthon gyakran az építészetéről állítunk ki hagyományos reprezentációs eszközökkel, mi pedig szeretnénk volna a biennálék eredeti szellemiségéhez csatlakozni azzal, hogy építészetrel állítunk ki. Következésképpen új narratívákat kell felépíteniük, konkrét manifesztációkon keresztül kell az építészeti problémákat ábrázolniuk. Ez újdonságként fog hatni.

Csóka Attila Róbert: Az lehet majd a látogató benyomása a magyar pavilon show-room részén, mint amit az Arsenaléban megszoktunk a biennálén. Ott is az absztrakt makettől a vetítésen és a rajzokon át az installációkig sok műfaj jelenik meg. Tizenkét olyan alkotás született, amelyek sokszínűségükben ezt a kifejezési módot reprezentálják: a könyvtől a monolitikus vagy kinetikus szobortól a giccs és trash határára lévő áldokumentarista videóanyagig sokféle megközelítés látható majd a kiállításunkon. Úgy gondolom, ez a sokszínűség szét is feszíti kissé a pavilon terét: egyszerre könyvtár és laboratórium.

Smiló Dávid: Ha meg kellene határozni, akkor valójában tényleg műtárgyakról beszélhetünk. Sőt, az előzetes elképzelések szerint remélhetően a Ludwig Múzeum gyűjteményébe kerülhet két-három most a biennálén bemutatkozó alkotás. Pedig nagy utat jártunk be a kiállítás megítélésével kapcsolatban. A múzeummal való korai egyeztetések egyik-másikán még elhangzott, hogy „mérnökök vagyunk”, és azt gondolom, hogy a gyűjteménybe kerülés lehetősége önmagában kifejezi, hogy sikerült tágítanunk a Velencei Építészeti Biennálé hazai megítélésének horizontját is: az építészet is lehet művészeti ügy, és örülök, ha ezen állítás mögé a legnevesebb hazai művészeti intézmény is fel tud sorakozni. Miközben mi ahhoz a koncepcióhoz nyúltunk csak vissza, amikor az 1980-as első nemzetközi építészeti biennálé alkalmával az építészek műtárgyakat állítottak ki. Bár az elején negatívan fogalmaztam, de a halasztás egyértelmű pozitív hozadéka, hogy az extra időt ennek a művészi megfontolásnak a nyomtatékosítására tudtuk használni: a kész műtárgyakat a Ludwig Múzeum tereiben nagyon szépen be tudtuk fotózni és a katalógusba valódi műtárgyforatók, s nem tervrajzok vagy virtuális képek kerülhettek be

OCTOGON: Ugyancsak kézenfekvő a kérdés, miszerint maga a világjárvány, a pandémia utólag beépült-e a kiállítási koncepcióba, vagy a katalógus tartalmába?

Csóka Attila Róbert: A pandémia léptékéhez képest, vagyis abban a léptékben, ahogyan a járvány az egész folyamatot befolyásolta, nem. Nyilván ez egy személyes érzelmi állapot is, amin keresztülmentünk. Nehéz elvonatkoztatni attól, hogy a pályának azon a pontján lévő építésziroda számára, ahol mi vagyunk, illetve ahol Kovács Dániel kutatóként tart, mekkora lehetőség a bemutatkozásra a biennálén. Pontosabban mekkora lehetőség lett volna, ha nincs a járvány körüli felfordulás. Másfelől az is igaz, hogy a Sarkis-féle felhívás talán a pandémiával nyert valódi értelmet.

Molnár Szabolcs: A kiállítás, amit eredetileg megterveztünk,

nem módosult lényegében. A koncepciókban nagyon erős referencia a csoportos kiállításokhoz fűződő történeti viszony, az azokhoz történő csatlakozás, Paolo Portoghesi 1980-as első biennáléja és a La Strada Novissima szellemiségének felidézése. Ebből fakadóan maga a kiállítás fizikai megvalósulása, a kiállítási tárgyak fizikai manifesztációja kezdetektől fontos alapvetése volt a programunknak. Ebből is következik, hogy nagyon fájó dolog lett volna, ha ebből az anyagból kizárólag egy online kiállítás jöhetett volna létre.

Kovács Dániel: Az elmúlt évben sokszor el kellett mondanunk magunknak: a mi témánk továbbra is releváns, függetlenül attól, ami a világjárványban történik. Olyan sokszor, hogy ma is töretlenül hiszünk benne. Ráadásul nem a pandémia az egyetlen dolog, ami az elmúlt egy évben történt. Például Pritzker-díjat kapott a Lacaton & Vassal építészduó. Az ő munkásságuk szorosan kapcsolódik ahhoz, amiről mi beszélünk. Egész egyszerűen más hivatkozási pontokat kell figyelembe vennünk, nem a vírust. A mi kezdeményezésünknek két alapelve van. Egyfelől a hálózatosodás, az, hogy egy networkben dolgozunk. Másrészt az az állítás, hogy az építészeti örökség kérdéseiben nem egy válasz létezik. Egymillió válasz van. Annyi válasz van, ahány példa.

Két hozzájárulásunk a későmodern építészeti örökségről történő eszmecseréhez: mi lenne, hogyha sokan gondolkodnának erről a korszakról, és mi lenne, ha felismernénk, hogy nagyon sokféle megoldás létezik.

OCTOGON: Sokunk számára a network, a hálózatos együttműködés nem jelent újdonságot, és nem értem, hogyan vált ez nálatok központi elemmé. Gondoljunk a HelloWoodra, a KÉK-re vagy a pecha kuchákra, a TED-ekre, az Új Irány munkamódszerére, a partitív tervezésre, ezek mind a kollaborációra, a networkre épülnek. Ez az együttműködési modell az alkotói fo-

lyamatokban, a tervezői praxisban, a tudástranszferben köznyelvé vált évek óta. Miért kap ekkora hangsúlyt mégis a projektetekben?

Kovács Dániel: Ha belegondolsz, akkor ebben a helyzetben van jelentősége és jelentése annak, hogy networkben dolgozunk. Mert annak ellenére, hogy az építészeti biennálék során voltak már nemzetközi együttműködések a magyar pavilonban, de ilyen széleskörű nemzetközi kollaboráció még nem valósult meg. Olyan programra, hogy az alkotók különböző országokból jönnek és egy magyar témára reflektálnak, nem emlékszem az építészeti biennálé történetében. Amikor az első, és mint utóbb kiderült, egyetlen kurátori találkozózn alkalman nyílt pár mondatot Sarkisszal beszélni, ő is ezt emelte ki a pavilonunk kapcsán, és erre visszatért egy újabb nyilatkozatában is. Nem mi vagyunk ugyanis az egyetlen pavilon, amely elindult ebbe az irányba. Igazad van, hogy mindennapos dolog networkben dolgozni, de a velencei biennálén mégsem evidencia.

Csóka Attila Róbert: Úgy gondolom, hogy az építészeti gyakorlatban sem feltétlenül létező a networkelés. Mi a hálózatosodásra egyfajta eszközként tekintettünk a magyar építészet disztribúciójában. Alapvetően azt tapasztaltuk, hogy a magyar építészet szereplői zárványszerűen kommunikálnak nemzetközi plénum előtt és nincsenek élő, személyes szakmai kapcsolataik a nemzetközi szinten. Itt most nem a Dezeen- vagy ArchDaily-publikációkra gondolok, hanem az építészeti biennáléokra, kurátori pozíciókra, konferencia-előadásokra történő meghívásokra, bizonyos válogatásokban történő szereplésre.

Molnár Szabolcs: A fiatal magyar építészek befelé hálózatosodnak. Nagyon

„A mi kezdeményezésünknek két alapelve van. Egyfelől a hálózatosodás, az, hogy egy networkben dolgozunk. Másrészt az az állítás, hogy az építészeti örökség kérdéseiben nem egy válasz létezik. Egymillió válasz van. Annyi válasz van, ahány példa.”

kevés esetben kifelé. Létezik egy elfelejtett hálózat a régió építészirodái között, amelyek hasonló kvalitásokkal, potenciállal, azonos történelmi élményekkel, „közös nyelven” tudnak beszélni akár a magyar építészetről is. A régióban mindenfelé van „Teherelosztó”. Létezik egy erős mentális hálózat, amit nem használunk eléggé.

Smiló Dávid: A magyar építész networkje a nemzetközi kuratori, múzeumi, akadémia elitben nem létezik. Régóta az a vágyam, hogy legyen egy Hungarian Architecture International Impact Index. Ez egy olyan éves dokumentum lenne, amely azt mutatja meg, hogy az adott évben az összes nemzetközi kiállításon, rendezvényen, konferencián mennyi magyar építész szerepelt, kapott meghívást, állított ki. Egy olyan dokumentum lenne ez, ami releváns tudna lenni, a fizetős marketing kamu díjak tömkelegével szemben.

OCTOGON: Ugyancsak problematikus számomra, hogy ti evidenciának tekintitek azt, hogy közös a kulturális alapszövet a régióban. Szerintem már a szocializmus internacionalizmusa is elfedett egy csomó kulturális különbséget. Nem vett tudomást a régió gazdag kulturális mintázatáról, a különbségekről. A rendszerváltás óta ezek mintázatok kerültek felszínre. Eltérő politikai, gazdasági, kulturális fejlődési vonalakat látunk.

Kovács Dániel: Három dolog van, ami a látszat ellenére közös a régióban: elsőként a régi rendszer társadalmának elmúlása, a második a fordulat élménye, a harmadik pedig az, hogy annak a rendszernek az épületei a mai napig velünk vannak. Ez három olyan állítás, amit nem igazán lehet vitatni. További kérdések például ezeknek a házaknak a mai percepciója, hogy milyen funkcióval, milyen anyagokból épültek stb., már nyilván országonként eltérnek. Ugyanakkor a legfontosabb pont, miszerint volt egy társadalom, ami már nem létezik, hogy ezt a változást átéljük és valamiféle traumát okozott, akár pozitív, akár negatív módon, és ezek a házak mégis a mai napig itt vannak, az a régióban közös. Van közös beszélőnyelvünk. A Transmodern konferenciák, amit korábban szerveztünk, meggyőzően bizonyították számunkra, hogy van egy ilyen közös tudás- és tapasztalathalmaz. A velünk egykorú építészekkel a biennálé kapcsán folytatott munka is bebizonyította, hogy egész egyszerűen sokkal könnyebben megtaláljuk a régió belüli közös hangot, közös referencialmázt, mint mondjuk a nyugat-európai alkotókkal.

Smiló Dávid: Elfogadom, hogy a rendszerváltás előtt és után is nagyon más épített minőségek jöttek létre, de maga a változás élménye közös volt. A tőke megjelenése az építőiparban rendszerszinten nagyon hasonlóképpen ment végbe. Ugyanúgy azokat az üresket töltötte ki ez a tőke az ingatlanfejlesztésekben minden országban. Fontos azt is látni, hogy a programunk egy generációs válogatás. Olyan fiatalokat válogattunk be, akik lakótelepeken nőttek fel vagy a nagymamájuk a lakótelepen lakott. Megélték a szocialista rendszer épített környezetét és annak a folyamatos elmúlását.

Molnár Szabolcs: Az alkotók kiválasztása egyébként hasonló konstrukciós folyamat volt, mint az épületeké. Volt egy nagyobb merítésünk, amiben szempont volt, hogy ebben a régióban praktizálnak-e az alkotók, illetve a praxisuk része legyen az, hogy foglalkoznak, gondolkodnak erről az örökségről. Fizikai vagy elméleti kapcsolatuk van ezzel a korszakkal. Sajnos a pandémia miatt csak egy alkalommal sikerült ideutaztatni a résztvevőket, de ez nagyon fontos pillanat volt, egy fantasztikus hétvége. Épületbejárások és jól tematizált panelbeszélgetések zajlottak, viták és közös kérdésselvetések hangzottak el, amelyek ugyancsak visszaigazolták a közös mentális hálónk létezését, amire rá lehet csatlakozni. Például a felkért irodáknak nem kellett elmagyarázni, hogy pél-

dául mi a művelődési ház. Ez egy angolnak vagy franciának elmagyarázhatatlan fogalom. Aztán összepárosítottuk a tervezőket az épületekkel. Bizonyos esetekben a kiválasztás nagyon egyértelmű volt, más esetekben kvázi pénzfelbontás döntött.

Kovács Dániel: Az alkotók kiválasztása során például nagyon érdekes tapasztalat volt, hogy szlovén partnert végül nem találtunk. Sokat gondolkodtunk azon, miért történt ez. Amennyire a szlovén kortárs építész 10-15 éve meghatározó volt a régióban, most nincs olyan iroda, ami az elmúlt 10 évben jött létre és kritikusan képes reagálni arra az örökségre, ami a rendszerváltás előtt épült.

OCTOGON: Az alkotók kiválasztása után a kiválasztott magyar épületekre szeretnék rákérdezni. Milyen szempontok alapján kerültek be az épületek, és miért 12-es lista? Gondolatok-e arra, hogy az épületek listája egyfajta kánont jelöl ki, hogy a kiválasztás aktusával, a biennálén történő bemutatásával óhatatlanul kánonképző helyzetbe kerültek.

Csóka Attila Róbert: Nem. Nekem személyesen az az álláspontom, hogy nem szükíténénk le ennyire a középmodern, későmodern építészeti kánont erre a 12 épületre. Nem annyira reprezentatív a válogatásunk, hogy leírja ezt a korszakot. Nem gondolom ezt kánonsémának.

Kovács Dániel: Ugyanakkor a mi projektünk részben – és ez egy jogos kérdés – a kánon átírásáról is szól. Mert miről szól a kánon? Arról, hogy vannak házak meg vannak a „jó házak”, a kanonizált épületek, amikkel nem kell foglalkozni. Mi azt mondjuk, hogy ennél a korszaknál nem így kell gondolkodni a kánonról és az épületekről, hanem rengetegféle mód van, ahogyan egy házzal, az épített örökséggel bánni lehet. Ha úgy tetszik, mi valójában másodvonalbeli házakat válogattunk, nem olyanokat, amelyek egy az egyben leképeznek a korszakot, hanem amik vitatottak, az elpusztítás, a lebontás határán állnak. Azt szerettük volna, ha minden alkotó szabadon és bátran gondolkodik, asszociál a kiválasztott házakkal kapcsolatban. Ha valóban ikonikus, kanonikus házakat választunk, óhatatlanul lett volna valamiféle mentális korlát még a külföldiek számára is, hogy vajon meddig lehet elmenni egy ikonhoz való viszonyban.

Molnár Szabolcs: Annyival talán ki lehet egészíteni, hogy a korszakon és a funkcionális lehatároláson túl a válogatásnál szempont volt, hogy valamennyire mégis ikonikus házak legyenek. Legyen atmoszférája, jellegzetessége az épületnek. Emellett interaktív kellett lennie, nem választottunk olyat, amit többször átépítettek, fel van újítva. Olyan házakat választottunk, amikkel korábban egyáltalán nem foglalkozott senki.

Csóka Attila Róbert: Még egy szempont volt, hogy a kiválasztott épületek veszélyeztetettek legyenek. Vagy alulhasznosítottak, vagy sajnos úgy tűnjön, reális az esély, hogy eltűnnek. Ráadásul a két leginkább ikonikus, a hagyományos kánonba leginkább illeszkedő épületet – a Teherelosztót és az újpesti Ady Művelődési Házat – azóta valóban le is bontották. Ha az építészekben létezne is valamiféle önkontroll, hogy a kanonizált épületeket megőrizték, a hatalom ezt az önkontrollt nem gyakorolja.

Kovács Dániel: Persze sok egyéb szempontot is számításba vettünk a kiválasztásnál, például azt, hogy legyen a házak tervezői között nő. Visszatérve a bontás kérdésére: szerettük volna tudatosítani a programunk résztvevőiben, hogy az benne van a pakliban, hogy ezeket a házakat le fogják bontani. Amikor kértük az alkotókat, hogy adjanak felvetéseket a 12 házról, azt is megmondtuk nekik, hogy ez a spektrum teljes egészében nyitott. Tehát ez is benne van, hogy ők mint kiállító alkotók a bontásra tesznek ajánlatot. Ebben az interjúban már el is lehet mondani, hogy konkrétan a Teherelosztóra fantasztikus reflexió érkezett még a valódi bontás előtt. Az A-A Collective ugyanis megtervezte a teherelosztó temetését. A háztól való elbúcsúzás egy öt éves búcsúzási folyamat, gyász keretében. Ennél adekvátabb választ egy még nem létező, de anticipált történetre nem is kaphattunk volna.

A HÁZ ÁLMA

**BUJNOVSZKY TAMÁSNAK A PESTÚJHELYI KÓRHÁZ
BEJÁRÁSÁRÓL KÉSZÜLT FOTÓI MELLÉ**

Szerző: KOVÁCS DÁNIEL

2021 (1980 KÖRÜL)

Tomay Tamás irodájának ajtajában állok. Borús az idő, odakintről a félig leeresztett redőnyökön keresztül napfény szűrődik be az ötödik emeleti garzonba. A szoba közepén három összetolt dolgozóasztal. Tőlem jobbra mustársárgára festett, teljesen csupasz fal, balra szikár rendben sorakozó mappákkal és magazinokkal megpakolt polcok. Széll László vászonkötésű alapművei, lejjebb a MÉSZ Architektúra-sorozatának darabjai a modernitás klasszikusaival. Mies van der Rohe kötete kicsit kilóg, két beledugott cetli a Tugendhat-házat jelöli. Szemben, az ablak mellett a Molnár Farkas-díj, a vörös kockaház finom vonalú alaprajza – ez és egy borvörös óra lógnak csak a falon. Az asztalon kisebb-nagyobb makettek, natúr fából, finoman színezzve; fahegyező, Rotring-hegyek, radír, finomszálú kefe, post-it-szeletek szálkás sorokkal. Műanyag vonalzó, piros nagyító – színe szinte leugrik az asztalról. Egy alaprajzon szemüveg pihen. Az egyik mappából kettéhajtott A3-as pauszrajzok kerülnek elő. A kórház munkaközi tervei, gondosan bevonalazott, 7,2-es rászterre applikálva. Ez a tervváltozat is hét traktussal dolgozik, de a megvalósultnál kisebb programmal és jóval szabadabb térkezeléssel. És persze szigorú szimmetriával itt is, bár ez a ház összesen csak ötszintes. A hosszanti középtengely mentén az egyik oldalon fedett váró, a másik oldalon udvar kapott helyet. Az épület mértani középpontjában, az átriumban szabálytalan formájú folt. Közelebb hajolok, hogy kibetűzzem. „Nyirfa” – olvasható, itt is a jellegzetes betűkkel. A homlokzatról egycentis, pufók emberkéik integetnek önfeledten, Le Corbusier Modulorjának pózában. Gondosan körberajzolt, sötét sziluettek sorakoznak a helyszínrajzon, a Geisler Eta, az Órjárt, a Neptun utcák és a Pestújhelyi út közti, szabálytalan területen. Két narancssárgára satírozott forma jelöli a hatvanas évekbeli fertőző szárnyat és a Molnár Farkas és Fischer József tervezte egykori személyzeti épületet a telek sarkában, akkor TBC-épületként – ennek a rekonstrukciónak ezek is részei lettek volna. Egy másik mappa a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia székfoglalójához készített anyagot tartalmazza a kórházról. Fedlapján átlátszó plasztiktasakba csúsztatva alumíniumra nyomtatott, precíz perspektivikus rajz az átriumról – ugyanaz, ami a Magyar Építőművészet 1984/4. számának címlapján is. Mellette papírszeletke.

1.(Pestújhely)

Vágyunk folyamatosan arra a középre, aminek végtelen sokasága lehet, amiből az egyet, az alkalmi felismerés választja ki.

Itt az udvar az.

Itt juthat eszünkbe, hogy még megúszhatjuk.

1984 (1985)

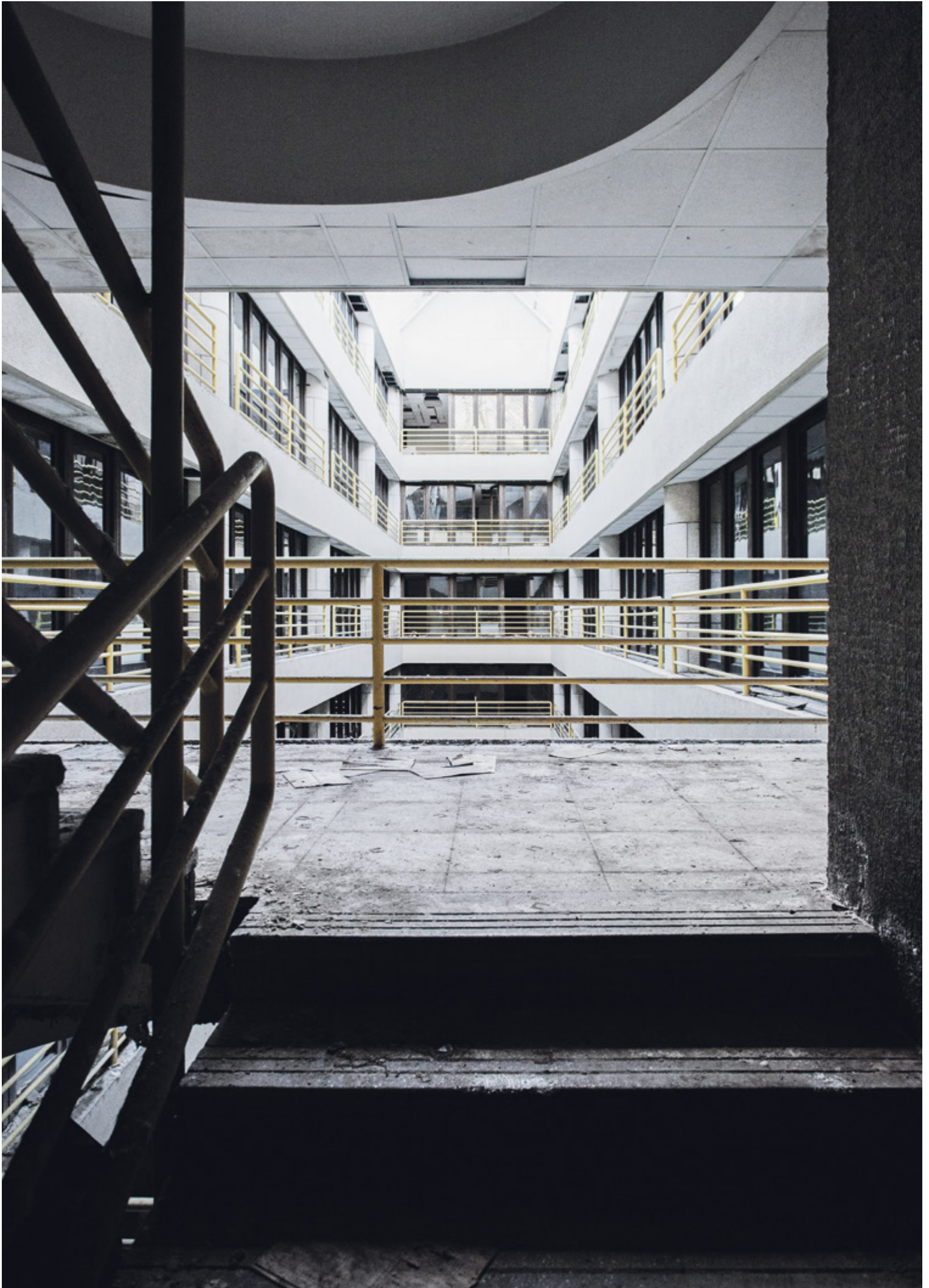
A33 terv, 99 mondat címmel megírt akadémiai székfoglaló első munkája és első három mondata a pestújhelyi kórház, bár az életműben korántsem ez az első állomás. A MÉM MDK Magyar Építészeti Múzeum 117-es szobájának Salgó-palcain sok-sok folyóméteren sorakoznak az Ybl Miklós-díj rendszerváltás előtti pályázatai. A formátum azonos: négyzetes fotónagyítások, rajzok, jellemzően fekete műbőrmappába kötve, összeszíjzva. Ha elég sokat lapozgatod őket, a kezed átveszi a műbőr jellegzetes szagát. Varga Levente és Tomay Tamás közös pályázatában az észak-pesti kórház és rendelőintézet pályázati terve, a Semmelweis Stáhly utcai épületének terve, valamint a Pestújhelyi kórház sebészeti épülete szerepel. A három közül csak az utolsó valósult meg. Tomay életrajzában összesen négy megvalósult épület: a pestújhelyi kórház, a Rókushegyi lépcsőn emelt bérlakások és előadóterem (külön) és a mihálygergei postahivatal. A pályázatot rajzok és fekete-fehér fényképnagyítások kísérik. Nem kimódolt építészeti fotók, hanem hirtelenjében elkattintott hangulatképek ezek, a még nem teljesen befejezett építkezésről – akkor lehetett fotózni. Némelyik elmosódott emberek tűnnek fel, a homlokzat könyörtelen geometriájának kulisszája előtt téblábolva. A személyes kedvencemen a Neptun utca túloldalán működő Bújóska Óvoda lurkói láthatóak. Nálam csak néhány évvel idősebbek, félősen pislognak a kamera felé; mögöttük irdatlan gépezetként magasodik a ház. 1985-ben Varga Levente (1939) és Tomay Tamás (1948) megkapják az Ybl Miklós-díjat „a Pestújhelyi Kórház Sebészeti épületének színvonalas építészeti megformálásáért”. Tervező: ÁÉTV. Tervezés: 1980-1981. Építés: 1981-1984.

„Az épület négy utca által határolt kórházi területen épült fel, a szovjet hadsereg részére a magyar kórháztervezési irányelvek és szabványok szerint. A helyszín eredetileg homogén, építészeti egységes épületállománya és karaktere a sorozatos átalakítások és hozzáépítések során megbomlott, a kialakult pavilonos rendszer továbbvitelét a »feszés« program lehetetlenné tette, így az új épület környezetben betöltött szerepe szükségszerűen nem alkalmazkodó, hanem meghatározó jellegű lett. A rendkívül tömör, 138 m hosszú, 38 m széles és 5 szintes épületkubusban 260 ágyas sebészeti pavilon, és az egész kórházi együttes programjának megfelelő nagyságú, 570 ágyas diagnosztikai rész került elhelyezésre. A lineáris szervezésű héttiraktusos alaprajz szervező eleme az épület teljes magasságában végigmenő – függőleges közlekedési blokkokból, vizes csoportokból, társalgókból, fedett belső udvarból és földszinti előcsarnokból álló – hosszirányban szimmetrikus térsor. A tartószerkezet SCAN FORM zsaluzattal készülő monolit vb. harántváz. Noha a tervezők részletes javaslatot dolgoztak ki az orvostechnológiára, berendezésre stb., e kérdésben a szovjet szervek saját hatáskörükben – a magyar partnerek közreműködését kizárva – intézkedtek.”

2021 (ÉVSZÁM NÉLKÜL)

Az említett szovjet szervek negyvenhét évnyi ideiglenes állomásozás után, 1991 júniusával hagyták el az országot. A pestújhelyi kórházból minden mozdítható hasznos tárgyat magukkal vittek. A tizenhét esztendősen, 1931-ben elhunyt Geisler Eta, aki a halálos tüdővészét a kommunista szimpátiatüntetés miatt kapott fogház alatt szerezte, nem ment át az új rendszer vizsgáján. A róla elnevezett utca visszakapta korábbi titulását, ma újra Adria. A szovjet katonai kórház funkciója megszűnt, épületeit ma a legkülönbözőbb célokra használják; a legtöbbet semmire. A Neptun és az Órjárt utca sarkán – ezek a nevek rendszerfüggetlennek bizonyultak – vadkék mentőállomás épült. Néhány lépéssel arrébb magasodik az egykori sebészeti tömb. Burkolata koszoszürkére kopott, ablakaiból kiverték az üveget. Grandiozitása, ha lehet, így még hátborzongatóbb. Az utca kevés járókelője nem vesz róla tudomást, mintha attól tartanának: szemkontaktusra ugrik. Az alig nyolc évig használt épület, kora Magyarországnak legmodernebb kórháza felújítására, hasznosítására számos elképzelés született, de bűnei – hogy egy félresiklott korban emelték, funkciója pedig nem bizonyult időtállóknak – a mai napig többet nyomnak a latban, mint erényei. Pedig ezek az erények csak mostanra, harminc év elmúltával látszanak igazán kikristályosodni. A hetvenes évek építészete rosszkedvű kommentárok szerint az iparosodás túlbujánzásáról, az alkotó kézjegyének eltűnéséről szól. Pedig a házgyárakon túli világ igazán izgalmos, strukturalista törekvései néhány fontos műben képesek voltak kicsúcsosodni. Ezek a házak térbe írt szerkezetiségükkel, alaprajzukon és homlokzatukon az alapformák ismétléseivel, ötvöztetésével, szimmetriájukkal és konzekvens anyaghasználatukkal egy felbolydult korban keresték a tiszta geometria nyugópontját. A mindennapok kínjaitól, a diktált formák és matériák használatától, a hagyományokba kövesedett mesterek világától ellépve képezték saját univerzumot. Ebben az univerzumban kereng a pestújhelyi sebészeti tömb bolygója. Gigantikussá nagyított arkhitekton, lépték-, kor- és stílusfüggetlen építészeti vízió, amelyet nem az építés kora és társadalma, hanem pusztán létezése tesz radikálissá, és nem csak a Neptun utca léptékében, de a teljes hazai építészeti viszonylatában is. A vaskerítés mögött szunnyad a sebészeti kórház tömbje, Varga Levente (1939-2019) és Tomay Tamás (1948-2021) munkája. Lehet, hogy bármelyik pillanatban talpra ugorhat, ha rásandítunk. De az is lehet, hogy már nem is lélegzik, vagy csak egészen halkán. Jelét, most éppen, létezésének nem adja. De ott van, bármilyen irányba forduljon a nap a Neptun utca fölött.

(A szerző művészettörténész, a MÉM MDK Magyar Építészeti Múzeum munkatársa)

Aranykeretbe foglalt épület

AZ NI DEBRECENI CAMPUSÁNAK
ÚJ IRODAÉPÜLETE

◀ Mint a korábban megvalósult épületeknél, itt is szinte védjeggyé vált az aranyozott homlokzati rácsozat

Az épületegyüttest lezáró egység homlokzatából egy markáns üvegkubus ugrik ki a térbe, ami magába rejti a szinte lebegő lépcsőházat

Építész vezető tervező: MICHAEL COJOCAR – CMA ARCHITECTS
Szerző: BÁN DÁVID | Építészet fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

Ipari környezetben, de a megszokott dobozokhoz képest lényegesen magasabb építészeti minőséget kínál az NI debreceni campusa. A CMA Architects nyújtotta színvonal pedig a fejlesztés elmúlt húsz évében szemernyt sem csökkent. A történet úgy indult, mint számos amerikai üzleti sikersztóri. Három fiatal mérnök az 1970-es években együtt dolgozott az austini Texasi Egyetem kutatólaboratóriumában, amikor egy adatelemzési feladat kapcsán rájöttek, hogy nem áll rendelkezésre számukra a megfelelő hatékonyságú adatgyűjtési módszer. Ezért úgy döntöttek, hogy saját eszközt fejlesztenek, amelyhez – ahogyan ezt a hasonló sikertörténetek szinte kötelező narratívájából már jól megtanulhattuk – az egyikőjük garázsában alakítottak ki műhelyt és jegyezték be a hármuk nevére céget 1976-ban. Ezzel elindult a National Instruments (majd 2020-tól hivatalosan: NI) cég felívelése.

Az eleinte szinte csak az amerikai piacot megcélzó, mérési és irányításautomatizálási területen élvonalbelivé fejlődő vállalat az ezredforduló után már leginkább exportra termelt, ezért ésszerű volt az elgondolás, hogy magát a gyártást is helyezzék a felvevőpiac közelébe. Így története során először az NI létrehozta tengerentúli gyártóegységét, egyenesen Debrecenben. Hosszas nemzetközi kutatás után találtak rá a hajdúsági város nyugati határában akkoriban formálódó Határ úti Ipari Parkra. Mint minden hasonló hazai létesítmény, a terület alapvetően hozta a megszokott formáját: üzemcsarnokok, raktárak dobozszerű képződményei sorakoznak egymás után.

Az NI célkitűzése azonban már kezdetektől fogva az volt, hogy az ismert és olcsó dobozmodell helyett építészeti minőséget teremtsen. Céljaihoz pedig szerencsésen talált rá a Michael Cojocar alapította és vezette CMA Architects kanadai-magyar építészeti irodára. A cég és az építész iroda képviselőinek a kétezres évek elején sikerült olyan módon lefektetni az egész campus racionális beépítési és fejlesztési terveit, hogy az két évtizeddel később is megállja a helyét. E mentén kezdődött el a 13 400 négyzetméteres gyártócsarnok és a hozzá kapcsolódó első adminisztratív és kiszolgáló szárny megépítése.

A cég vezetése az együttműködés legelején megfogalmazott három alapvetést az építésznek számára: olyan épületet szeretnének, amely már önmagában tükrözi a cég termékeinek magas minőségét; egy olyan épületet, amely akár a munkáltatói márka népszerűsítésének, valamint a cég marketingtevékenységének eszköze is lehet. Az építész irodának sikerült már az első, A jelű épülettel egy olyan alapvetést kidolgozni, amely jól adaptálható lett a további fejlesztéseknél. Ha nagyon le akarnánk egyszerűsíteni a képletet, a tervezőknek nem volt más dolguk, mint a jól bevált modellt az újonnan felmerülő igények függvényében alkalmazni.

A gyártócsarnok kiszolgálására újabb irodai, kutató- és fejlesztői, mindehhez pedig a megfelelő szociális terek megteremtésére volt szükség, így a campus az eredeti alaprajz alap-

ján szépen fokozatosan elkezdett beépülni. Az alapépület mellé elkészült a B jelű, kisebb épület, és idővel azt ölelte körbe a lényegesen nagyobb C irodatömb, majd nemrég készült el a terület nyugati határán a D épület. Ezzel lényegében teljessé vált az a tengely, amely a gyárépületet is kiszolgáló bejárati ponttól kiindulva köti össze az összes irodaépületet, majd ér véget egy apró geggel a terület szélén. Eszerint mint minden épület, a D is kapott egy saját, noha kevésbé hangsúlyos bejáratot, amelyet egy három filigrán oszloppal lehatárolt előtető keretez. Mindez úgy lép ki a házból, mintha folytatná azt a bizonyos fő tengelyt, de közben már utal arra is, hogy a következő lépéshez, egy jövőbeli fejlesztéshez itt bizony már be kell fordulnunk a sarkon. A terület utcai, északi oldala ugyanis teljesen beépült, igény esetén jövőbeni bővítés, a fejlesztési terv értelmében már csak a terület belseje felé lehetséges.

A szerényebbnek ható bejárat egy szellős, nagyvonalú, átriumszerű belső előteret rejt magában, amelynek legfőbb téralkotó eleme a levegős, finoman megmunkált lépcsőház. A cég és a tervezők közös elgondolása egy egészséges munkahely megteremtése volt, s ennek egyik, szokatlanul is mondható megoldása lett az, hogy a lifteket minél inkább elrejtették, a térképzés pedig a markáns lépcsőház felé tereli az épület használóit: használjuk kérem a lábunkat! Az alulról nyersen hagyott, feltárulkozó acéltámasztékon nyugvó lépcsősor a finoman kidolgozott, szélükön lekerekített, egymástól szinte ellibenő fokokból úgy épül fel, hogy azok szemből nézve szinte lebegnek egymáson. A hatást jól erősíti a tömör korlátok alsó részében, a kisebb kivágásokban elhelyezett rejtett világítás is. A tágas, az épület teljes magasságában megnyíló – a lebegő lépcsőházat is magába foglaló – fogadótérben a recepció mellett egy közösségi teret, egy lépcsőzetesen kialakított, szabadon használható kisebb emelvényrendszert találunk, amely fizikailag és vizuális összhatásában is kapcsolódik a világos pácolású, fából készült lépcsőhöz.

Míg a földszint a közösségi találkozások, kisebb és nagyobb rendezvények tere, addig a további emeleteken hagyományos, magas minőségben kialakított irodatereteket találunk. Az egyterű irodákból könnyű válaszfalakkal határolták el a tárgyalókat és pihenősarkokat, a munkatársak a közös konyhapulton és ebédlőben étkezhetnek. A különböző funkciókat a határozott, változó színvilágok is jól elkülönítik egymástól, de összhatásában mégis tágasak, átláthatóak az emeletek. Az irodaszinteket felülről is egy közösségi tér, a parkos kialakítású, részben beárnyékolt zöldtető zárja. A növénytaroló kazetták között fapallókkal kiképzett sétányok húzódnak, amelyeken ülőalkalmatosságokat is elhelyeztek. A tetőzet két szélére, burokba rejtve került az energiatékony, LEED minősítésű épület gépészete is.

A teljes magasságban összenyitott szintek tökéletes átlátást biztosítanak a recepcióhoz megérkezőnek.

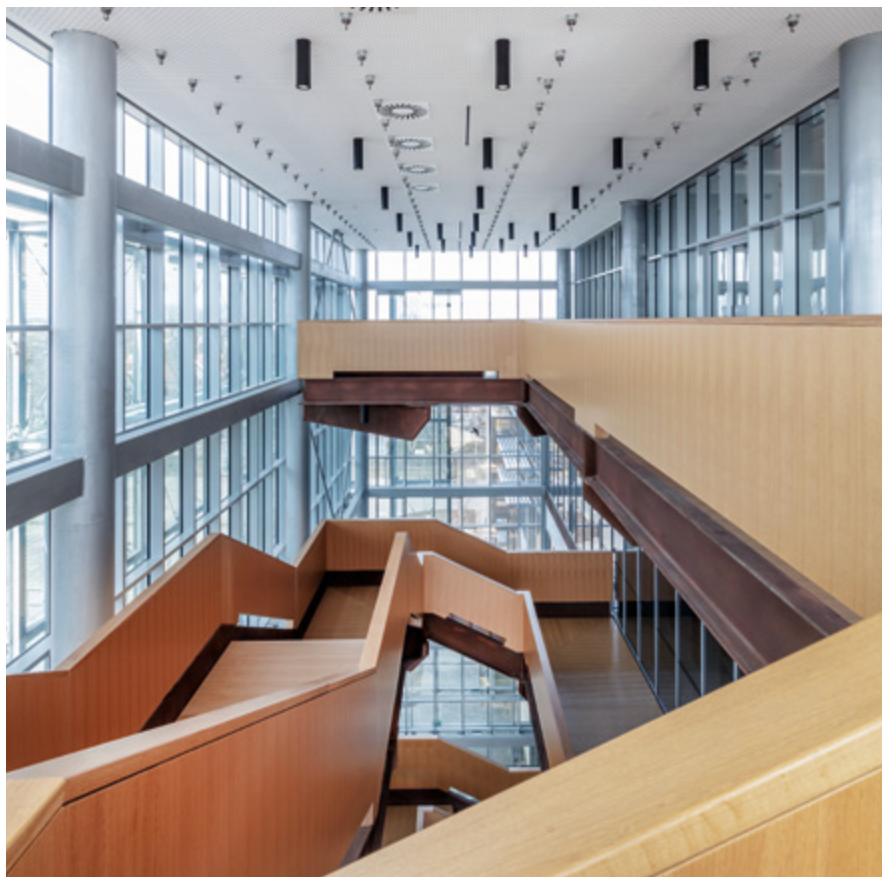

◀ A lebegő hatású lépcsőzet alulról szerkezetében tárulkozik fel

› A teret könnyeden uraló lépcsősor korlátja és fokai egyedi fakidolgozást kaptak

A teljes üvegfelületű homlokzatot hővédő fólia védi, helyenként pedig a térből kilépő második burkot is kapott. A sarkokat – akár a korábbi épületeken – bástyaszerűen kialakított aranyozott hálóréteg zárja, mindez erőteljes karakterisztikát ad a homlokzatnak. Az üvegfelületek tagolásának ritmusa, a nyugati véghomlokzaton a lépcsőházat rejtő, a térbe kilépő üvegfal és az épületet körbevevő párkány összhatásában a korabeli modernista ipari épületek archetípusára emlékeztet. Az NI lényegében mostanra kiteljesedett épületegyüttese markáns, karakteres nyitányt ad a debreceni ipari parknak, egyben magasra teszi a lécet a térség további fejlesztéseihez. A telepek nagy része a hagyományos megoldást választotta, de találunk itt azért más, kiemelkedő példát is, így a Richter közösségi és irodaépületének sikerült hasonló építészeti minőséget villantania.

A ma már hagyományosnak mondható egyterű irodákat kisebb boxszokkal próbálják finoman darabolni

› A közösségi helyiségekben és tárgyalókban a megszelídített ipari architektúra köszön vissza

Domináns színvilág ad külön karakterisztikát minden közösségi térnek és helyiségnek

Az irodaszinteket felülről is egy közösségi tér, a parkos kialakítású, részben beárnyékolt zöldtető zárja. A növénytaroló kazetták között fapallókkal kiképzett sétatányok húzódnak.

A gondosan válogatott bútorzat és belsőépítészet az otthonok világát igyekszik becsempészni az irodai környezetbe

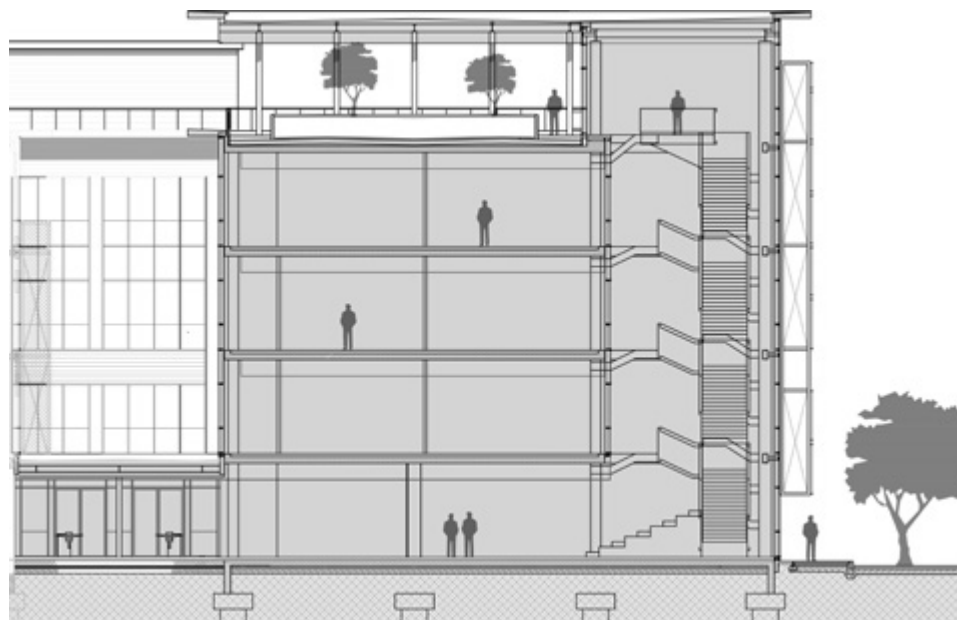

Az NI, története során először, egy tengerentúli gyártóegységet is létrehozott. Hosszas nemzetközi kutatás után találtak rá a hajdúsági város nyugati határában akkoriban formálódó Határ úti Ipari Parkra.

A campus különböző időszakokban épült házai egységgé állnak össze

Befejezés éve: 2019
 Nettó alapterület: 6200 m²

Építészet és projektmenedzsment:
 CMA ARCHITECTS

Építész vezető tervező:
 MICHAEL COJOCAR
 Projektépítész: SZŐNYI KRISZTIÁN
 Építész tervezők: TÁNCSICS JUDIT,
 TÓTH ÁDÁM, SALVATORE DIFISCO

Belső kialakítás: SÁROSDI-MÁDI
 KRISZTINA, LÁNCOS ÁRON,
 SZLOVÁK JÁNOS
 (MÁDILÁNCOS STÚDIÓ)

VILÁGSZÍNVONAL MAGYARORSZÁGON

A National Instruments debreceni egységének bővítése.

A „D” irodaépület, a raktárépület és az átrium kialakításának építészeti, gépészeti és elektromos műszaki ellenőrzése saját fejlesztésű szoftveres támogatással.

3E INTERNATIONAL
PROJECT MANAGEMENT

ÉPÍTÉSI BERUHÁZÁSOK AZ ÖTLETTŐL A MEGVALÓSÍTÁSIG

- PROJEKTMENEDZSMENT
- BERUHÁZÁSLEBONYOLÍTÁS
- MŰSZAKI ELLENŐRZÉS
- MÉRNÖKI ÉS INGATLAN-
TANÁCSADÁS

www.3einternational.hu

Fotó: Kovács Tamás

fotó: Palkó György

IRODA AZ IRODÁBAN

A Henkel, a Bayer, a BOSCH, a Coca-Cola, a BASF nemzetközi referenciák után most itthon, az elsők között építették be a Woodtec VetroCUBE moduláris rendszerét Debrecenben, az NI új épületszárnyába. A forgalmazót, a tervezőt és a megrendelőt kérdeztük...

A munkavállalóknak az elmélyült munkavégzés mellett sokszor csapatban kell dolgozniuk és rendszeresen kommunikálni egymással. A közel 1500 főt foglalkoztató NI irodai területén a nyugodt és inspiráló környezet különösen fontos a koncentrált munkavégzéshez. „Az épület felújításának tervezésekor kérdőív segítségével, illetve egy workshop keretében felmértük a kollégák igényeit és szabadidős tevékenységeit. Ezek alapján határoztuk meg a tematikákat az irodatermekbe. A VetroCUBE-t magába foglaló helyiségben a foci rajongók voltak többségben, így ennek megfelelően terveztünk” – kezdte Gombás Lilla az NI Facility munkatársa.

Tervezőként pozitív meglepetés volt, hogy a külső - belső kialakításban, anyagválasztásban viszonylag nagy szabadságunk volt, annak ellenére, hogy VetroCUBE tárgyaló egy termék – kezdte Lánkos Áron, a Mádi-Lánkos Studio tulajdonosa, vezető tervezője.

Mit tud ez a room in room rendszer?

A német Woodtec által gyártott vetroCUBE moduláris rendszer egy helyiség a helyiségben megoldás, mely szabadon elhelyezhető szinte bárhol az épületben – magyarázta Gál Péter, a GMB Solutions Zrt. ügyvezetője. Könnyedén beszerelhető utólag is: az épület szerkezetétől függetlenül felállítható a munkahelyek

vagy a munkavégzés helyszínének közvetlen közelében és nem kell az épület falához, a homlokzathoz vagy a mennyezethez csatlakoztatni. Tökéletesen különálló helyiség, melyet integrálni lehet az épület hűtés, fűtés és tűzvédelmi rendszeréhez, de akár sajáttal is felszerelhető. A mennyezetre akusztikusan optimalizált ventilátor biztosítja a szellőztetést és a friss levegőellátást. A vetroCUBE moduláris felépítésű, rendkívül rugalmas rendszer, 1 főtől 8 vagy akár több fő befogadására alkalmas tárgyalóhelyiség is kialakítható, bármilyen egyedi méretben, minden elem újra felhasználható. A rendszer olyan kényelmi és műszaki megoldásokat kínál, hogy az előkészített helyiségbe a jelenlegi piacon fellelhető összes csatlakozási formával 1 nap alatt beszerelhető. Bizonyára mindenki kíváncsi a hangszigetelésére: az így felépített irodák 37 dB hangszigeteléssel bírnak, jól megválasztott anyagokkal és elemekkel a boxok akusztikája fejleszthető.

Milyen trendet vázol fel ez a konstrukciós megoldás?

Ez a folyamat pár éve kezdődött, az irodai telefonfülkékkel, amik elkezdtek később szerelhető tárgyalókká bővülni, nagyobb rugalmasságot és több teret biztosítva a felhasználóknak. Az új trend a flexibilitás igényéből született, a VetroCUBE könnyen áthelyezhető – bővíthető, a szerelési idő sokkal rövidebb, mint egy hagyományos épített szerkezet esetében. Másfelől ez egy fenntartható, takarékos megoldás, a szerkezet teljesen szerelhető, így az áthelyezés - átalakításnál nem kell új anyagot felhasználni és nem keletkezik hulladék – zárta Lánkos Áron.

Mi motiválta a MádiLánkos Studiót az Önök a Room in room rendszer betervezésére?

Az NI B épület felújításánál a megbízó egyik fő kritériuma a terek rugalmas használata volt, így kézenfekvőnek tűnt a VetroCUBE tárgyalók telepítése. Ez a rendszer olyan mozgásteret biztosít egy open space iroda kialakítás esetében, amit egy hagyományos szerkezetű, épített kistárgyaló nem tud.

■ DEKO üvegfalak ■ ABOpart mobilfalak ■ E-SMART okosfóliák ■ VetroCUBE Room in Room rendszerek ■ Egyedi megoldások

H-1139 Budapest, Lomb u. 37-39. B3 | Tel.: +36 1 270 9072 | Fax: +36 1 270 9073 | info@gmb.hu

NATIONAL INSTRUMENTS

LIGHT BY BE LIGHT!

FŐ PROFILJAINK:

- ALUMÍNIUM ÉS ACÉL NYÍLÁSZÁRÓK
- MINŐSÍTETT TŰZGÁTLÓ NYÍLÁSZÁRÓK
- FÜGGÖNYFALAK, ÜVEGTETŐK, ELŐTETŐK
- TÉLIKERTEK
- ROZSDAMENTES ÉS ÜVEGSZERKEZETŰ KORLÁTOK

TERMÉKEINKET GYÁRTJUK ÉS SZERELJÜK.

BÁRMILYEN FELMERÜLŐ KÉRDÉSSSEL,
PROBLÉMÁVAL KAPCSOLATBAN
KÉSZSÉGGEL ÁLLUNK RENDELKEZÉSÉRE.

Gafém Kft.

Iroda, bemutatóterem: 4100 Berettyóújfalú, Piac tér 17.

Telefon: +36-54-400-854 • Email: gafem@gafem.hu • Honlap: www.gafem.hu

OCTOGON deco

ÉVES ELŐFIZETÉSI LEHETŐSÉG!

WWW.OCTOGON.HU/MEGRENDELES
MEGRENDELEM@OCTOGON.HU

6 LAPSZÁM:

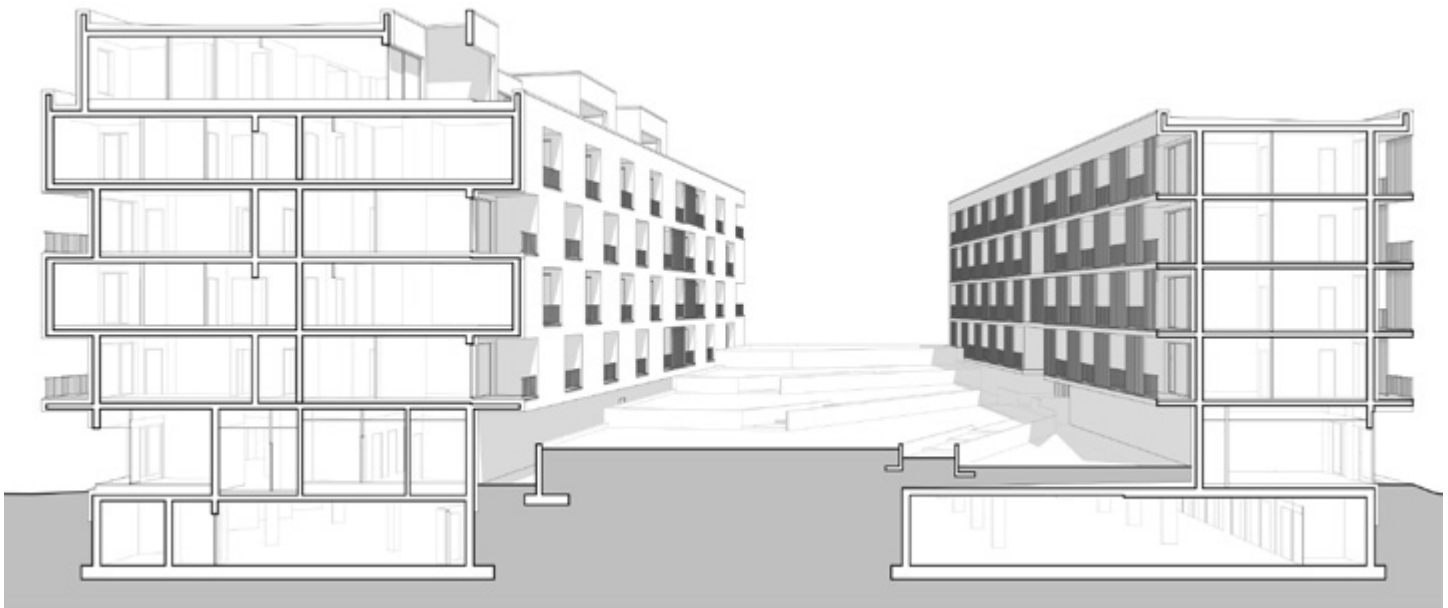
4.170FT/ÉV

Az Octogon DECO kapható minden **RELAY** és **INMEDIO** újságüzletben.

OCTOGON DECO
éves előfizetés

Frissesség és modularitás

RAKPART22 LAKÓ- ÉS IRODAHÁZ GYŐRBEN

Építész tervező: RUPPERT ANDRÁS – ZIP ARCHITECTS KFT. | Szerző: BÁN DÁVID
Építészeti fotó: PALKÓ GYÖRGY

Szines és játékos városkapu fogadja a Győr belvárosába a Mosoni-Dunát keresztező Széchenyi hídról érkező autósokat. A Ruppert András tervezte markáns épületegyüttes egyfajta útmutató is lehet a jövőben kialakuló új városrészhez.

Az átalakuló térségek, a funkcióváltáson áteső épületek és területek mindig izgalmas építészeti, urbanisztikai kihívást jelentenek. Ha pedig mindez egy folyóparttal is párosul, különösen magasra kerül az a léc, amit érdemes megugrani.

A győri Mosoni-Duna-partnak a belvárostól keletre eső szakaszára is akár igaz lehet a mondás, de egyelőre még sok a bizonytalanság. A kérdőjelek erdejének közepére azonban most egy határozott felkiáltójel került. Egy olyan szines, játékos, karakteres épületegyüttes, ami a jövőbeli városrésznek határozott nyitást adhat.

Kell azonban tennünk egy kisebb kitérőt a kérdőjelek világába, mert azok hosszú távon meghatározhatják a Rakpart22 elvezetésű, nemrég elkészült épületegyüttesnek – a felkiáltójelnek – kontextusát. Győr belvárosától keletre, a Mosoni-Duna partját korábban a masszív ipari élet jellemezte. Miután az 1880-as években Zechmeister Károly polgármester jól ráért a korszak nagy lehetőségeire, a frissen államosított vasút igényeinek műszaki kiszolgálására, minden eszközzel igyekezett a – jó pozíciójából adódóan – korábbi kereskedővárost egy ipari központtá átformálni. A folyópartot korábban a vízi szállításra épülő gabonakereskedelem uralta magtárakkal, malmokkal, elevátor házzal, de a vasút térnyerésével ez az iparág hanyatlásnak indult. A felszabaduló munkaerőt a külföldi tőke segítségével meginduló ipar igyekezett felszívni, létrejött elsőként a szeszgyár, majd a vasút igényeit megcélzó hatalmas gépgyár, a Rába. Az 1896-ban alapított, meghatározó hazai járműgyártó óriássá nőtt Rába 2000-ben, a racionalizálás jegyében döntött úgy, hogy a folyópart közeli központi telepét felszámolja, eladja. Az ipari és kiszolgáló épületek legnagyobb részét sajnálatosan lebontották, a múltból még hírvivő is alig maradt, a területen hatalmas lakópark-beruházást reméltek, amit azonban a 2008-as ingatlanválság elsodort. Ma helyét keresi a térség, amely lényegesen többre hivatott annál, minthogy egy-egy beruházó a saját elképzelései szerint, különösebb egységes koncepció nélkül tűzdelje tele házakkal. A térség komolyabb urbanisztikai végiggondolást és beavatkozást igényel.

A kérdőjelek mellett a terület különböző határoló vonalain óvatosan megjelent egy-egy épületegyüttes: az Árkád bevásárlóközpont mint hagyományosnak mondható pláza, az elmaradt lakóparktervből megvalósult egy karakteresnek egyáltalán nem mondható, szigetszerűen álló tömb és a mostani Rakpart22 lakó- és irodaház, amely már adhat egy olyan arculati kiindulópontot, amelyre akár hosszabb távon is lehetne építeni. A gombhoz a kabátot, hiszen egységes elgondolás még most sincs, sem a hatalmas felszámolt ipari területre, sem a folyóparttal közvetlenül határos, korábbi gabonakikötő térségére – ez utóbbi terület beépítése ugyan már korábban elkezdődött egy igencsak vegyes karakterű vízparti lakóházzal.

Ruppert András és a Zip Architects csapata egy olyan, a terület jövőjére nézve is kulcsfontosságú épület megtervezésére kapott megbízást, ami egyfajta városkapuként szolgál. Minden szempontból kiemelt lokáció: a történelmi belváros közvetlen

határában, a Szlovákia és a város északi része felől érkező hatalmas forgalmat lebonyolító Széchenyi híd tövében levő telek adta magát arra, hogy egy kiemelkedőbb, jelszerűbb épületet kapjon. A tervezőknek erre a kihívásra sikerült egy, a maga módján nem hivalkodó, mégis határozott, karakteres választ adniuk.

A már említett rendezési terv híján, a néhány már meglévő, ponszerűen álló egyéb épület között, de lényegében igazodási pont nélkül, szabadon terveztették meg a 108 lakást és egy héteemeletes irodaszárnyat tartalmazó tömböt. Az alapvetés egyszerű volt: a befektető által meghatározott méretű és darabszámú lakásnak, irodáknak és a földszinten üzletsornak kell elférnie a parttól távolodva fokozatosan szűkülő és valamelyest emelkedő telken építendő együttesben. Nehézséget okozott a nagyforgalmú dunai híd közvetlen szomszédsága, ahol zajvédő fal kiépítésére statikai szempontból nem volt lehetőség, ezért magának a háznak önmagában kellett a zajvédelmet kialakítania.

A terv végül három tömbbel válaszolt az igényekre. A híd mellett toronyként emelkedik ki az irodarész tömbje, hozzá kapcsolódik a keskenyebb, vele szemben pedig, a folyótól távolodva azaz valamelyest összezárva a szélesebb, középfolyosós lakószárny. Az egész együttest a földszinti boltsor fűzi egybe és hátsó vendéghomlokzatként egy már meglévő szomszédos önkormányzati lakóépület szolgál. A tömbök közé kellemes lejtésű, lépcsőzetetett sétánnyal ellátott zöld telepítésű belső udvar került, amely egyfajta csendes oázisként szolgál. A híd felőli épületszárnyban egységes elrendezésű garzonlakásokat alakítottak ki, amelyek mind a belső udvarra, bejáratuk pedig a híd felé nyíló folyosóra néz. Ezzel sikerült kizárni a házból a nagyforgalmú híd zajhatását. A másik épületszárnyban már nagyobb alapterületű lakásokat alakítottak ki négy emeleten, feljűk pedig, az utcai frontról kissé beljebb tolva, komolyabb tetőterasszal ellátott loft lakások kerültek. Az irodátömbben a szintek szabadon tagolhatóak, vagy meghagyhatóak egy nagy térnek, a legfelső szinten pedig egy körpanorámás, üveghomlokzatos tárgyalót alakítottak ki, kellő szélességű erkéllyel.

A tervezési koncepciót a környék korábbi ipari funkciója, a vasúti teherkocsik, a szállítási konténerek világa is ihlette, amire a ház moduláris kialakítása adott építészeti reflexiót. Az egész épületegyüttes tömörségét egy-egy kiszakított loggia darabolja fel látszólag ötletszerűen. A lakásokhoz tartozó különböző méretű erkélyek hol egy-egy beugrót képeznek, másutt pedig függőleges lamellák adnak ritmust az egybefüggő homlokzatnak. A különböző funkciókat, térkialakításokat a burkolat és a színhasználat eltérése is kellő módon választja el egymástól. Leginkább markáns a héteemeletes irodátömb sötét szálcement burkolata, valamint a lakótömbök loggiáinak, erkélyeinek és függőfolyosóinak belső falain következetesen végigvonuló világoszöld vakolat. A földszinti üzlethelységeket is sötét színű burkolati egység fogja össze. Az északkeleti sarokra kerülő erkélyek egyedi kiszögelléssel adnak izgalmat a záróhomlokzatnak. A Rakpart22 az azt körülvevő, vegyes minőségű épületek között egy határozott rendet, friss és derűs világot teremt, amellyel akár utat is mutathat a jövőben kialakuló városrészhez. Egyelőre határozott városkapuként fogadja a Széchenyi hídról a belvárosba érkező autósokat, és csak remélni lehet, hogy a további területek befektetői is tiszteletben tartják ezt az elképzelést. A városnak mindenesetre jót tett ez a játékos frissesség.

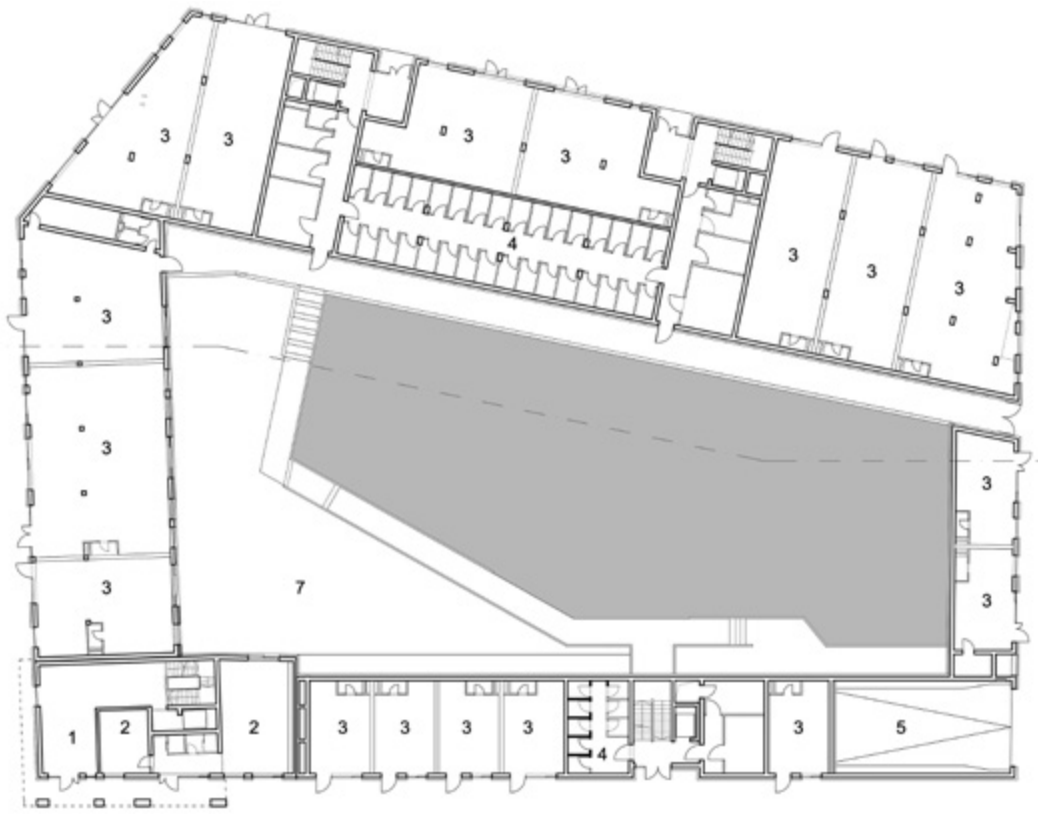
Rendezési terv híján, a néhány már meglévő, pontszerűen álló egyéb épület között, de lényegében igazodási pont nélkül, szabadon terveztették meg a 108 lakást és egy hétemeletes irodaszárnyat tartalmazó tömböt.

A két irányban teljesen nyitott épületegyüttes egy már meglévő háztól kölcsönzi hátsó homlokzatát

» A különböző elrendezésű lakások változatos erkélyekkel egészülnek ki, ami játékosá teszi a homlokzatot

✓ A legtöbb lakás a belső udvarra, a forgalomtól jól elzárt csendes oázisra néz

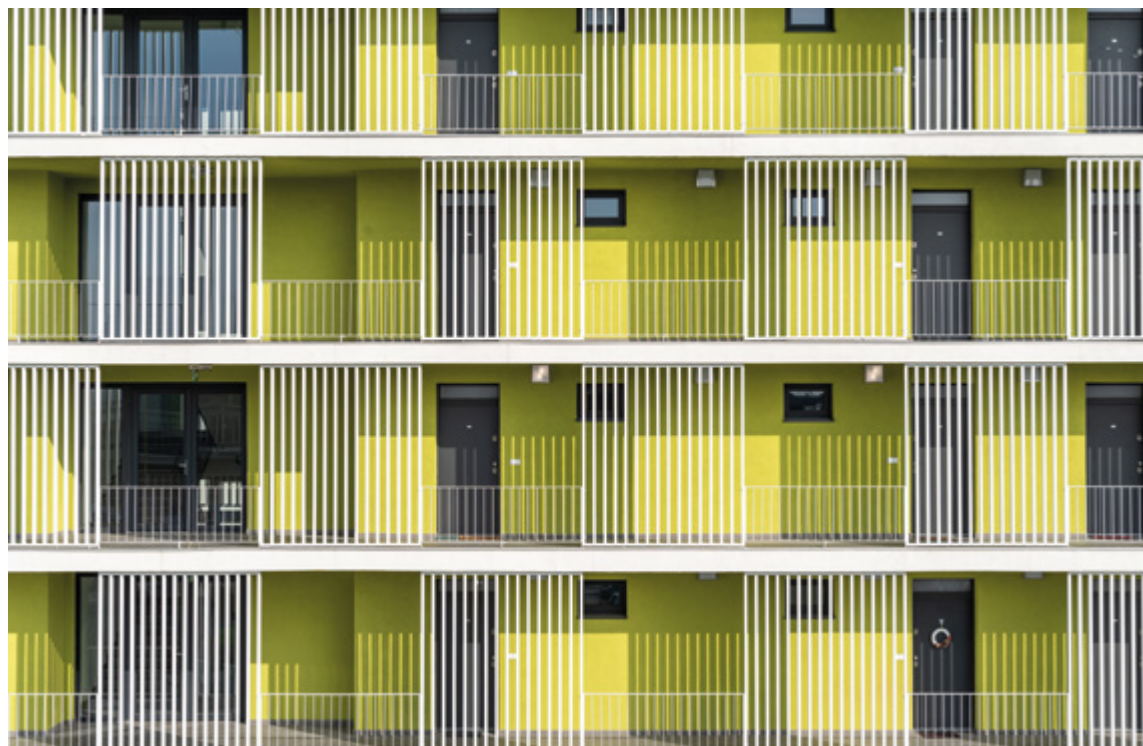
Tervezés éve: 2017–2018
 Megvalósítás éve: 2018–2020
 Összes nettó alapterület: 11 277 m²

Generáltervezés: ZIP ARCHITECTS KFT.
 Vezető építész tervező: RUPPERT ANDRÁS
 Építész munkatársak:
 JUHÁSZ-SZIGETI ZSÓFIA,
 MÉHES ORSOLYA, PÁNOVITS NORBERT,
 PÉTER ZSUZSANNA, SIMON LÁSZLÓ
 Kert- és tájépítész: POTTYONDY GÁBOR

Helyszín: 9022 GYŐR,
 MÓRICZ ZSIGMOND RAKPART
 Beruházó: RAKPART PROJEKT KFT.

^ A különböző funkciók
 színvilágukkal és
 burkolatukkal markánsan
 elválnak egymástól

^ A garzonlakások egy mai megfogalmazású, de hagyományos gangról nyílnak

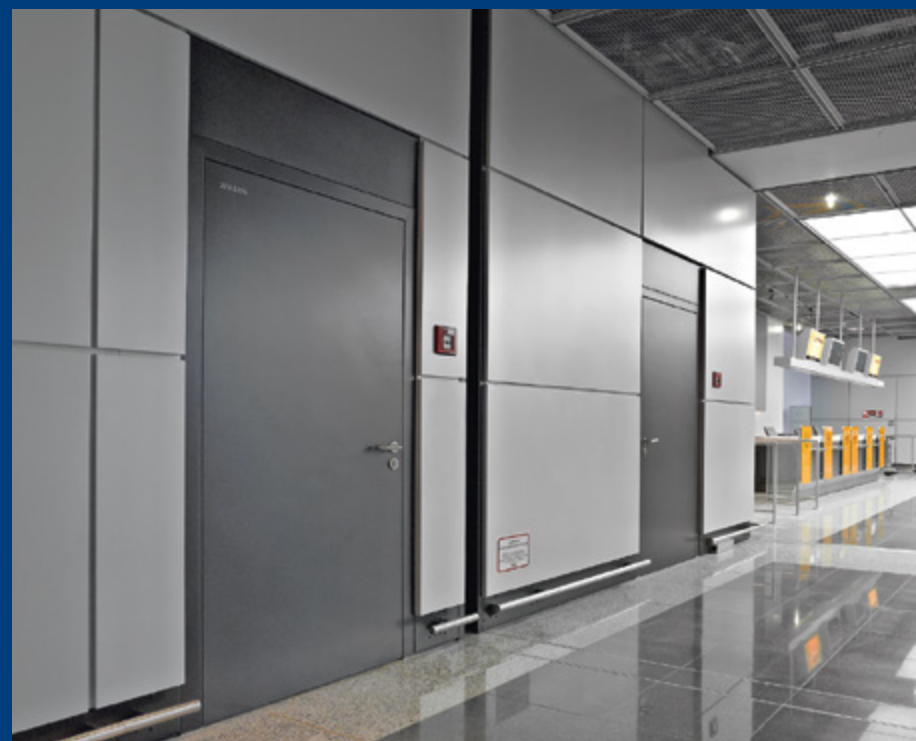
A sarokkiképzés egyedi erkélymegoldásokat eredményezett

Európa első számú kapu- és ajtógyártója

- Garázkapuk és bejárati ajtók

- OD intézményi acél-és nemesacél ajtók

- Ipari kapuk és meghajtások

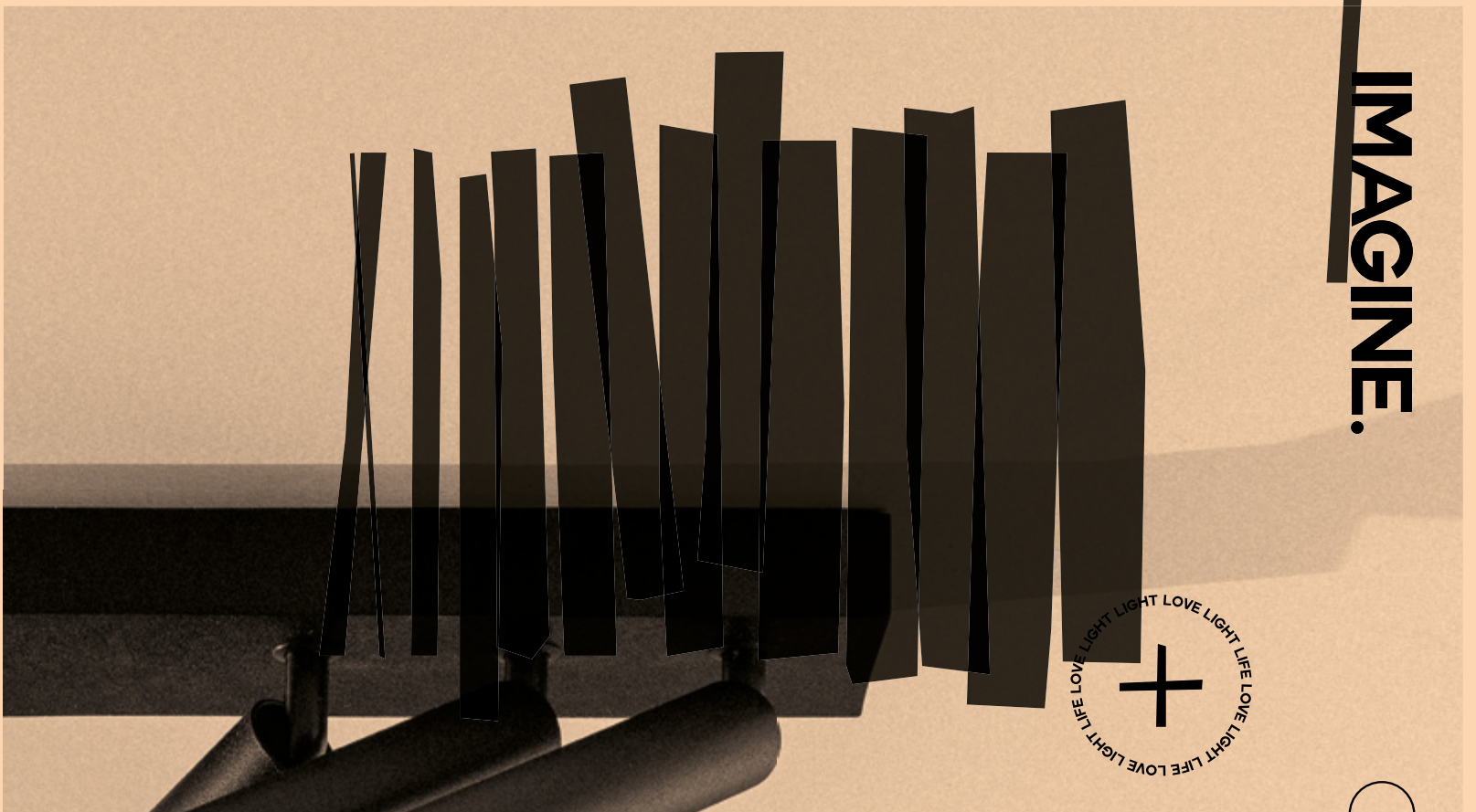

- Teljes felületen üvegezett keretszerkezetes ajtóelemek és automata tolóajtók

CREATE.

THE LIGHTING BIBLE® 14

IMAGINE.

[DELTALIGHT.COM/14](https://deltalight.com/14)
NEW COLLECTION OUT NOW!

 DELTALIGHT®

b^e light!

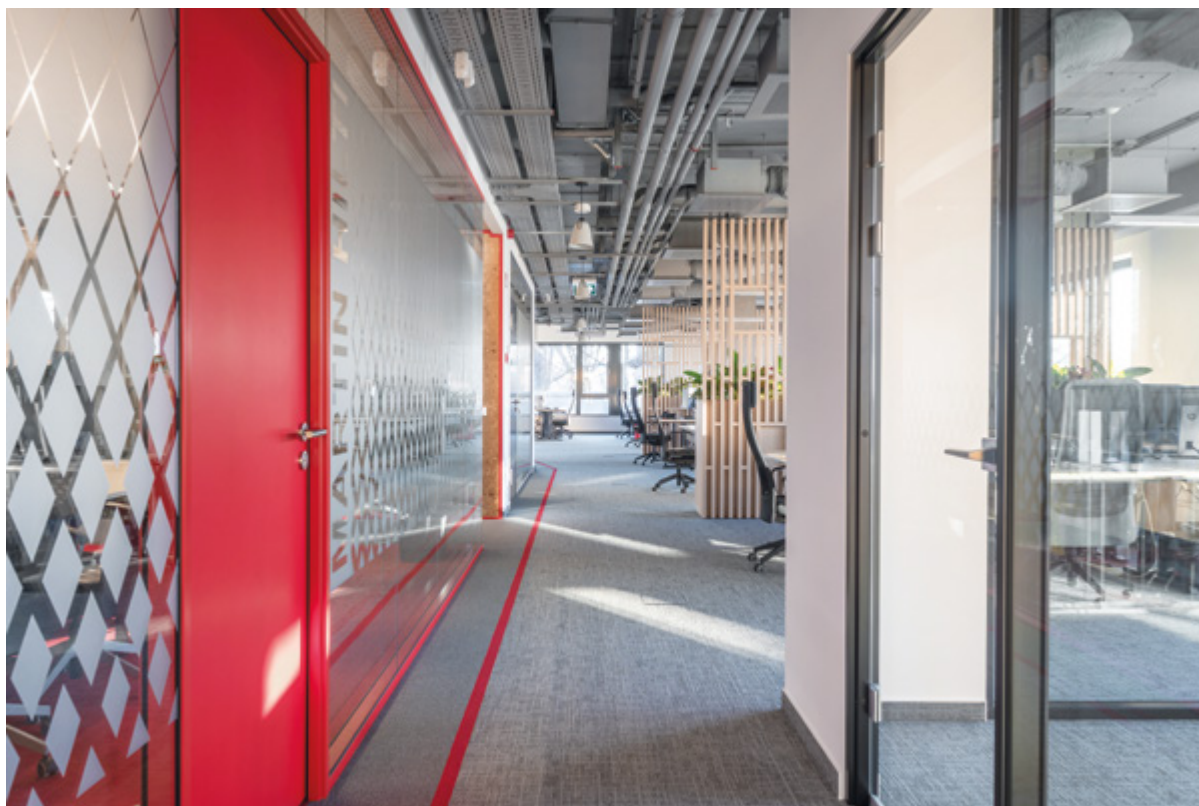
H-1025 Budapest,
Szépvölgyi út 146.
www.belight.hu

EMBERKÖZPONTÚ, INSPIRATÍV, VÁLTOZATOS IRODATÉR

ÚJ SZÉKHÁZBA KÖLTÖZÖTT A HILTI

2020 fontos mérföldkövet jelentett a Hilti Hungária életében, hiszen az immár ötvenéves múltú visszatekintő cég új székházba költözött. A professzionális építőipari termékek fejlesztésére, gyártására és forgalmazására szakosodott liechtensteini cégóriás magyar leányvállalata az óbudai Graphisoft Park SP4 épületében talált méltó otthonra. Az irodateretek komplex belsőépítészeti tervezésével Bükösdői Györgyöt és csapatát bízták meg. Elképzeléseik szerint egy olyan minőségi, inspiratív, változatos munkavégzésre alkalmas környezetet szerettek volna kollégáik részére biztosítani, amely jól tükrözi a vállalat által képviselt értékeket – mint az emberközpontúság, fenntarthatóság – és arculatot. Habár a koncepció megalkotásakor alapvető elvárásként fogalmazódott meg, hogy a Hilti külső megjelenése, illetve építőipari profilja visszaköszönjön a belső terekben, a vezetőség igyekezett nyitottan, a nagyon direkt utalásokhoz való ragaszkodás nélkül hozzáállni a projekthez.

Fa, acél, beton, parafa, sőt még moha felületekkel is találkozhatunk

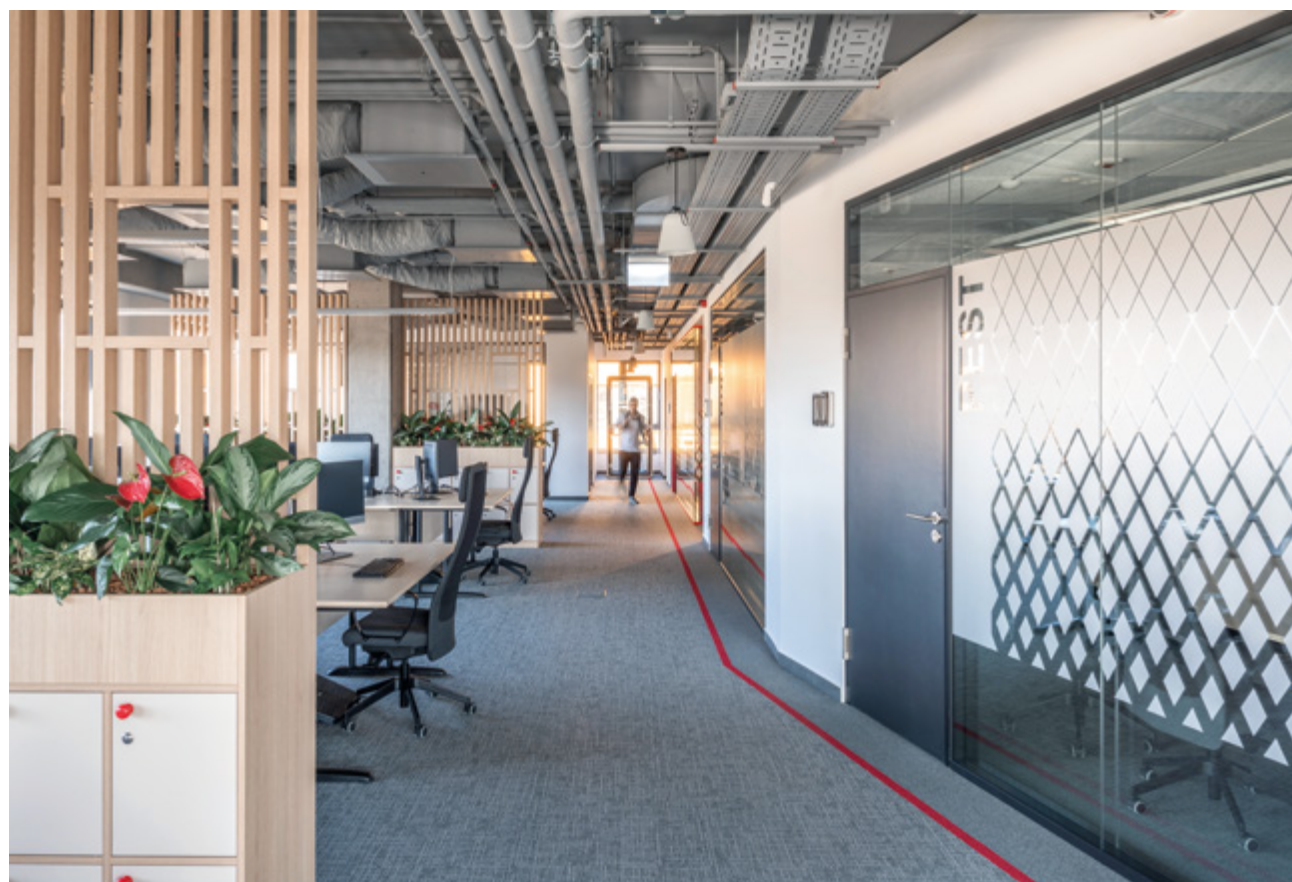
A tervezési folyamat során a Bükösi Architects arra törekedett, hogy szakítson a külföldi irodák megszokott kialakításával, ahol a fő arculati szín, a piros minden esetben rendkívül erőteljesen, már-már tolakodóan jelenik meg. Igyekeztek kifinomult részletek formájában, éppen csak jelzésértékűen alkalmazni (párnák, folyosói funkcionális elemek, teakonyha polcai stb.) a karakteres árnyalatot. Ez alól csak a teljes mértékben pirosra hangolt, az alapítóról, Martin Hiltiről elnevezett fő tárgyaló képez kivételt, ami ilyen módon kiemelt figyelmet, jelentőséget tulajdonít a jellegzetes színnek.

A tervezői munkát nagyban segítette, hogy a Graphisoft Park épülete számos előnyös adottsággal bír. A négy oldalról üvegfelületekkel határolt terek mindegyike csendes zöldövezetre néz, ezáltal megtörve a hagyományos, monoton irodaház jelleget. Ezt a kedvező sajátosságot kihasználva a Hilti projektcsapat ötletei mentén sikerült egy logikus és jól körbejárható alaprajzot megalkotni. A zárt irodák, tárgyalók, kiszolgálóhelyiségek az épület belső térszervezési magjához közel, míg a tartós, koncentrált figyelmet igénylő munkavégzés színterei egytől-egyig ablak mellé, világos helyre kerültek, ennek köszönhetően egyfajta komfortos szabadságérzetet nyújtva az ott dolgozóknak. Ugyancsak a munkavállalók jó közérzetét és hatékonyságát szolgálja, hogy az eltérő rendeltetésű terek mindegyike saját karaktert, egyéni megjelenést kapott. Klasszikus értelemben vett recepciót nem alakítottak ki, a liftből kilépve az öt vezetői irodával találjuk szembe magunkat. A fogadótér szerepét a jobbra indulva található lounge rész látja el, aminek leglátványosabb dizájn-megoldása a Hilti termékeit bemutató, szolidan világító „brand-fal”. Különböző igények kielégítésére szolgálnak az itt elhelyezett moduláris bútorok, amelyek

tetszés szerint kombinálhatóak és variálhatóak egymással. Szintén meghatározó dekorációs elem és egyben a márka elengedhetetlen arculati jellemzője a tér egészen jelképesen végigvonuló piros vonal, valamint a több helyen (alaprajzon, brand-falon, irodahelyiségek üvegfelületeinek grafikáin) megjelenő, ugyancsak állandó Hilti grafikai elem, a vízszintessel 30 fokos szöget bezáró vonal. Az alkalmazottak speciális igényeihez alkalmazkodva saját tervezésű bútorok és térelhatárolók is készültek, melyek közül talán a legérdekesebb a lounge melletti co-working részleg függesztett asztala. A lamellás álmennyezetbe integrált bútor darab bonyolult szerkezeti felépítésével az építőiparra való rejtett utalásként is értelmezhető. A cég fenntarthatósághoz való hozzáállását mutatja, hogy – bár megtehetők volna – nem cserélték le a régi íróasztalokat, székeket és bizonyos tárolóeszközöket. Kiemelten fontos tervezési szempont volt, hogy minél többféle típusú munkaadómás álljon a dolgozók rendelkezésére. A co-working szekción kívül ide tartoznak az ún. „Dallas-tárgyalók”, az egyszemélyes, hangszigetelt telefonfülke, vagy a támaszkodókkal és könyöklőkkel extra funkciót elnyerő közlekedőfolyosó, ahol nyugodt légkörben lehet egy-egy rövidebb beszélgetést lebonyolítani. A Dallas-boxok levélmintás tapétái és növényei azt az érzetet keltik, mintha teljesen máshol lennénk, ezzel segítve a kiszakadást a munkahelyi atmoszférából. Színhasználat tekintetében ezekben a tárgyalófülkékben, továbbá az irodatér néhány más pontján a zöld és a sárga árnyalatok dominálnak, mintegy ellensúlyozva a cégre jellemző színvilágot. A belső tereket szemlélve egyértelműen látszik, hogy sokféle anyagot és textúrát szerettek volna láttatni, így szimbolizálva az építkezésekre jellemző hangulatot és „látványvilágot”. Fa, acél, beton, parafa, sőt még moha felületekkel is

találkozhatunk, míg az egyedi gyártású bútorszövetek, padlószőnyegek, lamellák, mennyezeti szerelvények roppant változatos struktúrát adnak a térnek.

A szabadon hagyott gépészeti berendezések és a burkolatlan épületszerkezeti elemek (pl.: az open-office nyers betonoszlopai) egyaránt a Hilti építőipari jellegét hangsúlyozzák. Mindezek mellett olyan kreatív részletmegoldások színesítik az összképet, mint a privát irodák acélból kivágott, szerszámok sziluettjét formázó fali dekorációi, a munkatársak bevonásával készített dekorelemek – például a betoncsonvartokból összeállított topográfiai térkép Magyarországról, vagy az ún. „dűbel rakéta”, azaz a Hilti-rögzítőelemekből kirakott rakéta –, vagy a teakonyha falán elhelyezett ikonikus Hilti-kofferek, amelyek postaládákként kaptak új funkciót. De említést érdemel a két – összenyitható – tárgyaló, a „Buda” és a „Pest”. Az új székház esztétikája a Hilti által használt színek, arculati elemek visszafogott, de mégis látványos megjelenítésével fejezi ki a cég identitását és az építőiparban játszott vezető szerepét. A Bükösdői Architects-nek maximálisan sikerült megvalósítani az alapkoncepciót, mindezzel egy emberközpontú, széleskörű igények kiszolgálására alkalmas, kellemes hangulatú munkahelyet teremtve.

^ A Hilti fő arculati színe, a piros, kifinomult részletek formájában, éppen csak jelzésértékűen jelenik meg (párnák, folyosói funkcionális elemek, teakonyha polcai stb.)

< A szabadon hagyott gépészeti berendezések és a burkolatlan épületszerkezeti elemek a Hilti építőipari jellegét hangsúlyozzák

Az alapkonceptió egy emberközpontú, széleskörű igények kiszolgálására alkalmas, kellemes hangulatú munkahelyet megteremtése volt

Belsőépítészet: **BÜKÖSDI GYÖRGY (BÜKÖSDI ARCHITECTS)**

Nettó Alapterület: **617 m²**

Tervezés kezdete: **2020 SZEPTEMBER**

Kivitelezés vége: **2021 JANUÁR**

HILTI

VELETEK ÉPÍTJÜK A JÖVŐT!

A Hiltinél élenjáró technológiával, szoftverekkel és szolgáltatásokkal dolgozunk, amelyek fellendítik a professzionális építőipart.

Globális vállalatként működünk, több mint 120 országban vagyunk jelen és 30.000 munkavállalót foglalkoztatunk, Magyarországon, budapesti központtal, jelenleg közel 160 főt. Kiemelt hangsúlyt fektetünk a fenntartható értékteremtésre és a pénzügyi stabilitásra, emellett mindig is törekedtünk emberközpontú vállalatként tevékenykedni – mi sem bizonyítja ezt jobban, mint **az egységes vállalati kultúránk, amelynek alapja a megújulás iránti elkötelezettség, a tisztesség, a csapatmunka és a bátorság.**

Irodánk tervezésekor is törekedtünk cégünk alapértékei szerint dolgozni. Emberközpontú szervezetként egyik elsődleges célunk volt, hogy egy olyan inspiráló és diverz teret alkossunk meg, amely elősegíti a **kreatív és kötetlen munkavégzést**, legyen szó az irodater bármely szegletéről. Szerettük volna, hogy a 8 fős projektszapat, amely a kezdetektől együtt dolgozott az új iroda kialakításán, maga is részesévé váljon a tervezési munkalátoknak, valamint számos design kérdésnél kikértük munkavállalóink véleményét is.

Az új és esetenként „bátor” megoldásokra való nyitottságunkhoz hűen ki mertünk lépni a brand szigorú arculati keretei közül és rendhagyó ötleteink révén **megkíséreltünk különleges, egyedi és maradandó irodateret alkotni**. A megújulásra való törekvés jegyében magunk mögött hagytuk az elavult módszereket, rossz szokásokat, és igyekeztünk egy fenntartható, zöld környezetet teremteni, megszüntetve a felesleges hulladéktermelést, újrafelhasználva irodabútorainkat, és olyan jövőbe mutató megoldásokat tűztünk ki célul magunk elé, mint az érintésmentesség. Bízunk benne, hogy irodánkba lépve cégünk kultúrája, értékei és mindaz, amit márkánkkal közvetíteni szeretnénk, mindenki számára érezhető lesz. Ezúton is szeretnénk megköszönni a Bükösdí Architects befektetett munkáját és rugalmasságát a projekt során.

Jékey Márk - Marketing igazgató

Bükösdí György – építész, belsőépítész

A Hilti Hungary "főhadiszállásának" belsőépítészeti tervezése különleges feladatot jelentett számunkra a tervezésre és kivitelezésre szánt idő szűkössége miatt. A két művelet szinte párhuzamosan zajlott, nem volt idő pontos, minden részletre kiterjedő kiviteli terveket készíteni, sokszor meghatározó jelentőségű döntések az építkezés helyszínén, szóban születtek. A rendhagyó „tervezési módszer” meglehetősen átfogó, komplex gondolkodást követelt, hiszen a csak fejben és skickekben létező koncepciót kellett – sokszor rögtönzött műszaki megoldásokkal – átültetni a valóságba. **Olyan feladat volt ez, aminek sikeres végrehajtásához elengedhetetlen feltétel volt a munka valamennyi résztvevőjének professzionális hozzáállása!**

Szerencsére a Hilti csapata rendkívül világos és egyértelmű igényeket fogalmazott meg, abszolút nyitottan, proaktívan és konstruktívan állt a felmerülő kérdésekhez, illetve az alkalmanként előforduló véleménykülönbségek ellenére is képes volt mindig a projekt érdekeit szem előtt tartva dönteni. Páratlan élményt jelentett a Graphisoft-tal való együttműködés is, hiszen a kivitelezőgárda olyan szakmai felkészültségről, rugalmasságról, problémamegoldó képességről tett tanúbizonyságot, amellyel csak nagyon ritkán találkozunk.

www.hilti.hu

Építész tervező: **FARKAS ANETT** – ARCH STUDIO KFT. Szerző: **ZSOLDOS ANNA** Fotó: **DANYI BALÁZS**

AZ ŰRHAJÓ KERTJE

AZ INCEPTECH SPACEGARDEN IRODATERE

IncepTech SpaceGarden. Zavarbejtő, hisz egyetlen magyar szó sincs a projekt nevében. Mindenesetre megkísérlem lefordítani, mit is jelent. A projekt a most épülő Budapark negyed egyik frissen átadott irodaházában, a városnegyed nyitó épületében, a BudaGate-irodaházban kapott helyet. (A terület jelenleg Budapest egyik legnagyobb beruházása, ahol óriáscégek irodái és kisebb bajtársaik bérlenek, tulajdonolnak ingatlanokat. Emellett itt épül a város „első kortárs felhőkarcolója”, a Mol Campus, melynek félkész csonkját már megannyi nézetből láthatjuk felsejleni a budai oldal panorámájában.)

^ A térben futurisztikusság és a skandináv design természetes letisztultsága elegyedik

Az IncepTech a megrendelő neve. Profiljuk szerint cégek digitális fejlődését támogatják. A SpaceGarden pedig egy fantázianév, amit a tervező csapat, az Arch Studio építészei, belsőépítészeti tervezéssel is foglalkozik, projektjeik között akad lakóház, irodabelső, lakásbelső, sőt a Néprajzi Múzeum tervpályázatán is indultak. Az irodabelső terén is szereztek már tapasztalatokat, de a SpaceGarden külön utat mutat a portfóliójukban, és szinte süt róla, hogy a megrendelők szellemiségét, a csapat korának fiatalos ízlésvilágát próbálták megjeleníteni. (Eredetileg a cég egy korábbi székhelyére terveztek volna belsőt, de az építésziroda tanácsára a BudaGate-be költöztek át.) Az alaprajz egy látszólag nehezen belakható, a térkapcsolatokat akár zavarossá is tehető területet mutat, ami itt végül mégis előnyösen működött. Az együttműködési folyamat, a közös munka jól olvasható illusztrációi a látványtervek, amelyek – nem jellemző módon – szinte megegyeznek a kész állapotot dokumentáló fotókkal. Ennek egyik oka, hogy az építésziroda szabad kezet kapott a tervezésben. A hangulat alapvetően nagyon sok forrásból táplálkozik, mégis egységes képet ad. A tervezés során a Szilícium-völgyhöz, az Apple Campushoz és a skandináv modernizmus villaépítészetének formavilágához nyúltak vissza, és egyfajta futurisztikus, kortárs high-tech áramvonalasság, valamint egy meleg tónusú minimalizmus egybeolvasztásával érdekes elegyet hoztak létre. Ez egyrészt illeszkedik az épület architektúrájához magához, másrészt a környezethez, a Duna közelségéből fakadó látványhoz, színekhez.

Az Arch Studio a tervezést munkatér-analízissel kezdte, mely során interjúkat készítettek az alkalmazottak munkaszokásairól. Ebből kiderült, hogy a munkahely számukra elsősorban a közösséget és az inspirációt jelenti. Így helyet

kapott egy könyvtárszoba és egy zenestúdió is, ami elektronikus és akusztikus zene létrehozására is alkalmas. Az iroda bútorzatát az Arch Studio tervezte, illetve magyar tervezőktől is válogattak, többek között a Studio Nomad kisbútorai is helyet kaptak a belsőben. A térosztást nem falakkal, hanem inkább könnyen variálható bútorzattal oldották meg. Az egyik legszebb részlete ennek a tervezési logikának, hogy a melegbarna árnyaltú fafalba kis fürkétet süllyesztettek, ahol várakozni, kávézni, beszélgetni lehet. A látszóbetont el nem fedő és a gépészetet is meg-megvilantató álmennyezet egésze íves vonalakra osztja a teret, amely – mint már szó esett róla – ritkán osztott falakkal az egyterűsége törekszik. Több elzárt irodateret alakítottak ki, melyeket üvegfalakkal tettek transzparenssé, ám olyan technológiát – smart fóliát – alkalmaztak, mellyel elködösíthető a felület, így az üveg opálossá, átláthatatlanná válik. Akusztikai mutatóik is kiválóak, így az összenyitott munkatérben dolgozókat sem zavarhatják meg.

Az iroda, designját tekintve, aprólékos és szellemes megoldásokkal él, a bútorok térelemként való beépítésével sok közös szituációra – beszélgetésre, étkezésre – sarkallja a dolgozókat. De felfedezhetjük benne egy sci-fi film letisztultságát, a beépített funkciók praktikumát. Ez a fantázianév első tagja. A második, a garden, táplálja a belső meleget a letisztultság praktikuma, ha tetszik, hidegsége mellett. A növények. Minden bútorról, de még a lámpákról is növények úsznak le, szóval itt minden bútor növénytartó is egyben. Így lesz az iroda egy úrhajó üvegháza, mely asszociációhoz hozzájárulnak az óriási ablakfelületek is. Ez a belső oázis nem is munkahely, inkább egy titkos kert. Egy zárt világé, ami saját belső szabályok szerint működik.

» Az iroda egész terére transzparencia jellemző. Egyrészt az óriási ablakfelületek miatt, amelyek tágítják a térérzékelést, másrészt az üvegfalú tárgyalók sem osztják meg a teret optikailag.

Az iroda, designját tekintve, aprólékos és szellemes megoldásokkal él, ahol minden lámpa és bútor növénytartó is egyben.

Nem csak a világítótestek, hanem a bútorok is növénytartóak

Nettó alapterület: **1100 m²**
Tervezés éve:
2020 második negyedév
Befejezés éve:
2020 negyedik negyedév

Tervezés, belsőépítészet:
ARCH STUDIO KFT.
Vezető építész tervező:
FARKAS ANETT
Munkatársak: **CSIZIK PETRA,**
PETŐ BOGLÁRKA,
SZÜCS-TASSY KARINA

Irodabútor:
ENTERIÓR PLUSZ DESIGN
Növénydekoráció:
LELKES KERTÉSZ ÉS PLANTART

^ Terelem és egyben bútor is

A bútorok egyedi tervezésűek,
illetve magyar tervezők termékei

A SZÍNFALAK MÖGÖTT KOMOLY KÜZDELEM FOLYT

Miért is tekinthetjük a SpaceGarden-irodát tökéletes példának a projektmenedzsmentben? Hogyan lehet győztesként kijönni úgy, hogy minden fél meg van elégedve egy irodakialakítással?

Az IncepTech lenyűgöző és minden tekintetben formabontó kialakítása nem más, mint a megbízó merész álmának és a tervezők, kivitelezők szervezett összhangjának a végeredménye. Az elmúlt bő egy évben jócskán benne volt, hogy egy adott projekt hónapokra leálljon vagy épp ellehetetlenüljön. Az ESTON projektmenedzsment csapata azonban képes volt menet közben teljesen átszervezni a munkálatokat úgy,

hogy az eredeti koncepciótól teljesen eltérő, a járvány alatt kialakult új elvárásokhoz jobban illeszkedő irodateret hozzon létre – csúszások és költségnövekedés nélkül.

A projektmenedzser egy személyben felel minden alvállalkozó munkájáért, tehát minőségügyi kérdésekben neki kell előszűrni a kivitelezőket, folyamatosan ellenőrizni és szükség esetén javításokat eszközölni. Szintén felelős a költségkeret betartásáért, tehát már a tervezési szakaszban nyomja a felelősség a vállát, hogy olyan projektköltséget adjon, amit később tartani tud. Van azonban egy másik, nem kevésbé elhanyagolható szerepe is. Mégpedig az, hogy a megbízó úgy folytathassa napi működését, hogy a legkevésbé se kelljen beleavatkoznia a munkálatokba. Ha időközben új igények merülnek fel – mint jelen esetben a vírushelyzetből adódó rövid-, közép- és most már láthatjuk, hogy hosszútávú hatások a munkahelykialakításra –, akkor szintén a projektmenedzser feladata, hogy ezt lefordítsa a gyakorlat nyelvére, és beültesse az ütemtervbe. Így történt ez az ültetési sűrűséggel, a szeparálható munkaközösségek térigényével, és a közösségi terek elhelyezésével is: a munkahely alkalmazkodott a felhasználójához és ezáltal a jövőben rugalmasan alakítható is marad.

Számtalan cégvezető esik abba a hibába, hogy saját erőből áll neki az irodakialakításnak. Felbérel alvállalkozókat, tervezőket, és talán még ki is nevez a cég állományából erre

alkalmasnak vélt munkavállalót, aki dedikáltan a kivitelezés felügyeletével foglalkozik. Azonban ezekben az esetekben fordul elő legtöbbször, hogy már az elején elkövetett metodológiai vagy költségtervezési hibák miatt a projekt későbbi szakaszában döbben rá, hogy erőforrásait egyre jobban lekötik az új irodával kapcsolatos feladatok, a pénzügyi rész pedig kontrollálatlan módon szökik felfele. Egy projektmenedzser cég kialakult alvállalkozói körrel dolgozik, minden részfeladat és teendő átfutását nagy pontossággal meg tudja becsülni, és írásos garanciát vállal a munkára. Röviden megfogalmazva, hozzáteszi azt a szükséges know-how-t, amit egy-egy projektre nem tud máshonnan beszerezni a tisztelt bérlő.

Az IncepTech új otthonának kialakítása során az ESTON épp az agilitását mutatta meg legjobban: a teljes koncepcióváltást zökkenőmentesen implementálta anélkül, hogy a minőség, a költségek és a határidő tekintetében kompromisszumot kelljen kötnie a megbízónak. Az azóta eltelt bő egy évben gyökeresen megváltoztak a munkaadók és munkavállalók elvárásai, amiről Pintér Dániel, a cég társigazgatója és egyben a projektmenedzsment és ingatlankezelési divíziójának igazgatója elmondta: „Hetente jelenik meg újabb és újabb tanulmány, hogy hosszú távon is meg fog változni az iroda mint közösségi tér. Úgy gondolom, hogy maximális erőbedobással vettük az akadályt és a végén sikerült olyat alkotnunk, ami számunkra már most díjnyertes.”

PROJEKTMENEDZSMENT, BÉRLŐKÉPVISELET, BEFEKTETÉSI TANÁCSADÁS
ÉRTÉKBECSLÉS, KERESKEDELMI INGATLANKEZELÉS ÉS HASZNOSÍTÁS

ESTON International Zrt.
1123 Budapest, Alkotás utca 55-61.
+ 36 1 877 1000
www.eston.hu
info@eston.hu

ZÖLD SZIGETEK ÉPÍTETT KÖRNYEZETBEN

A növények és az emberek egymás mellett élnek, és csak az utóbbi pár évben kezdjük megtanulni, hogy a növények többféle módon is irányítják az emberi viselkedést. Több figyelmet fordítunk arra, hogy a munkahelyünkön is természetes környezet vegyen körül bennünket. Mint már mindenki előtt ismeretes, hogy az embereknek az élő rendszerekhez kötődő, evolúciós hátterű

pozitív, pszichés viszonyuk van. A növényzet nemcsak, hogy mentálisan nyugtatja az embert és javítja a közérzettel összefüggő tényezőket is, de megköti a levegőben lévő port, növeli a páratartalmat, kellemes klímát teremt a nélkül, hogy nagy mennyiségű energiát kellene fektetnünk az irodater hűtésére, párásítására. Sokszor úgy javítanak a mindennapjainkon, hogy ezt észre sem vesszük, mindamelllett dekoratív megjelenésükkel díszítik az adott teret, ahol elhelyezzük őket.

A tervben olyan növényeket és technológiákat ajánlottunk, amelyek garantálják, hogy a frissen megvásárolt növények sokáig életben maradjanak, bár ebben mi magunk is közreműködünk a jövőben is. Így aztán nem az volt az első számú szempont, hogy kinek mi tetszik, hanem az, hogy a kompozíció sokáig eredeti pompájában tündököljék.

Az Arch-Studio csapatának előremutató víziója volt a leghangsúlyosabb design elem: a függesztett növényes lámpák megvalósítása. A szabadon lógó lámpák a tárgyalóasztal, konyha vagy a pihenősarkok fölött értékes növénybeültetésekkel valósultak meg. Ezeknél az installációknál már a tervezésénél figyelembe vettük az adott térszín fényviszonyait és a szellőzőrendszert, az egyéb lámpatesteket. A takarékos gondozhatóság szemszögéből az egységes vízigényt.

A tágas tereket jól kihasználva, ahol csak lehetett, a biofília jegyében eljárva az iroda több pontján is növény-szigeteket alakítottunk ki. A bútorozási alaprajz alapján toleráns fajtákkal és végső növényméretek figyelembevételével terveztünk. A fa bútorok és burkolatok és a látszóbeton-felületek mellett a teljes irodát átszövő zöld növényvilág teszi élővé a tereket, ami az utóbbi időben kivitelezett, hasonló méretű irodáinkhoz képest háromszoros növény mennyiséget jelent. De nem csak a növényekre fordítottunk figyelmet, hanem a növénytartókra is, amelyknél praktikus és ésszerű megoldásokra törekszünk.

A SpaceGarden szépen összefoglalja mindazt, amiben mi, Lelkes Kertészek is hiszünk. Egy olyan élő környezetet teremtettünk az IncepTech csapatának is, ahol ők valóban azt érezhetik, hogy „a világ egészen kis szereplőjeként is határtalan dolgokat vihetnek véghez”.

Budapest, Szerémi út 7.
06 20 313 4795
janos.kiss@lelkeskerteszh.hu

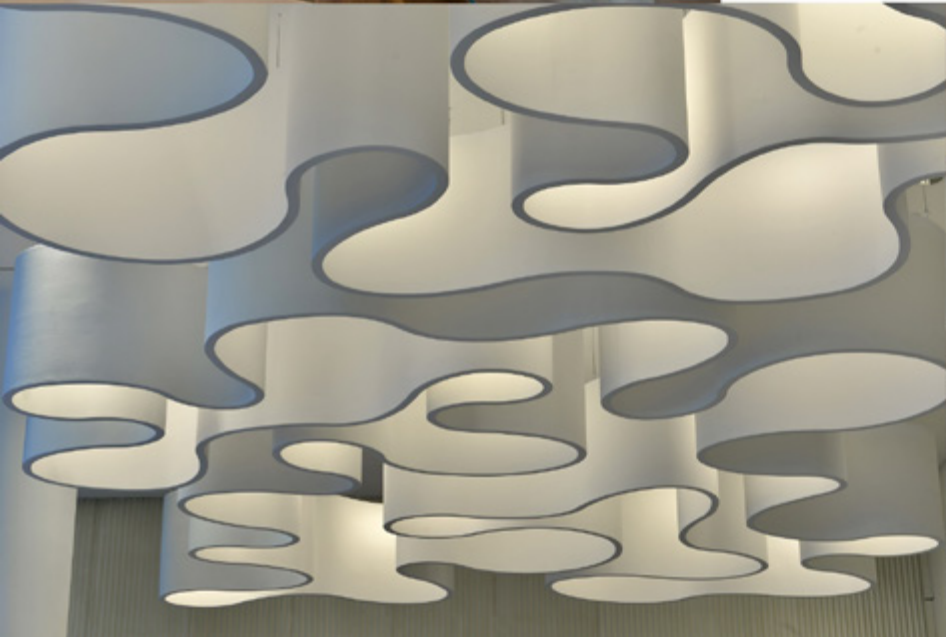

faipari kivitelezés
Enteriőr Plusz Design Kft
www.entiorpluszdesign.hu

IncepTech Kft
Sanofi Business Services Center
Váci Greens
Nordic Light Offices Trio
Mill Park
Paks Liget lakópark
Váci Corner

Fotó: Batár Zsolt

ÉLETMŰDÍJ A „NAGY ÁTALAKÍTÓNAK”

A spanyol építész, oktató, kritikus és teoretikus Rafael Moneo kapja a Golden Lion életműdíjat a Velencei Építészeti Biennálén, amelyet május 22-én nyitnak meg a nagyközönség előtt.

A döntést a Biennále igazgatótanácsa hozta meg Hashim Sarkis kurátorral közösen. „Rafael Moneo generációja egyik legjelentősebb transzformatív építész – jelentette ki Hashim Sarkis. – Számos épületével (Kursaal Auditorium, Prado Múzeum, Atocha pályaudvar, Los Angeles Cathedral) bizonyította, hogy minden építészeti projekt képes reagálni a helyszín és a program esetlegességeire, miközben meg is haladja azokat. Oktatóként több generációt nevelt arra, hogy hivatásának tekintse az építészetet, tudósként a vizuális képességeit és az elemző szigorát ötvözve volt képes friss szemmel újraértelmezni többet is a kanonizált történelmi épületek közül. Kritikusként az építészet új jelenségeiről és kulcsfontosságú projektekről írt, és több fontos párbeszédet kezdeményezett a világ különböző részein élő kollégáival.”

Moneo újabb elismeréséhez (korábban Pritzker-díjat és RIBA Royal Gold Medalt is kapott) kapcsolódóan Sarkis egy kisebb kiállítást rendez be a Book Pavilionban: műanyag makettek és emblemikus képek mutatják be a spanyol építész munkáit, melyeket akár válaszként is értelmezhetünk az idei kiállítás mottójára: How will we live together? (Hogyan fogunk együtt élni?)

A projektek bemutatását, fotóit az Octogon online-on találja »

WWW.OCTOGON.HU
OCTOGON
ARCHITECTURE
DESIGN

LAKÁS A MAGASBAN

LOFTOS KARAKTERŰ TETŐTÉR BUDÁN

A második világháborút megelőző évtizedekben épült lakóház új, nyeregtetős tetőszerkezetet kapott néhány évvel ezelőtt, a tetőtér ma már egy közel 230 négyzetméteres lakást foglal magában. Tulajdonosai nem saját használatra, hanem eladásra alakították ki ezt a lakást, ám nem álltak meg valamiféle félkész állapotnál.

< Mint egy építészeti felkiáltójel úgy van jelen a térben a terrakotta árnyalatú vinyil tapétával burkolt pillér – kémény –, tárolót is építettek mellé, valamint fontos szerepe van a funkciószervezésben

^ A közfalak nélküli, konyhát, étkezőt és nappalit magában foglaló középtér részlete. A téglalap alaprajzú házhoz délnyugati irányba egy kisebb épületrész csatlakozik, a nappali felől megközelíthető privát lakrészek (bejárható gardrób, két hálószoba, egy kisebb mosdó és egy nagyobb fürdőszoba) már ennek az épületrésznek a tetőtérében található, így került a központi tér szélére az oda nyíló ajtó

Látható, hogy az étkező felőli oldalhoz tágas terasz csatlakozik, a teraszajtón át, a teraszról a budai hegyekre látni. Ezen a fotón végigkövethető, amiképpen a színek, anyagok, faktúrák változásai jelzik az újabb és újabb funkciókat a konyha felől a teraszig, illetve a galériaszint felé

Gyakran, amikor a tetőtér szót halljuk, székelemenek és székoszlopok, vagyis látható tetőszerkezeti elemek szövedéke ugrik be, erről azonban itt szó sincs, a 6 méteres belmagasságnak köszönhetően ferde síkokkal is határolt, nagyvonalú lakóteret láthatunk a magasban. Kedvező, vonzó alap egy tervező számára, mégis érdekes, hogy a szerkezetkész térnek több tervezőcsapat is nekifutott, mégsem sikerült olyan téri kiosztást, terveket letenniük az asztalra, amely megfelelt volna a megrendelőknak. „Már az első alkalommal bele szerettem ebbe a térbe” – mesélte Kardos Judit enteriőrtervező, aki végül, 2019-ben, olyan tervet készített, amely abszolút meggyőzte a tulajdonosokat: elegáns, loft hangulatú lakás, minőségi matériákkal, különleges, nagyon gondosan kidolgozott részletekkel. Három nagyobb egységből áll össze a tér: a közfalak nélküli közép részből, melybe a közösségi funkciókat (nappalit, konyhát, étkezőt) szervezte a tervező, ebből nyílnak két külön homlokzati szakaszra a hálószobákkal, gardróbbal, fürdővel kialakított nagyobb, privát lakóegységek. Akárcsak a képek alapján szemlélve ezt a lakóteret, első pillantásra legfeltűnőbb eleme egy pillér, pontosabban egy kémény. A nappali, étkező és konyha közös terében ez az építészeti felkiáltójel funkciót is biztosít, mert a tervező lépcsőzetes tárlót kapcsolt hozzá, valamint e pillér határolja el egymástól a konyhát és az étkezőt. Megkerülhetetlen, elbonthatatlan (mint a képen is láthatják, egyébként kisebb párja is van a galériatérrel kapcsolt, oromzat felőli térszakaszon), ezért Kardos Judit merész

ötlettel állt elő: textilhatású, a loftos jelleghez passzoló, terrakotta árnyalatú vinyl tapétával (Élitis/Kandy) burkoltatta be a pillért/pilléreket – a nagyobb méretű designelemként még egy vagány, LED-világítással kiegészített, fekete fémövet is kapott.

Azért időztünk el a pillérnél, mert az a tervezői alaposág, lelemény, pontosság, ami ennél az egyetlen részletnél megfigyelhető, lényegében a teljes koncepciót és kivitelezést írja le. Amikor először néztük át a lakás fotósorozatát, feltűnt, hogy milyen sok felvétel mutatja a konyhát. Nem véletlenül. Amikor belépünk ebbe a tetőtéri lakásba, majd szembefordulunk az ajtóval, a bejárati falszakaszt láthatjuk, amely a speciális festéknek és festési eljárásnak köszönhetően roppant érzéki felületű, egységes szürkében tartva (hiába, az olasz Kerakoll Design House vezető tervezője mégiscsak Piero Lissoni...). Mintha lendületes ecsetvonásokkal megfestett képet mustrálnánk, tárgy nélküli világot, amelyben éppen csak felsejlik az ajtónyílás. Mint Judittól megtudtuk, minden ajtó, ami a nappali-konyha-étkező egységes terébe nyílik, tok nélküli, rejtett ajtó, azért, hogy az ajtókeret se zavarja, „szabdálja szét” a térélményt. Ez a síkszerűség a konyhában – kisebb árnyalattalváltással – átfordul a térbe, főzőpultot, az ablakos oldalon mosogatópultot formáz, majd az újabb fordulatnál ismét a sík felé halad: beépített szekrényekkel, sütővel, mikróval kialakított fallal zárul a konyha szakasza. Ennek a szépen átvezetett téri és berendezési kompozíciónak a középpontjába tárolásra és étkezésre szolgáló sziget került, körbejárva

› A konyha részlete a szabadon álló pulttal. A pult felett a Ronan és Erwan Bouroullec tervezte *Aim* függőlámpa látható. Jól ismert darab, kedvelik a tervezők, megrendelők, ám esetünkben mintha éppen ide szánták volna, ugyanis az elektromos kiállítás miatt csak egyetlen pontról lehetett a világítótestet indítani, vagyis olyat kellett választani, ami a konyha több pontját (munkafelületét) is bevilágítja és könnyű szerkezetű

– benne/rajta – zárt, ajtós, fiókos és konzolosan kinyúló étkezőpult váltják egymást. A szürke tömörséget oldja, puhítja a parketta; világos színe, természetes faerezete vezet át, kapcsol be az étkező térrészbe, majd egy „rejtékajtón” át a galéria alatti privát terekbe (haló, bejárható gardrób, fürdő). És tovább, fel a galériára, ahol egy kényelmes plusz szoba rendezhető be, két aladarab már látható a galérián: nyitott polcrendszer és egy remekbe szabott, kárpitozott ablakpamlag, ezek is, mint minden további egyedi bútor a lakásban, Judit tervei alapján készült. Az erős textúrázottságú (impasto) és faerezetű felületek, a szürke és natúr színek mellé a homogén fehér társul a lakás minden részén.

A fehérén megpihenhet a tekintet, illetve szólnunk kell még egy finom tervezői módszerről a fehér használatával kapcsolatban: ami mennyezet/tető sík, az itt fehér, ami viszont „már” fal, az világosszürke. A belsőépítészet 2020 második felére készült el, ugyanakkor a jelenleg látható mobil bútorok ideiglenesek, azaz a leendő tulajdonosok dolga lesz az otthonná formálása ennek a tágas, gazdag téri megoldásokkal, minőségi fix darabokkal, anyagokkal létrehozott tetőtéri lakásnak.

‹ A nappaliba a leendő tulajdonosok talán más ülőgarnitúrát helyeznek majd, de az alacsony, üvegajtóval kombinált komód, melyet Kardos Judit tervezett, biztosan megmarad, hiszen a belső téri kompozíció része. Az oromfalon látható keretezéseknek nincs meghatározott funkciójuk, designelemek, a nagy falfelület tagolására szolgálnak

^ A nappali felől megközelíthető privát lakrészek egyik, berendezés előtti hálójának részlete

^ Itt látható a bejárati oldal az érzéki felületű, egységes szürkében tartott, impastós felületű fallal és a tok nélküli bejárati ajtóval

---

Tervező: **KARDOS JUDIT**
(**ISCA DESIGN**)
Tervezés éve: **2019**
Megvalósítás éve: **2020**
Alapterület (nettó): **227**

› A galéria alatti hálószobához tartozó fürdő részlete

50 év tapasztalat • több ezer m²-nyi raktárkészlet • prémium anyagok mészkő, márvány, gránit, kerámia, technikai kövek • egyedi termékek gyártása és kivitelezés

NETTKŐ
the home of stones

Bemutatóterem: 2083 Solymár, Külső Bécsi út 22. • H-P:8-17 , Szo.:8-13
06 26 560 620 • 30 929 1262 • solymar@nettko.hu • www.nettko.hu

CESAR -INTARSIO

cesar.it

ISCA DESIGN KFT.

1122 Budapest Városmajor u. 17.
Tel .: +36 30 898 7181, +36 30 627 5716
www.iscadesign.hu
info@iscadesign.hu
Facebook / Instagram:@iscadesign

ISCA | DESIGN
SERVICE

AJTÓ- ÉS ABLAKGYÁRTÁS
MARSHALL ABLAKGYÁR KFT.
3350 KÁL, DÓZSA GYÖRGY ÚT 37.
TEL.: (+36-36) 587 340
FAX: -
E-MAIL: INFO@MARSHALLABLAK.HU
WEB: WWW.MARSHALLABLAK.HU
59. OLD.

ALUMÍNIUM ÉS ACÉL NYÍLÁSZÁRÓK, MINŐSÍTETT
TÜZGÁTLÓ NYÍLÁSZÁRÓK
FÜGGÖNYFALAK, ÜVEGTETŐK, ELŐTETŐK, TÉLIKERTEK
ROZSDAMENTES ÉS ÜVEGSZERKEZETŰ KORLÁTOK
GAFEM KFT.
IRODA, BEMUTATÓTEREM: 4100 BERETTYÓÚJFALU,
PIAC TÉR 17.
TEL.: (+36-54) 400 854
E-MAIL: GAFEM@GAFEM.HU
WEB: WWW.GAFEM.HU
129. OLD.

ÁRNYÉKOLÁSTECHNIKA
HELLA ÁNR ÁRNYÉKOLÁSTECHNIKA KFT.
1112 BUDAPEST, BUDAÖRSI ÚT 153. /FONTE-HÁZ/
TEL.: (+36-1) 248-0045
FAX: (+36-1) 246-4975
EMAIL: OFFICE@HELLA.INFO
WEB: WWW.HELLA.INFO
56. OLD.

ÁTSZELLŐZTETETT HOMLOKZATOK GENERÁL
TERVEZÉSE,
GYÁRTÁSA ÉS KIVITELEZÉSE, ALUMÍNIUM
NYÍLÁSZÁRÓK BEÉPÍTÉSE
FDB-PROJEKT KFT.
1095, BUDAPEST, SOROKSÁRI ÚT 48.
TEL.: (+36-70) 600 1440
E-MAIL: INFO@FDB-HOMLOKZAT.HU
WEB: WWW.FDB-HOMLOKZAT.HU
86. OLD

AUTÓ
PORSCHE INTER AUTO HUNGARIA KFT.
1139 BUDAPEST, FÁY U.27.
TEL.: (+36-1) 451 5007
E-MAIL: RAKTAR@PORSCHEPEST.HU
WEB: WWW.PORSCHEINTERAUTO.HU/
B4

BELSŐÉPÍTÉSZET, CESAR KONYHÁK KIZÁRÓLAGOS
FORGALMAZÓJA
ISCA DESIGN KFT.
1122 BUDAPEST, VÁROSMAJOR U. 17.
TEL.: (+36-30) 898 7181; (+36-30) 627 5716
E-MAIL: INFO@ISCADDESIGN.HU
WEB: WWW.ISCADDESIGN.HU
159. OLD.

BELTÉRI AJTÓK, TÉRELVÁLASZTÓK, DESIGN BÚTOROK
ARKHENEÁ
1054 BUDAPEST, HOLD U. 21.
TEL.: (+36-1) 302 8150, 302 8151
MOBIL: (+36-30) 302 8150
E-MAIL: ARKHENEÁ@ARKHENEÁ.HU
WEB: WWW.ARKHENEÁ.HU
15. OLD.

BELTÉRI ÜVEGFALAK
GMB SOLUTIONS KFT.
1139 BUDAPEST, LOMB UTCA 37-39. B3
TEL.: (+36-1) 270 9072
FAX: (+36-1) 270 9073
E-MAIL: INFO@GMB.HU
WEB: WWW.GMB.HU
127. OLD.

BÚTORGYÁRTÁS, BELSŐÉPÍTÉSZET
ARTERIOR KOMPLEX KFT.
TEL.: (+36-70) 452 7572
E-MAIL: ARTERIOR@ARTERIOR.HU
WEB: WWW.ARTERIOR.HU
10. OLD.

BÚTOR NAGYKERESKEDELME
DSIGN SOLUTIONS KFT.
1011 BUDAPEST, FŐ UTCA 10. 1/1
TELEFON: +36 30 823 0230
E-MAIL: INFO@DSIGNSOLUTIONS.HU
WEB: WWW.DSIGNSOLUTIONS.HU
36. OLD.

DESIGN BÚTOROK FORGALMAZÁSA
ROOMBA DESIGN STUDIO
1051 BUDAPEST, ARANY JÁNOS U. 29.
TELEFON: (36-30) 689 2072
E-MAIL: ROOMBAHOME@GMAIL.COM
WEB: WWW.ROOMBAHOME.COM
9. OLD.

EGYEDI ASZTALOSMUNKÁK KIVITELEZÉSE
ENTERIÓR PLUSZ DESIGN KFT.
9012 GYŐR LAPÁLY ÚT 13/2, 2800 TATABÁNYA

BABÉR UTCA 17.
TEL.: (+36-30) 638 2841, (+36-30) 638 2671
FAX: -
E-MAIL: INFO@ENTERIORPLUSZDESIGN
WEB: WWW.ENTERIORPLUSZDESIGN.HU
153. OLD.

EGYEDI ÜVEGEZÉSI MUNKÁLATOK
DUAL GLASS KFT.
2243 KÓKA, NAGYKÁTI ÚT 133.
TEL.: (+36-20) 211 5151
E-MAIL: GARGYAN@DUALGLASS.HU
WEB: WWW.DUALGLASS.HU
8. OLD.

ÉPÍTŐANYAG KERESKEDELEM
LAMBDA SYSTEME KFT.
1106 BUDAPEST, AKNA U. 2-4.
TEL.: (+36-70) 684 8917
E-MAIL: HOMLOKZAT@LAMBDA.HU
WEB: WWW.LAMBDA.HU, WWW.TRESPA.HU
54. OLD.

ÉPÍTŐIPARI GENERÁLKIVITELEZÉS, FŐVÁLLALKOZÁS
LAKI ÉPÜLETSZOBRA SZ. ZRT.
1151 BUDAPEST, MOGYORÓD ÚTJA 12-14.
TEL.: (+36-1) 271-2030
FAX: (+36-1) 814 2122
E-MAIL: INFO@LAKINET.HU
WEB: WWW.LAKI.HU
76-79. OLD.

FÜRDŐSZOBA, KONYHA
CARACALLA
1076 BUDAPEST, DOHÁNY U. 23.
TEL.: (+36-1) 322 1882, (+36-1) 322 1883
MOBIL: 06 20 474 2297
E-MAIL: CARACALLA@CARACALLA.HU
WEB: WWW.CARACALLA.HU
58. OLD.

FÜRDŐSZOBAI ÉS KONYHAI CSAPTELEPEK
GROHE HUNGARY KFT.
1037 BUDAPEST, MONTEVIDEO U. 3A.
TEL.: (+36-1) 238 8045
FAX: (+36-1) 238 0713
E-MAIL: INFO-HU@GROHE.COM
WEB: WWW.GROHE.HU
14. OLD.

GARÁZSKAPUK, AJTÓK, IPARI KAPURENDSZEREK
FORGALMAZÁSA
HÖRMANN HUNGÁRIA KFT.
2310 SZIGETSZENTMIKLÓS, LESHEGY U. 15.
TEL.: (+36-24) 525 100
FAX: (+36-24) 525 110
E-MAIL: INFO@HORMANN.HU
WEB: WWW.HORMANN.HU
138. OLD.

GENERÁLKIVITELEZÉS, FIT-OUT KIVITELEZÉS,
INGATLANFELJESZTÉS
FITOUT ZRT.
FERRUM IRODAHÁZ - 1139 BUDAPEST, LOMB UTCA 37-39.
TEL.: (+36-1) 700 1730
E-MAIL: INFO@FITOUT.HU
WEB: WWW.FITOUT.HU
1. OLD

JAN PRÉMIUM BELTÉRI AJTÓK
BEMUTATÓTEREM, IRODA:
2040 BUDAÖRS, KÁROLY KIRÁLY UTCA 82.
TEL.: (+36-20) 500 5353
E-MAIL: INFO@JAN.HU
WEB: WWW.JAN.HU
WEBSHOP: WWW.KILINCSGYAR.HU
B3

KERTBERENDEZÉS
TECTONA GRANDIS KERTBERENDEZÉS
2045 TÖRÖKBÁLINT, TÓ UTCA 2.
23 500 576
E-MAIL: INFO@TECTONAGRANDIS.HU
WEB: WWW.TGSELECTION.HU
11. OLD

KERT ÉPÍTÉSZET ÉS KARBANTARTÁS
SALVIA KFT.
6000 SZENTES, KOSSUTH LAJOS U. 17.
ELŐZETES EGYEZTETÉS ESETÉN:
1117 BUDAPEST, SZERÉMI ÚT 7.
TEL.: (+36-20) 313 4795
E-MAIL: JANOS.KISS@LELKESKERTESZ.HU
INSTAGRAM: @LELKESKERTESZ
152. OLD.

KERTÉSZET
BUDAI KERTCENTRUM
BUDAPEST II. KERÜLET, BUDAKESZI ÚT 95., A
SZÉPJUHÁSNÉ ÚT SARKÁN
TEL.: (+36-30) 458 7839
E-MAIL: INFO@BUDAIKERTCENTRUM.HU
WEB: WWW.BUDAIKERTCENTRUM.HU
55. OLD.

KÜLTÉRI MINŐSÉGI FA NYÍLÁSZÁRÓK
JANKÓ FAIPARI KFT.
7971 HOBOL, ASZTALOS JÁNOS UTCA 54.
TEL.: (+36-73) 510 177, (+36-73) 510 286
E-MAIL: INFO@JANKOKFT.HU
WEB: WWW.JANKOKFT.HU
36. OLD.

LAKBERENDEZÉS
MAXCITY
LAKBERENDEZÉSI ÁRUHÁZ
2045 TÖRÖKBÁLINT, TÓPARK U. 1/A
TEL.: (+36-23) 532-660
FAX.: (+36-23) 532-661
E-MAIL: MARKETING@MAXCITY.HU
WEB: WWW.MAXCITY.HU
2-3. OLD.

MÉSZKŐ, MÁRVÁNY, GRÁNIT, KERÁMIA, TECHNIKAI KÖVEK
GYÁRTÁS, KIVITELEZÉS
NETTKÓ KFT.
2030 SOLYMÁR, KÜLSŐ BÉCSI ÚT 22.
TEL.: (+36-26) 560 620
E-MAIL: SOLYMAR@NETTKO.HU
WEB: WWW.NETTKO.HU
159. OLD.

NYÍLÁSZÁRÓ KERESKEDELEM, BEÉPÍTÉS
NOVOFERM HUNGÁRIA KFT. / A ROLLA CSOPORT TAGJA
2310 SZIGETSZENTMIKLÓS, PETŐFI SÁNDOR U. 137.
TEL.: +36 24 887 250
FAX: +36 24 887 251
E-MAIL: NOVOFERM@NOVOFERM.HU
WEB: WWW.NOVOFERM.HU
B2

PROFESSZIONÁLIS ÉPÍTŐIPARI TERMÉKEK ÉS
SZOLGÁLTATÁSOK KERESKEDELME
HILTI (HUNGÁRIA) SZOLGÁLTATÓ KFT.
1033 BUDAPEST, ÁNGEL SANZ BRIZ ÚT 13.
TEL.: (+36 80) 44 58 44
FAX: -
E-MAIL: UGYFELSZOLGALAT@HILTI.COM
WEB: WWW.HILTI.HU
145. OLD.

PROJEKTMENEDZSMENT
ESTON INTERNATIONAL ZRT.
1123 BUDAPEST, ALKOTÁS UTCA 55-61.
TEL.: (+36-1) 877 1000
E-MAIL: INFO@ESTON.HU
WEB: WWW.ESTON.HU
151. OLD.

PROJEKTMENEDZSMENT, BERUHÁZÁS-LEBONYOLÍTÁS,
MŰSZAKI ELLENŐRZÉS, INGATLANTANÁCSADÁS, MÉRNÖK
TANÁCSADÁS, KÖLTSÉGMENEDZSMENT
3E INTERNATIONAL KFT.
1123 BUDAPEST, ALKOTÁS U. 55-61. 2. EM.
TEL.: (+36-1) 224 0180
E-MAIL: INFO@3EINTL.HU
WEB: WWW.3EINTERNATIONAL.HU
126. OLD.

SZÁLCEMENT HOMLOKZATBURKOLÓ ANYAGOK
EQUITONE
ETEX EXTERIORS SEE
1097 BUDAPEST, DRÉGELY U. 6-8.
TEL.: (+36-30) 237 1668
E-MAIL: GABOR.CHWALA@ETEXGROUP.COM
WEB: WWW.EQUITONE.COM/HU
12-13. OLD.

TETŐ- ÉS HOMLOKZATBURKOLATOK
PREFA HUNGÁRIA KFT.
2040 BUDAÖRS, GYÁR U. 2., BUDAÖRSI IPARI PARK
TEL.: (+36-30) 686 6786
E-MAIL: OFFICE.HU@PREFA.COM
WEB: WWW.PREFA.HU
26-27.; 57. OLD.

ÜVEGEZETT TÜZGÁTLÓ MEGOLDÁSOK
COOLFIRE KFT.
1097 BUDAPEST, ILLATOS ÚT 13.
TEL.: (+36-20) 978 4346
E-MAIL: INFO@COOLFIRE.HU
WEB: WWW.COOLFIRE.HU
16-17. OLD.

VILÁGÍTÁSTECHNIKA, VILÁGÍTÁS VEZÉRLÉS
BE LIGHT KFT.
1025 BUDAPEST, SZÉPVÖLGYI ÚT 146.
TEL.: (+36-1) 438 0748
FAX: (+36-1) 325 6266
E-MAIL: BELIGHT@BELIGHT.HU
WEB: WWW.BELIGHT.HU
37.; 128.; 139. OLD.